

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/20-01/165

URBROJ: 65-20-02

Zagreb, 17. prosinca 2020.

Hs**NP*022-03/20-01/165*65-20-02**Hs

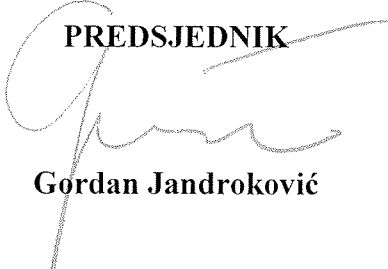
P.Z. br. 92

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 17. prosinca 2020. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra hrvatskih branitelja Tomu Medveda i državnog tajnika Darka Nekića.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/20-01/97
URBROJ: 50301-29/23-20-5

Zagreb, 17. prosinca 2020.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra hrvatskih branitelja Tomu Medveda i državnog tajnika Darka Nekića.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA
O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA**

Zagreb, prosinac 2020.

PRIJEDLOG ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: Zakon) sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 — pročišćeni tekst i 5/14 Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata trenutačno su regulirana Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata koji je donesen 1992. godine i otada je mijenjan 12 puta. Unatoč brojnim izmjenama, ovim propisom i dalje nisu obuhvaćeni svi civilni stradalnici iz Domovinskog rata, a prava nisu prilagođena potrebama ove populacije. Tako imamo situaciju da i nakon 25 godina od završetka Domovinskog rata ne postoji adekvatni pravni okvir za civilne stradalnike iz Domovinskog rata.

Kako bi se završio proces cjelovite regulacije prava svih stradalnika iz Domovinskog rata, a nastavno na proces započet donošenjem Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, potrebno je donijeti jedinstveni zakon kojim će na jednom mjestu biti regulirana prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

– pojam civilnog stradalnika iz Domovinskog rata definirati tako da prava mogu ostvariti i stradalnici koji to nisu mogli po važećem Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, naime, u praksi se pokazalo da postoje određene kategorije stradalnika za koje sve činjenice idu u prilog da se radi o civilnim stradalnicima rata, ali ne zadovoljavaju formalne uvjete da bi i ostvarile taj status po važećem Zakonu

– omogućiti članovima obitelji nestalih civila u Domovinskom ratu koji još nisu rješenjem općinskog suda proglašeni umrlim ostvarivanje prava po ovom Zakonu, naime, prije proglašenja nestalog civila umrlim, članovi njegove obitelji ne mogu ostvariti nikakva prava po važećem Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata

– s obzirom na to da je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (Narodne novine, broj 103/03) bilo predviđeno da se zahtjev za priznavanje statusa civilnog invalida rata po osnovi oštećenja organizma nastalog zbog bolesti dobivene ili pogoršane pod okolnostima zlostavljanja odnosno lišenja slobode od strane pripadnika, pomagača ili suradnika neprijateljskih vojnih i paravojnih formacija, može podnijeti samo u roku od šest mjeseci od stupanja na snagu tog Zakona, potrebno je ponovno otvoriti ovaj rok

- ublažiti uvjete za ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu, naime, članovi obitelji civila stradalih u Domovinskom ratu ne mogu ostvariti pravo na obiteljsku invalidninu ako su u radnom odnosu, primaju mirovinu ili se bave samostalnom djelatnošću. Navedeno ne bi trebalo biti zapreka za ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu jer se ne radi o socijalnim pravima već o svojevrsnoj naknadi za stradavanje u ratu
- od 2001. osnovica za određivanje osobne invalidnine, ortopedskog dodatka, dodatka za njegu i pomoć druge osobe i obiteljske invalidnine iznosi 100 % proračunske osnovice, od tada ova osnovica nije rasla i nije pratila potrebe stradalnika
- riješiti pitanje korisnika opskrbnine koji nisu ostvarili pravo na zajamčenu minimalnu naknadu, naime, 2013. prelaskom opskrbnine u sastav zajamčene minimalne naknade u nadležnost ministarstva nadležnog za socijalnu politiku, velik broj korisnika opskrbnine nije zadovoljio uvjete za ostvarivanje prava na zajamčenu minimalnu naknadu
- pitanje uvođenja novih prava i proširenja postojećih prava
- uspostaviti Evidenciju civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.

3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

- definiran pojam civilnog stradalnika iz Domovinskog rata
- otvoren rok za podnošenje zahtjeva za priznavanje statusa civilnog invalida rata po osnovi oštećenja organizma nastalog zbog bolesti dobivene ili pogoršane pod okolnostima u vezi s Domovinskom ratom
- omogućeno korištenje obiteljske invalidnine članovima obitelji koji to dosad nisu mogli zbog:
 - mirovine, radnog odnosa ili registriranog obrta
 - dobne granice
- članovi obitelji nestalih civila u Domovinskom ratu koji još nisu rješenjem općinskog suda proglašeni umrlim, moći će ostvariti prava po ovom Zakonu i prije proglašenja nestale osobe umrlom
- veći iznosi osobne invalidnine, ortopedskog dodatka, dodatka za njegu i pomoć druge osobe i obiteljske invalidnine zbog povećanja osnovice za određivanje navedenih prava sa 100 % na 115 % proračunske osnovice te zbog povećanja postotka iznosa obiteljske invalidnine s 25 % na 40 % i s 15 % na 25 % od osnovice
- preciznije definirano pravo na prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima
- poboljšani socio-ekonomski položaj korisnika uvođenjem novih prava: novčana naknada, jednokratna novčana pomoć, posebni dodatak, korištenje usluga veteranskog centra itd.
- uspostava Evidencije civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Sredstva za provođenje Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2021. godinu i projekcijama za 2022. i 2023. godinu u sklopu razdjela 041 - Ministarstvo hrvatskih branitelja, glave 04105 - Ministarstvo hrvatskih branitelja, aktivnosti A583008 - Civilni invalidi iz Domovinskog rata, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu, u sklopu razdjela 086 – Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, glave 08625 - Hrvatski zavod za zapošljavanje, aktivnosti A689016 – Profesionalno usmjeravanje, informiranje i zadržavanje postojeće zaposlenosti, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu, aktivnosti A689036 - Naknade korisnicima aktivne politike zapošljavanja, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu te u sklopu razdjela 080 – Ministarstvo znanosti i obrazovanja unutar redovnih aktivnosti.

U 2021. osigurano je ukupno 30.114.692,00 kuna. Od toga 30.027.192,20 kuna na aktivnosti A583008 - Civilni invalidi iz Domovinskog rata, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu, 7.500,00 kuna na aktivnosti A689016 - Profesionalno usmjeravanje, informiranje i zadržavanje postojeće zaposlenosti, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu te 80.000,00 kuna na aktivnosti A689036 - Naknade korisnicima aktivne politike zapošljavanja, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu.

U 2022. osigurano je ukupno 40.212.434,80 kuna. Od toga 40.037.434,80 kuna na aktivnosti A583008 - Civilni invalidi iz Domovinskog rata, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu, 15.000,00 kuna na aktivnosti A689016 - Profesionalno usmjeravanje, informiranje i zadržavanje postojeće zaposlenosti, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu te 160.000,00 kuna na aktivnosti A689036 - Naknade korisnicima aktivne politike zapošljavanja, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu.

U 2023. osigurano je ukupno 60.220.799,20 kuna. Od toga 60.045.799,80 kuna na aktivnosti A583008 - Civilni invalidi iz Domovinskog rata, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu, 15.000,00 kuna na aktivnosti A689016 - Profesionalno usmjeravanje, informiranje i zadržavanje postojeće zaposlenosti, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu te 160.000,00 kuna na aktivnosti A689036 - Naknade korisnicima aktivne politike zapošljavanja, kontu 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu.

PRIJEDLOG ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA

DIO PRVI

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata, a polazeći od sljedećih vrednota:

1. temelj suvremene Republike Hrvatske, kao samostalne, nezavisne, suverene i demokratske države, pobjeda je hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i hrvatskog naroda u pravednom, legitimnom, obrambenom i oslobodilačkom Domovinskom ratu
2. temeljne vrijednosti Domovinskog rata su uspostava i obrana državnog suvereniteta i teritorijalnog integriteta Republike Hrvatske, za što su najzaslužniji hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su vođeni domoljubljem stali u obranu slobode, demokracije i zajedništva hrvatskog naroda, poštujući najveću razinu etike ratovanja i načela ratnog prava i
3. hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i hrvatski narod branili su i obranili Republiku Hrvatsku unutar međunarodno priznatih granica od oružane agresije koju je izvršila Srbija, Crna Gora i Jugoslavenska narodna armija s oružanom pobunom dijela srpskog pučanstva u Republici Hrvatskoj.

Članak 2.

(1) Prava prema ovome Zakonu mogu ostvariti državljani Republike Hrvatske.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, strani državljani mogu ostvariti prava prema ovome Zakonu:

1. ako su u trenutku stradavanja imali prebivalište ili boravište na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno ako je osoba iza koje podnose zahtjev za ostvarivanje prava prema ovome Zakonu u trenutku stradavanja imala prebivalište ili boravište na teritoriju Republike Hrvatske i
2. ako ih ne ostvaruju od države čiji su državljani ili od države na čijem području imaju prebivalište u trenutku podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava prema ovome Zakonu, a državljani Republike Hrvatske koji imaju i strano državljanstvo ako ih ne ostvaruju od druge države čiji su državljani.

Članak 3.

(1) Civilni stradalnici iz Domovinskog rata pod uvjetima određenim ovim Zakonom mogu ostvariti sljedeća prava:

a) Prava invalida po osnovi oštećenja organizma:

1. osobna invalidnina

2. dodatak za njegu i pomoć druge osobe
3. ortopedski dodatak
4. posebni dodatak
5. pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila i
6. profesionalna rehabilitacija.

b) Prava po osnovi gubitka ili nestanka člana obitelji:

1. obiteljska invalidnina
2. povećana obiteljska invalidnina
3. uvećana obiteljska invalidnina
4. obiteljska invalidnina nakon smrti civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine i
5. novčana naknada u iznosu obiteljske invalidnine, povećane i uvećane obiteljske invalidnine.

c) Ostala prava:

1. novčana naknada za civilne stradalnike iz Domovinskog rata
2. pravo na jednokratnu novčanu pomoć
3. dodatak za pripomoć u kući
4. pravo na besplatne udžbenike
5. pravo na stipendiju
6. prednost pri smještaju u učeničke, odnosno studentske domove
7. pravo na prednost pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta
8. prednost pri smještaju u ustanove socijalne skrbi
9. pravo na korištenje usluga veteranskih centara
10. pravo na psihosocijalnu pomoć
11. pravo na pravnu pomoć
12. posebni staž
13. oslobađanje plaćanja naknade za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta
14. oslobođenje od plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi i
15. pravo na troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka ekshumiranih i identificiranih civilnih osoba nestalih u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske.

(2) Prava iz točke a) podtočaka 1. do 5., točke b), točke c) podtočaka 1. do 5. i podtočke 15. ovoga članka izuzimaju se od ovrhe.

Članak 4.

Na pitanja u vezi s pravima iz ovoga Zakona, uvjetima za stjecanje, korištenje i prestanak tih prava, koja nisu uređena ovim Zakonom, primjenjuju se propisi kojima se uređuju odnosna prava.

Članak 5.

(1) Prava utvrđena ovim Zakonom ne mogu ostvariti:

1. pripadnici, pomagači ili suradnici neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi koji su sudjelovali u oružanoj agresiji na Republiku Hrvatsku, kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradavanja ili

2. osobe koje su prema kaznenoj evidenciji koju vodi tijelo državne uprave nadležno za pravosuđe osuđene pravomoćnom sudskom presudom za kaznena djela iz GLAVE TRIDESET DRUGE (XXXII.) KAZNENA DJELA PROTIV REPUBLIKE HRVATSKE Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18 i 126/19) odnosno za kaznena djela iz GLAVE DVANAESTE (XII.) KAZNENA DJELA PROTIV REPUBLIKE HRVATSKE Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98 – ispravak, 50/00 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 129/00, 51/01, 11/03, 190/03 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04, 84/05 – ispravak, 71/06, 110/07, 152/08 i 57/11) odnosno za kaznena djela iz GLAVE ČETRANAESTE (XIV.) KRIVIČNA DJELA PROTIV SIGURNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 31/93, 39/93, 108/95, 16/96 i 28/96) odnosno za kaznena djela iz GLAVE DEVETNAESTE (XIX.) KRIVIČNA DJELA PROTIV REPUBLIKE HRVATSKE Krivičnog zakona Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 32/93, 38/93, 16/96 i 28/96) počinjena za vrijeme obrane suvereniteta Republike Hrvatske, kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradanja ili
3. osobe koje su prema kaznenoj evidenciji koju vodi tijelo državne uprave nadležno za pravosuđe osuđene pravomoćnom sudskom presudom za kaznena djela iz GLAVE DEVETE (IX.) KAZNENA DJELA PROTIV ČOVJEČNOSTI I LJUDSKOG DOSTOJANSTVA Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18 i 126/19) odnosno za kaznena djela iz GLAVE TRINAESTE (XIII.) KAZNENA DJELA PROTIV VRIJEDNOSTI ZAŠTIĆENIH MEĐUNARODNIM PRAVOM Kaznenog zakona (Narodne novine, br. 110/97, 27/98 – ispravak, 50/00 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 129/00, 51/01, 11/03, 190/03 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 105/04, 84/05 – ispravak, 71/06, 110/07, 152/08 i 57/11) odnosno za kaznena djela iz GLAVE PETNAESTE KRIVIČNA DJELA PROTIV ČOVJEČNOSTI I MEĐUNARODNOGA PRAVA Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 31/93, 39/93, 108/95, 16/96 i 28/96) počinjena za vrijeme obrane suvereniteta Republike Hrvatske, kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradanja.

(2) Prava utvrđena ovim Zakonom ne mogu ostvariti ni osobe koje su se same ranile radi izbjegavanja vojne obveze.

Članak 6.

(1) Članovima obitelji, u smislu ovoga Zakona, smatraju se bračni ili izvanbračni drug i djeca (članovi uže obitelji) te roditelji (članovi šire obitelji).

(2) Status izvanbračne zajednice iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se u izvanparničnome sudskom postupku.

(3) Pojam djeteta, u smislu ovoga Zakona, obuhvaća dijete rođeno u braku, dijete rođeno izvan braka, posvojenika i pastorka.

(4) Pastorak, u smislu ovoga Zakona, je osoba koja nema živog jednog od roditelja ili su roditelju lišena prava na roditeljsku skrb pravomoćnom presudom nadležnog suda, a

stradalnik ga je uzdržavao najmanje godinu dana prije smrtnog stradavanja, zatočenja ili nestanka.

(5) Pojam roditelja, u smislu ovoga Zakona, obuhvaća biološkog roditelja, posvojitelja, očuha i maćehu.

(6) Očuh ili maćeha ostvaruju prava propisana ovim Zakonom za roditelje:

- a) ako nema živog oca ili majke ili im je oduzeta roditeljska skrb i
- b) ako su stradalnika uzdržavali ili je stradalnik njih uzdržavao najmanje pet godina prije smrtnog stradavanja, zatočenja ili nestanka.

Članak 7.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a koji imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

DIO DRUGI

CIVILNI STRADALNICI IZ DOMOVINSKOG RATA

Članak 8.

Civilni stradalnici iz Domovinskog rata, u smislu ovoga Zakona, su civilni invalidi iz Domovinskog rata i civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu temeljem čijeg stradavanja članovi njihovih obitelji ostvaruju prava prema ovom Zakonu.

Članak 9.

(1) Civilni invalid iz Domovinskog rata je osoba kojoj je organizam oštećen za najmanje 20 % zbog rane ili ozljede koju je dobila:

- a) uslijed zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu od strane pripadnika, pomagača, suradnika neprijateljskih vojnih i paravojnih formacija u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996., odnosno drugih događaja lišenja slobode u vezi s okolnostima iz Domovinskog rata
- b) u vezi s ratnim događajima iz Domovinskog rata (uslijed korištenja sredstava i metoda kojima se izvode ratne operacije kao što su bombardiranje, eksplozija minsko-eksplozivnih sredstava, zalutali metak i sl.) u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996.
- c) od eksplozije minsko-eksplozivnih sredstava zaostalih nakon završetka ratnih operacija u Domovinskom ratu ili
- d) uslijed eksplozije minsko-eksplozivnih sredstava ili uporabe vatrenog oružja, u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996., izvan ratnih operacija, ali u vezi s okolnostima iz Domovinskog rata.

(2) Civilni invalid iz Domovinskog rata je i osoba kojoj je organizam oštećen najmanje 60 % zbog bolesti, a bolest je, pogoršanje bolesti, odnosno pojava bolesti neposredna posljedica zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu od strane pripadnika, pomagača, suradnika neprijateljskih vojnih i paravojnih formacija u

razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996., odnosno drugih događaja lišenja slobode u vezi s okolnostima iz Domovinskog rata.

(3) Civilni invalid iz Domovinskog rata koji po osnovi bolesti stekne i koristi prava po ovom Zakonu ili ranijim propisima najmanje pet godina, zadržava status civilnog invalida iz Domovinskog rata ako mu se oštećenje organizma smanji ispod 60 %, ali ne niže od 20 %.

(4) Prava iz ovoga Zakona mogu ostvariti civilni invalidi iz Domovinskog rata kojima je sukladno ovom Zakonu priznat status civilnog invalida iz Domovinskog rata.

Članak 10.

(1) Civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu su:

- a) civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu pod okolnostima iz članka 9. ovoga Zakona
- b) civilne osobe koje su od rane, ozljede ili bolesti dobivene pod okolnostima iz članka 9. ovoga Zakona umrle do 30. lipnja 1997.

(2) Prava iz ovoga Zakona mogu ostvariti članovi obitelji osoba iz stavka 1. ovoga članka kojima je sukladno ovom Zakonu priznat status člana obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu.

DIO TREĆI

PRAVA CIVILNIH STRADALNIKA

Poglavlje I.

PRAVA PO OSNOVI OŠTEĆENJA ORGANIZMA

Članak 11.

Civilni invalidi iz Domovinskog rata imaju po osnovi oštećenja organizma, uz uvjete propisane ovim Zakonom, pravo na:

- a) osobnu invalidninu
- b) dodatak za njegu i pomoć druge osobe
- c) ortopedski dodatak
- d) posebni dodatak
- e) pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila i
- f) profesionalnu rehabilitaciju.

Članak 12.

(1) Radi ostvarivanja prava iz ovoga Zakona, civilni invalidi iz Domovinskog rata se razvrstavaju prema utvrđenom postotku oštećenja organizma u deset skupina:

- I. skupina - invalidi sa 100 % oštećenja organizma kojima je za redovan život potrebna njega i pomoć druge osobe
- II. skupina - invalidi sa 100 % oštećenja organizma kojima za redovan život nije potrebna njega i pomoć druge osobe
- III. skupina - invalidi sa 90 % oštećenja organizma
- IV. skupina - invalidi sa 80 % oštećenja organizma
- V. skupina - invalidi sa 70 % oštećenja organizma
- VI. skupina - invalidi sa 60 % oštećenja organizma
- VII. skupina - invalidi sa 50 % oštećenja organizma
- VIII. skupina - invalidi sa 40 % oštećenja organizma
- IX. skupina - invalidi sa 30 % oštećenja organizma
- X. skupina - invalidi sa 20 % oštećenja organizma.

(2) Pri ocjenjivanju postotka oštećenja organizma u svrhu priznavanja statusa civilnog invalida iz Domovinskog rata koji je zadobio više oštećenja organizma pod različitim okolnostima predviđenim ovim Zakonom uzimaju se u obzir sva takva oštećenja organizma, a status se određuje prema oštećenju organizma za koje se, pri ocjenjivanju ukupnog postotka oštećenja, utvrdi najveći postotak, osim ako se invalid ne odluči drukčije izjavom na zapisnik kod tijela koje vodi postupak.

(3) Pri utvrđivanju postotka oštećenja organizma osobama kojima je oštećenje organizma nastalo kao posljedica pogoršanja, odnosno pojave bolesti uzima se odgovarajući postotak od cjelokupnog oštećenja organizma s tim da po toj osnovi utvrđeni postotak oštećenja organizma ne može iznositi više od 80 %.

ODJELJAK A

OSOBNA INVALIDNINA

Članak 13.

(1) Osobna invalidnina određuje se civilnom invalidu iz Domovinskog rata prema skupini oštećenja organizma u koju je razvrstan i pripada mu u mjesečnom iznosu.

(2) Osnovica za određivanje osobne invalidnine određuje se u iznosu od 115 % proračunske osnovice u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: proračunska osnovica).

(3) Mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. do X. skupine određuje se u postotku od osnovice iz stavka 2. ovoga članka i to:

SKUPINA	POSTOTAK
I.	100,00
II.	73,00
III.	55,00
IV.	41,00
V.	29,00
VI.	18,00
VII.	12,00
VIII.	6,00
IX.	4,00

X.	3,00
----	------

ODJELJAK B

DODATAK ZA NJEGU I POMOĆ DRUGE OSOBE

Članak 14.

(1) Pravo na dodatak za njegu i pomoć druge osobe imaju:

1. civilni invalidi iz Domovinskog rata I. skupine i
2. civilni invalidi iz Domovinskog rata II., III. i IV. skupine kojima je organizam oštećen i neovisno o oštećenju organizma iz članka 12. ovoga Zakona, a koje je oštećenje zajedno s oštećenjem organizma iz članka 12. ovoga Zakona jednako oštećenju organizma invalida I. skupine.

(2) Invalidi iz stavka 1. ovoga članka radi ostvarivanja prava na dodatak za njegu i pomoć druge osobe razvrstavaju se u dva stupnja:

1. I. stupanj - civilni invalidi iz Domovinskog rata I. do IV. skupine, koji su potpuno nesposobni za obavljanje svih životnih potreba i kojima je potrebna neprekidna njega i pomoć od druge osobe i
2. II. stupanj - ostali civilni invalidi iz Domovinskog rata iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 15.

(1) Osnovica za određivanje dodatka za njegu i pomoć druge osobe određuje se u iznosu od 115 % proračunske osnovice.

(2) Dodatak za njegu i pomoć druge osobe iznosi mjesečno:

- a) za I. stupanj 100 % od osnovice
- b) za II. stupanj 66 % od osnovice.

ODJELJAK C

ORTOPEDSKI DODATAK

Članak 16.

(1) Pravo na ortopedski dodatak imaju civilni invalidi iz Domovinskog rata kojima je oštećenje organizma utvrđeno zbog težih tjelesnih oštećenja koja su neposredna posljedica dobivene rane, ozljede ili bolesti koja je uzrokovala amputaciju ekstremiteta ili teško oštećenje funkcije ekstremiteta ili potpuni gubitak vida na oba oka.

(2) Oštećenja organizma iz stavka 1. ovoga članka razvrstavaju se u četiri stupnja prema težini, vrsti i uzroku oštećenja.

Članak 17.

(1) Osnovica za određivanje ortopedskog dodatka određuje se u iznosu od 115 % proračunske osnovice.

(2) Ortopedski dodatak iznosi mjesečno:

- a) za I. stupanj 29 % od osnovice
- b) za II. stupanj 22 % od osnovice
- c) za III. stupanj 14 % od osnovice i
- d) za IV. stupanj 7 % od osnovice.

(3) Ortopedski dodatak iz stavka 2. točke a) ovoga članka povećava se za 25 % invalidu kod kojega postoji kombinacija dvaju ili više oštećenja I. stupnja.

ODJELJAK D

POSEBNI DODATAK

Članak 18.

(1) Korisnik prava na osobnu invalidninu ima pravo na posebni dodatak u iznosu od 50 % pripadajućeg iznosa osobne invalidnine ako nije u radnom odnosu, ne prima mirovinu i naknadu plaće od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju kao i tijekom profesionalne rehabilitacije.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, korisnici osobne invalidnine koji su u trenutku nastanka oštećenja organizma bili maloljetni, imaju pravo na posebni dodatak u iznosu od 50 % osnovice iz članka 13. stavka 2. ovoga Zakona bez obzira na uvjete iz stavka 1. ovoga članka.

ODJELJAK E

PRAVO NA NAKNADU TROŠKA PRILAGODBE OSOBNOG AUTOMOBILA

Članak 19.

(1) Civilni invalidi iz Domovinskog rata I. do IV. skupine imaju pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila u njihovu vlasništvu, po priloženom originalnom računu o obavljenoj prilagodbi, najranije u petoj godini od posljednje prilagodbe.

(2) Naknada troška prilagodbe iz stavka 1. ovoga članka neće se isplatiti korisniku, nego će se sredstva direktno potrošiti namjenski za obavljenu prilagodbu, isplatom izdavatelju računa koji je obavio prilagodbu.

(3) Obavljena prilagodba osobnog automobila iz stavka 1. ovoga članka mora odgovarati potrebi odnosno vrsti oštećenja organizma civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine, što se utvrđuje nalazom povjerenstva iz članka 80. ovoga Zakona.

ODJELJAK F
PROFESIONALNA REHABILITACIJA

Članak 20.

(1) Civilni invalid iz Domovinskog rata kod kojeg je uzrok invalidnosti djelomično ili u cijelosti posljedica rane, ozljede, bolesti, pogoršanja bolesti na osnovi kojih je stekao svojstvo civilnog invalida iz Domovinskog rata, a kod kojeg postoji preostala radna sposobnost, ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju, uključujući osposobljavanje za obavljanje posla za koje se traži stručna sprema viša od njegove, bez obzira je li mu nakon profesionalne rehabilitacije osigurano zaposlenje.

(2) O pravu na profesionalnu rehabilitaciju za nezaposlene osobe iz stavka 1. ovoga članka u prvom stupnju rješava područna služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje prema prebivalištu invalida, a u drugom stupnju Središnja služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, sukladno odredbama propisa o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.

(3) O pravu na profesionalnu rehabilitaciju za zaposlene osobe iz stavka 1. ovoga članka rješava Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje sukladno propisu o pravima iz mirovinskog osiguranja.

POGLAVLJE II.

PRAVA PO OSNOVI GUBITKA ILI NESTANKA ČLANA OBITELJI

Članak 21.

(1) Članovi uže i šire obitelji civilnih osoba poginulih ili umrlih u Domovinskom ratu, uz uvjete propisane ovim Zakonom, mogu ostvariti pravo na obiteljsku invalidninu, povećanu obiteljsku invalidninu i uvećanu obiteljsku invalidninu.

(2) Pravo na obiteljsku invalidninu, uz uvjete propisane ovim Zakonom, imaju i bračni ili izvanbračni drug i djeca te roditelji civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine koji je do smrti koristio dodatak za njegu i pomoć druge osobe.

(3) Članovi uže i šire obitelji civilnih osoba nestalih u Domovinskom ratu imaju uz uvjete propisane ovim Zakonom pravo na mjesečnu novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, povećane obiteljske invalidnine i uvećane obiteljske invalidnine.

ODJELJAK A**OBITELJSKA INVALIDNINA****Članak 22.**

(1) Članovi uže obitelji civilnih osoba poginulih ili umrlih u Domovinskom ratu pravo na obiteljsku invalidninu mogu ostvariti pod sljedećim uvjetima:

1. bračni ili izvanbračni drug stječu pravo na obiteljsku invalidninu kada navrše 50 godina ili ranije ako su nesposobni za privređivanje
2. djeca, posvojenici i pastorčad - do navršene 15. godine života odnosno ako su na školovanju do kraja propisanog trajanja redovitog obrazovanja, ali najkasnije do navršene 26. godine života, a ako su nesposobni za privređivanje, dok ta nesposobnost traje, uz uvjet da je nesposobnost nastupila prije navršene 15. godine života, odnosno za vrijeme redovitog obrazovanja, prije navršene 26. godine života. Ako je zbog bolesti došlo do prekida, mirovanja ili u drugom slučaju spriječenosti u ispunjavanju školskih odnosno studentskih obveza u punom opsegu po službenoj odluci škole odnosno visokog učilišta, pravo na obiteljsku invalidninu ove osobe mogu koristiti i za vrijeme trajanja bolesti do navršene 26. godine života, a nakon toga najviše još za onoliko vremena koliko su zbog bolesti izgubile od redovitog školovanja, ako je redovito školovanje nastavljeno prije 26. godine života i
3. djeca koja završe redovito srednjoškolsko obrazovanje u obrazovnom programu u trajanju do tri godine, a nastavljaju redovito srednjoškolsko obrazovanje za višu razinu kvalifikacije ili po programu za obrazovanje odraslih, zadržavaju to pravo ako nisu zaposleni.

(2) Ako užu obitelj čine bračni drug s jednim članom ili više članova obitelji iz stavka 1. točke 2. ovoga članka, bračni drug ima pravo na obiteljsku invalidninu kao sukorisnik s njima, bez obzira na uvjete iz stavka 1. točke 1. ovoga članka i to dok i jedno dijete od te djece ima pravo na obiteljsku invalidninu.

(3) Obiteljsku invalidninu pastorčad može ostvariti ako ih je osoba od koje izvode pravo uzdržavala najmanje posljednju godinu dana prije smrti.

Članak 23.

(1) Nesposobnima za privređivanje prema ovom Zakonu smatraju se:

1. žena kad navrši 40 godina života ili muškarac kad navrši 50 godina života odnosno mlađe osobe kod kojih se utvrdi nesposobnost za privređivanje koju utvrđuje povjerenstvo iz članka 80. ovoga Zakona, a prema kriterijima medicinske znanosti imajući u vidu zanimanje i godine života
2. dijete do navršenih 15 godina života odnosno za vrijeme školovanja, ali najkasnije do navršenih 26 godina života, a ako je nesposobno za samostalan život i rad, prema kriterijima medicinske znanosti, za vrijeme dok ta nesposobnost traje, uz

uvjet da je nesposobnost nastupila prije navršenih 15 godina života odnosno za vrijeme školovanja prije navršenih 26 godina života i

3. bračni drug iza preminule osobe od koje izvodi pravo, ako je nakon smrti te osobe ostalo jedno ili više djece prema kojima obavlja roditeljsku dužnost, dok su ta djeca nesposobna za samostalan život i rad, sukladno točki 2. ovoga stavka.

(2) Dijete iz stavka 1. točke 2. ovoga članka koje prekine školovanje zbog bolesti koju je utvrdila nadležna zdravstvena ustanova smatra se nesposobnim za samostalan život i rad i za vrijeme trajanja bolesti do navršenih 26 godina života, kao i nakon te godine, ali najviše onoliko vremena koliko je zbog te bolesti izgubilo od školovanja, ako je školovanje nastavljeno prije navršenih 26 godina.

Članak 24.

(1) Roditelji imaju pravo na obiteljsku invalidninu iako su članovi uže obitelji ostvarili to pravo.

(2) Očuh, maćeha i posvojitelji, koji su osobu od koje izvode pravo uzdržavali ili ih je ta osoba uzdržavala najmanje pet godina prije smrti, imaju također pravo na obiteljsku invalidninu iako su članovi uže obitelji ostvarili to pravo.

(3) Očuh, maćeha ili posvojitelj koji ispunjava uvjete za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu isključuje roditelja koji nije izvršavao roditeljsku dužnost prema osobi od koje bi izvodio pravo, te mu je roditeljska skrb oduzeta odlukom suda u izvanparničnom postupku.

Članak 25.

(1) Osnovica za određivanje visine obiteljske invalidnine određuje se u iznosu od 115 % proračunske osnovice.

(2) Obiteljska invalidnina za jednog člana obitelji iz članaka 22. i 24. ovoga Zakona iznosi 40 % mjesečno od osnovice iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako pravo na obiteljsku invalidninu ostvaruje više članova obitelji, za svakog sukorisnika iznos obiteljske invalidnine iz stavka 2. ovoga članka povećava se za 50 %.

Članak 26.

(1) Ako obiteljsku invalidninu koriste dva ili više članova obitelji, obiteljska invalidnina pripada sukorisnicima u jednakim dijelovima.

(2) Članovi obitelji koji ispunjavaju uvjete za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu po osnovi dviju ili više osoba imaju pravo na obiteljsku invalidninu, u nesmanjenom iznosu, za svaku od tih osoba.

(3) Pravo na obiteljsku invalidninu imaju, uz uvjete propisane ovim Zakonom, i korisnici osobne invalidnine.

ODJELJAK B**POVEĆANA OBITELJSKA INVALIDNINA****Članak 27.**

(1) Pravo na obiteljsku invalidninu određenu po članku 25. stavku 2. ovoga Zakona, povećanu za 50 % ima:

1. roditelj čije je jedino dijete poginulo ili umrlo u Domovinskom ratu
2. roditelj koji je imao i druge djece, a koja su sva poginula ili umrla u Domovinskom ratu do podnošenja zahtjeva za povećanu obiteljsku invalidninu
3. bračni ili izvanbračni drug osobe poginule ili umrle u Domovinskom ratu koji nema djece, odnosno ima jedno ili više djece koja su sva nesposobna za privređivanje uz uvjet da je ta nesposobnost nastala prije 15. godine života odnosno prije 26. godine ako je dijete bilo na redovitom školovanju
4. bračni ili izvanbračni drug osobe poginule ili umrle u Domovinskom ratu koji je imao djece, a koja su sva poginula ili umrla do podnošenja zahtjeva za povećanu obiteljsku invalidninu i
5. dijete bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, čiji je jedan roditelj život izgubio u Domovinskom ratu, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja ili razlogu lišenja roditeljske skrbi drugog roditelja.

(2) Ako se obiteljskom invalidninom po stavku 1. točkama 1. i 2. ovoga članka koriste oba roditelja kao sukorisnici, iznos obiteljske invalidnine određene po članku 25. stavku 3. ovoga Zakona povećava se za 50 %.

(3) Ako se obiteljskom invalidninom po stavku 1. točki 5. ovoga članka koristi više djece - sukorisnika obiteljske invalidnine, iznos obiteljske invalidnine određen po članku 25. stavku 3. ovoga Zakona povećava se za 50 %.

ODJELJAK C**UVEĆANA OBITELJSKA INVALIDNINA****Članak 28.**

(1) Pravo na uvećanu obiteljsku invalidninu, uz pravo na obiteljsku invalidninu, ima:

1. roditelj čije je jedino dijete poginulo ili umrlo u Domovinskom ratu
2. roditelj koji je imao i druge djece, a koja su sva poginula ili umrla do podnošenja zahtjeva za uvećanu obiteljsku invalidninu
3. bračni ili izvanbračni drug osobe poginule ili umrle u Domovinskom ratu koji nema djece, odnosno ima jedno ili više djece koja su sva nesposobna za privređivanje uz uvjet da je ta nesposobnost nastala prije 15. godine života odnosno prije 26. godine ako je dijete bilo na redovitom školovanju

4. bračni ili izvanbračni drug osobe poginule ili umrle u Domovinskom ratu koji je imao djece, a koja su sva poginula ili umrla do podnošenja zahtjeva za uvećanu obiteljsku invalidninu i
5. dijete bez roditeljske skrbi ili bez oba roditelja, čiji je jedan roditelj poginuo ili umro u Domovinskom ratu, neovisno o okolnostima nastupa smrti drugog roditelja ili razlogu lišenja roditeljske skrbi drugog roditelja.

(2) Uvećana obiteljska invalidnina iz stavka 1. ovoga članka iznosi 34,50 % osnovice iz članka 25. stavka 1. ovog Zakona.

(3) Ako više osoba iz stavka 1. ovoga članka ispunjava uvjete za priznavanje prava na uvećanu obiteljsku invalidninu, uvećana obiteljska invalidnina u iznosu iz stavka 2. ovoga članka, pripada svakoj od njih.

Članak 29.

Korisnici koji ispunjavaju uvjete za priznavanje prava na uvećanu obiteljsku invalidninu po osnovi dviju ili više osoba imaju pravo na tu invalidninu samo iza jedne osobe.

ODJELJAK D

OBITELJSKA INVALIDNINA NAKON SMRTI CIVILNOG INVALIDA IZ DOMOVINSKOG RATA I. do IV. SKUPINE

Članak 30.

(1) Bračni i izvanbračni drug te djeca civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine koji je do smrti bio korisnik dodatka za njegu i pomoć druge osobe po osnovi oštećenja organizma ima, uz uvjete iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona, pravo na obiteljsku invalidninu.

(2) Pravo na obiteljsku invalidninu pod uvjetima iz ovoga Zakona, imaju i roditelji civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine koji je do smrti koristio dodatak za njegu i pomoć druge osobe po osnovi oštećenja organizma, ako niti jedan član uže obitelji ne koristi to pravo i ako im je on bio jedino dijete.

Članak 31.

Obiteljska invalidnina nakon smrti civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine koji je do smrti bio korisnik dodatka za njegu i pomoć druge osobe, za jednog člana obitelji iznosi 25 % mjesečno od osnovice iz članka 25. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 32.

Ako pravo na obiteljsku invalidninu nakon smrti civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine koji je do smrti bio korisnik dodatka za njegu i pomoć druge osobe, ostvaruje više članova obitelji, za svakog sukorisnika iznos obiteljske invalidnine iz članka 31. ovoga Zakona povećava se za 50 %.

Članak 33.

Ako pravo na obiteljsku invalidninu nakon smrti civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine koji je do smrti bio korisnik dodatka za njegu i pomoć druge osobe koriste dva ili više člana obitelji obiteljska invalidnina pripada sukorisnicima u jednakim dijelovima.

ODJELJAK E

NOVČANA NAKNADA U IZNOSU OBITELJSKE INVALIDNINE, POVEĆANE I UVEĆANE OBITELJSKE INVALIDNINE

Članak 34.

(1) Članovi uže i šire obitelji civilnih osoba nestalih u Domovinskom ratu imaju pravo na mjesečnu novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, povećane obiteljske invalidnine i uvećane obiteljske invalidnine koju bi ostvarili kao članovi obitelji civilnih osoba poginulih ili umrlih u Domovinskom ratu, sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Ako su naknadu iz stavka 1. ovoga članka ostvarili bračni ili izvanbračni drug i/ili djeca civilne osobe nestale u Domovinskom ratu, roditelji imaju pravo na novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine koju bi ostvarili kao roditelji djeteta poginulog ili umrlog u Domovinskom ratu.

Članak 35.

(1) Članovi obitelji iz članka 34. ovoga Zakona stječu pravo na novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, povećane obiteljske invalidnine i uvećane obiteljske invalidnine i sva ostala prava iz ovoga Zakona kao i članovi obitelji civilnih osoba umrlih ili poginulih pod okolnostima iz članka 9. ovoga Zakona pod uvjetima i u postupku utvrđenim za članove obitelji civilnih osoba poginulih ili umrlih u Domovinskom ratu, osim prava na obiteljsku invalidninu.

(2) Članovima obitelji iz članka 34. ovoga Zakona nakon identifikacije nestale osobe ili proglašenja nestale civilne osobe umrlom prestaje pravo na novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, povećane obiteljske invalidnine i uvećane obiteljske invalidnine te ostvaruju pravo na obiteljsku invalidninu na sljedeći način:

- a) po službenoj dužnosti u kontinuitetu nakon prestanka prava na novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, nakon identifikacije nestale osobe ili
- b) temeljem podnesenog zahtjeva, sukladno ovom Zakonu, a nakon pravomoćnosti rješenja o proglašenju nestale osobe umrlom.

POGLAVLJE III.

OSTALA PRAVA

ODJELJAK A

NOVČANA NAKNADA ZA CIVILNE STRADALNIKE IZ DOMOVINSKOG RATA

Članak 36.

(1) Pravo na novčanu naknadu za civilne stradalnike iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: novčana naknada) mogu ostvariti:

1. civilni invalidi iz Domovinskog rata
2. djeca kojima je priznat status člana obitelji poginule, umrle ili nestale osobe u Domovinskom ratu i
3. korisnici obiteljske invalidnine ili novčane naknade u iznosu obiteljske invalidnine iz ovoga Zakona.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka novčanu naknadu mogu ostvariti pod uvjetom da:

1. nisu zaposleni
2. oni i članovi njihova kućanstva nisu korisnici zajamčene minimalne naknade
3. nisu korisnici novčanog primanja u vezi s profesionalnom rehabilitacijom odnosno zbog nezaposlenosti
4. oni i članovi njihova kućanstva nisu vlasnici ili korisnici motornog vozila koje ne služi podmirenju osnovnih životnih potreba
5. oni i članovi njihova kućanstva nisu vlasnici ili suvlasnici ili korisnici ili sukorisnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba
6. oni i članovi njihova kućanstva u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva nemaju ukupno novčane prihode mjesečno po članu kućanstva veće od 30 % od proračunske osnovice
7. nisu temeljem rješenja nadležnog tijela smješteni u zdravstvenu ustanovu
8. nisu na teret državnog proračuna Republike Hrvatske korisnici usluge smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno odredbama propisa o socijalnoj skrbi ili drugih posebnih propisa, osim beskućnika koji je korisnik usluge smještaja u prenoćištu i
9. nisu na izdržavanju kazne zatvora, osim ako su prije upućivanja na izvršenje kazne zatvora živjeli u zajedničkom kućanstvu s osobama koje su uzdržavali, a iste osobe obvezni su uzdržavati i tijekom izvršenja kazne zatvora.

Članak 37.

(1) Osnovica za određivanje novčane naknade iznosi 33 % proračunske osnovice.

(2) Korisnicima koji u kućanstvu nemaju prihode od utjecaja na naknadu za nezaposlene, novčana naknada se određuje u visini osnovice.

(3) Korisnicima koji u kućanstvu imaju prihod od utjecaja na novčanu naknadu, novčana naknada se određuje u iznosu razlike između dijela prihoda koji mjesečno otpada na korisnika i osnovice za određivanje novčane naknade.

Članak 38.

(1) Ako dva ili više sukorisnika obiteljske invalidnine ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na novčanu naknadu, novčana naknada određena prema članku 37. ovoga Zakona povećava se za 50 % za svakog daljnjeg sukorisnika.

(2) Ako oba bračna ili izvanbračna druga ispunjavaju uvjete za stjecanje prava na novčanu naknadu po različitim osnovama, novčana naknada im se određuje kao jednom korisniku i tako određena povećava za 50 % za drugog bračnog, odnosno izvanbračnog druga.

(3) Sukorisnicima novčane naknade iz stavaka 1. i 2. ovoga članka koji žive u zajedničkom kućanstvu, novčana naknada pripada na jednake dijelove.

(4) Osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka koje ne žive u zajedničkom kućanstvu novčana naknada svakome od njih određuje se kao samostalnom korisniku, s tim da zbroj tih iznosa ne može biti veći od iznosa naknade povećane po stavcima 1. i 2. ovoga članka.

Članak 39.

Odredbe o načinu ostvarivanja prava na novčanu naknadu razradit će se pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za hrvatske branitelje (u daljnjem tekstu: ministar).

ODJELJAK B

PRAVO NA JEDNOKRATNU NOVČANU POMOĆ ZBOG NEMOGUĆNOSTI PODMIRENJA OSNOVNIH ŽIVOTNIH POTREBA

Članak 40.

(1) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć zbog nemogućnosti podmirenja osnovnih životnih potreba (u daljnjem tekstu: jednokratna novčana pomoć) mogu ostvariti:

- a) civilni invalidi iz Domovinskog rata
- b) članovi obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu.

(2) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć mogu ostvariti osobe iz stavka 1. ovoga članka ako se nalaze u jednoj od sljedećih situacija:

1. teške akutne, teške kronične, maligne bolesti korisnika ili teške ozljede korisnika nastale zbog nesretnog slučaja
2. teške akutne, teške kronične, maligne bolesti članova uže obitelji korisnika koji žive u zajedničkom kućanstvu ili teške ozljede članova uže obitelji korisnika koji žive u zajedničkom kućanstvu nastale zbog nesretnog slučaja
3. elementarne nepogode koja je prouzročila štetne posljedice za korisnika i članove njegovog zajedničkog kućanstva
4. smrti člana uže obitelji korisnika koji je s njim živio u zajedničkom kućanstvu ili
5. novčani prihodi u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva mjesečno po članu zajedničkog kućanstva iznose manje od 25 % proračunske osnove.

(3) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć korisnici mogu ostvariti jedanput u jednoj kalendarskoj godini.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, korisnici iz stavka 1. ovoga članka u jednoj kalendarskoj godini mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć više puta samo za

situaciju iz stavka 2. točke 4. ovoga članka iako su već ostvarili pravo na jednokratnu novčanu pomoć iz stavka 2. točaka 1., 2., 3. i 5. ovoga članka u tijeku jedne kalendarske godine.

(5) Ukupni iznos jednokratnih novčanih pomoći po svim situacijama iz stavka 2. ovoga članka koji korisnici mogu ostvariti u jednoj kalendarskoj godini ne može biti veći od iznosa jedne proračunske osnovice.

Članak 41.

Osobe koje se nalaze u situaciji iz članka 40. stavka 2. ovoga Zakona ne mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć ako su:

1. oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva ostvarili ukupno novčane prihode u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva mjesečno po članu kućanstva veće od 25 % proračunske osnovice
2. oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva vlasnici ili korisnici motornog vozila koje im ne služi za podmirenje osnovnih životnih potreba
3. oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva vlasnici ili suvlasnici, korisnici ili sukorisnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba
4. na izdržavanju kazne zatvora, osim ako su prije upućivanja na izvršenje kazne zatvora živjeli u zajedničkom kućanstvu s osobama koje su uzdržavali, a iste osobe obvezni su uzdržavati i tijekom izvršenja kazne zatvora i
5. oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva po istoj situaciji već ostvarili pravo na jednokratnu novčanu pomoć po osnovi drugog propisa.

Članak 42.

Odredbe o načinu ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć razradit će se pravilnikom kojeg donosi ministar.

ODJELJAK C

DODATAK ZA PRIPOMOĆ U KUĆI

Članak 43.

(1) Civilni invalid iz Domovinskog rata ili korisnik obiteljske invalidnine koji je korisnik novčane naknade iz članka 36. ovoga Zakona ili zajamčene minimalne naknade može ostvariti pravo na dodatak za pripomoć u kući ako zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju ne može ispunjavati osnovne životne zahtjeve i ako ne koristi dodatak za njegu i pomoć druge osobe po ovom Zakonu ili drugim propisima.

(2) Dodatak za pripomoć u kući iznosi mjesečno 23 % proračunske osnovice.

ODJELJAK D

BESPLATNI UDŽBENICI

Članak 44.

(1) Pravo na besplatne udžbenike za potrebe redovitoga školovanja u srednjim školama mogu ostvariti djeca civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu, djeca civilnih invalida iz Domovinskog rata i civilni invalidi iz Domovinskog rata.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti pravo na besplatne udžbenike, ako to pravo ne mogu ostvariti po drugim propisima i ako im mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze 60 % proračunske osnovice.

(3) Nadležno upravno tijelo u županiji odnosno Gradu Zagrebu je prvostupanjsko tijelo koje rješava o pravu na besplatne udžbenike.

(4) Drugostupanjsko tijelo za postupanje po rješenjima upravnih tijela i službenih osoba iz stavka 3. ovoga članka je ministarstvo nadležno za obrazovanje.

(5) Odredbe o načinu ostvarivanja prava na besplatne udžbenike razradit će se pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za obrazovanje, uz prethodnu suglasnost ministra.

ODJELJAK E

PRAVO NA STIPENDIJU

Članak 45.

(1) Djeca civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu, djeca civilnih invalida iz Domovinskog rata i civilni invalidi iz Domovinskog rata mogu ostvariti pravo na stipendiju tijekom redovitog studiranja na visokim učilištima ako im mjesečni prihodi po članu kućanstva ne prelaze 60 % proračunske osnovice.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka ostvaruje se sukladno pravilniku kojeg donosi ministar nadležan za obrazovanje uz prethodnu suglasnost ministra.

ODJELJAK F

SMJEŠTAJ U UČENIČKE, ODNOSNO STUDENTSKE DOMOVE

Članak 46.

(1) Učenici i studenti koji su djeca civilnih invalida iz Domovinskog rata I. skupine sa 100 % oštećenjem organizma ostvaruju pravo na subvenciju smještaja u učeničkim i studentskim domovima sukladno posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti i način smještaja u učeničke domove, odnosno pravilniku kojim se uređuje subvencionirani smještaj studenata u učeničkim i studentskim domovima, a kojeg donosi ministar nadležan za obrazovanje uz prethodnu suglasnost ministra.

(2) Studenti koji su djeca civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu i civilni invalidi iz Domovinskog rata ostvaruju pravo na subvenciju smještaja u studentskim domovima sukladno pravilniku kojim se uređuje subvencionirani smještaj u učeničkim i studentskim domovima, a kojeg donosi ministar nadležan za obrazovanje uz prethodnu suglasnost ministra.

(3) Učenički i studentski domovi dužni su postupati sukladno posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti i način smještaja u učeničke domove, odnosno pravilniku kojim se uređuje subvencionirani smještaj studenata u učeničkim i studentskim domovima, a kojeg donosi ministar nadležan za obrazovanje uz prethodnu suglasnost ministra sukladno ovom članku.

ODJELJAK G

PRAVO NA PREDNOST PRI ZAPOŠLJAVANJU I POPUNJAVANJU RADNOG MJESTA

Članak 47.

(1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti i druga državna tijela, upravna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obvezna su prilikom zapošljavanja na neodređeno vrijeme službenika i namještenika temeljem javnog natječaja i prilikom zapošljavanja na određeno vrijeme temeljem oglasa dati prednost pod jednakim uvjetima nezaposlenom prema sljedećem redoslijedu:

1. djetetu civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu
2. civilnom invalidu iz Domovinskog rata
3. bračnom, odnosno izvanbračnom drugu i roditeljima civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu.

(2) Prednost iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i zaposlene osobe iz stavka 1. ovoga članka ako su zaposlene na poslovima za koje je uvjet niži stupanj obrazovanja od onog kojeg imaju, a prijavljuju se na javni natječaj ili oglas za radno mjesto za koje je uvjet viši stupanj obrazovanja.

(3) Tijela iz stavka 1. ovoga članka obvezna su i prilikom popunjavanja slobodnog radnog mjesta temeljem internog oglasa dati prednost pod jednakim uvjetima zaposlenim osobama iz stavka 1. ovoga članka prema redoslijedu određenom stavkom 1. ovoga članka ako ispunjavaju sve propisane uvjete za slobodno radno mjesto.

(4) Provedbu stavaka 1. do 3. ovoga članka nadzire upravna inspekcija.

(5) Osoba koja smatra da joj je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju može u roku od 30 dana od dana izjavljivanja žalbe na rješenje o prijmu u službu izabranog kandidata podnijeti predstavku upravnoj inspekciji radi provedbe inspeksijskog nadzora.

(6) Upravna inspekcija obvezna je u roku od osam dana od dana primitka predstavke iz stavka 5. ovoga članka obavijestiti donositelja rješenja o prijmu u službu o pokretanju postupka inspeksijskog nadzora radi ostvarenja prava prednosti pri zapošljavanju.

(7) Rješenje o rasporedu doneseno prije okončanja postupka inspeksijskog nadzora upravna inspekcija će poništiti.

(8) Upravna inspekcija po provedbi inspekcijskog nadzora ovlaštena je u slučaju postojanja povrede prava prednosti pri zapošljavanju iz stavaka 1. do 3. ovoga članka donijeti rješenje kojim će ukinuti rješenje o prijmu u službu.

(9) Protiv rješenja iz stavka 8. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali može se tužbom pokrenuti upravni spor.

(10) Ako upravna inspekcija utvrdi da u postupku prijma nije izvršena povreda prava, izvijestit će podnositelja predstavke iz stavka 5. ovoga članka i čelnika tijela o rezultatima provedenoga inspekcijskog nadzora.

(11) Odredbe ovoga članka o provedbi inspekcijskog nadzora nad postupkom prijma u službu na odgovarajući se način primjenjuju i na postupak popunjavanja slobodnog radnog mjesta temeljem internog oglasa.

(12) Pravo prednosti pri zapošljavanju iz ovoga članka u tijelima iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na zapošljavanje putem mjere javnih radova i sličnih oblika zapošljavanja.

Članak 48.

(1) Pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sve pravne osobe s javnim ovlastima prilikom zapošljavanja temeljem javnog natječaja, oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način obvezne su prilikom tog zapošljavanja dati prednost pod jednakim uvjetima nezaposlenom, prema sljedećem redoslijedu:

1. djetetu civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu
2. civilnom invalidu iz Domovinskog rata
3. bračnom, odnosno izvanbračnom drugu i roditeljima civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu.

(2) Prednost iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i zaposlene osobe iz stavka 1. ovoga članka ako su zaposlene na poslovima za koje je uvjet niži stupanj obrazovanja od onog kojeg imaju, a prijavljuju se na javni natječaj ili oglas za radno mjesto za koje je uvjet viši stupanj obrazovanja.

(3) Pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka obvezne su i prilikom popunjavanja slobodnog radnog mjesta temeljem internog oglasa dati prednost pod jednakim uvjetima zaposlenim osobama iz stavka 1. ovoga članka prema redoslijedu određenom stavkom 1. ovoga članka ako ispunjavaju sve propisane uvjete za slobodno radno mjesto.

(4) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga članka provodi tijelo državne uprave nadležno za inspekciju rada po službenoj dužnosti ili na zahtjev osobe iz stavaka 1. do 3. ovoga članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka, inspekcijski nadzor nad provedbom ovog članka u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama i učeničkim domovima provodi prosvjetna inspekcija sukladno propisu o prosvjetnoj inspekciji

(6) Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je u roku od 15 dana nakon sklapanja ugovora o radu s izabranim kandidatom o tome obavijestiti osobu iz stavaka 1. do 3. ovoga članka koja je po raspisanom javnom natječaju ili oglasu podnijela prijavu odnosno ponudu za to radno mjesto.

(7) Osoba iz stavaka 1. do 3. ovoga članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju može podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji za provedbu nadzora u roku od 30 dana od dana dostave obavijesti iz stavka 6. ovoga članka ili u roku od 30 dana od saznanja o sklapanju ugovora o radu s izabranim kandidatom, a najkasnije u roku od šest mjeseci od sklapanja ugovora o radu s drugim kandidatom.

(8) U slučaju zasnivanja radnog odnosa sklapanjem ugovora o radu, nadležna inspekcija obvezna je razmotriti zahtjev iz stavka 7. ovoga članka i u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva donijeti rješenje i dostaviti ga stranci.

(9) Ako nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osobe iz stavaka 1. do 3. ovoga članka, rješenjem će utvrditi povredu prava prednosti.

(10) Pravomoćno rješenje iz stavka 9. ovoga članka predstavlja opravdan razlog za otkaz ugovora o radu čijim sklapanjem je to pravo povrijeđeno.

(11) U slučaju iz stavka 9. ovoga članka, pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je s osobom iz stavaka 1. do 3. ovoga članka, kojoj je rješenjem iz stavka 8. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, sklopiti ugovor o radu u roku od osam dana od otkaza ugovora, čijim sklapanjem je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju.

(12) Ako pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka u roku iz stavka 11. ovoga članka ne sklopi ugovor o radu s osobom iz stavaka 1. do 3. ovoga članka kojoj je rješenjem iz stavka 9. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, smatra se da je ugovor o radu sklopljen po sili zakona i to od prvoga dana idućeg mjeseca od dana pravomoćnosti rješenja iz stavka 8. ovoga članka.

(13) Pravo prednosti pri zapošljavanju iz ovoga članka u tijelima iz stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na zapošljavanje putem mjere javnih radova i sličnih oblika zapošljavanja.

Članak 49.

(1) Za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta, osoba iz članka 47. stavaka 1. do 3. i članka 48. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona koja u trenutku podnošenja prijave ispunjava uvjete za ostvarivanje toga prava dužna je u prijavi pozvati se na ovo pravo na način da uz prijavu odnosno ponudu na javni natječaj, oglas ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način priloži sve dokaze o ispunjavanju traženih uvjeta iz natječaja, oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način te da priloži sljedeće dokaze o ispunjavanju uvjeta za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta:

1. rješenje ili potvrdu o priznatom statusu

2. dokaz o nezaposlenosti – potvrdu, odnosno ispis elektroničkog zapisa Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ili potvrdu, odnosno ispis elektroničkog zapisa Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, ne stariju od mjesec dana (u slučaju iz članka 47. stavka 1. i članka 48. stavka 1. ovoga Zakona)
3. presliku pravomoćnog rješenja, odluke ili drugog pravnog akta o prestanku prethodnog zaposlenja osim ako se radi o prvom zapošljavanju (u slučaju iz članka 47. stavka 1. i članka 48. stavka 1. ovoga Zakona)
4. potvrdu poslodavca ili potvrdu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje o podacima evidentiranim u matičnoj evidenciji Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ne stariju od mjesec dana, odnosno ispis elektroničkog zapisa iz kojeg je vidljivo da je osoba iz članka 47. stavka 1. i članka 48. stavka 1. ovoga Zakona zaposlena na poslovima za koje je uvjet niži stupanj obrazovanja od onog kojeg ima (u slučaju iz članka 47. stavka 2. i članka 48. stavka 2. ovoga Zakona).

(2) Tijela iz članka 47. ovoga Zakona i pravne osobe iz članka 48. ovoga Zakona dužne su prilikom raspisivanja javnog natječaja, oglasa za zapošljavanje, popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način pozvati osobe iz članka 47. stavaka 1. do 3. i članka 48. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona da dostave dokaze iz stavka 1. ovoga članka u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta.

(3) Tijela iz članka 47. ovoga Zakona i pravne osobe iz članka 48. ovoga Zakona prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način, objavljenog putem internetskih stranica, dužna su objaviti poveznicu na internetsku stranicu tijela državne uprave nadležnog za hrvatske branitelje (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta.

Članak 50.

Prednost pri zapošljavanju ne mogu ostvariti osobe iz članka 47. stavka 1. i članka 48. stavka 1. ovoga Zakona kojima je:

- a) zadnji radni odnos prije prijave na javni natječaj ili oglas prestao temeljem izvršnog rješenja o:
 1. prestanku službe po sili zakona, osim kada je zadnja služba prestala po sili zakona istekom roka raspolaganja
 2. prestanku službe otkazom ili
 3. izvanrednom otkazu
- b) radni odnos kod posljednjeg poslodavca prestao u slučaju:
 1. redovitog otkaza ugovora o radu kada je ugovor o radu otkazao radnik
 2. redovitog otkaza uvjetovanog skrivljenim ponašanjem radnika ili
 3. izvanrednog otkaza, osim kada ugovor o radu izvanredno otkáže radnik zbog osobito teške povrede obveze iz radnog odnosa od strane poslodavca.

ODJELJAK H

PREDNOST PRI SMJEŠTAJU U USTANOVE SOCIJALNE SKRBI

Članak 51.

Prednost pri smještaju u ustanove socijalne skrbi koje pružaju usluge smještaja sukladno propisima o socijalnoj skrbi, a kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave imaju sljedeće osobe, prema redoslijedu:

- a) civilni invalidi iz Domovinskog rata i
- b) roditelji i bračni ili izvanbračni drug civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu.

ODJELJAK I

PRAVO NA KORIŠTENJE USLUGA VETERANSKIH CENTARA

Članak 52.

Pravo na korištenje usluga veteranskih centara pod uvjetima određenim općim aktima tih ustanova mogu ostvariti civilni invalidi iz Domovinskog rata i članovi obitelji civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu.

ODJELJAK J

PRAVO NA PSIHOSOCIJALNU POMOĆ

Članak 53.

(1) Civilni stradalnici iz Domovinskog rata imaju pravo na psihosocijalnu pomoć, sukladno ovom Zakonu.

(2) Psihosocijalna pomoć sastoji se od individualnog psihosocijalnog savjetovanja, grupnog psihosocijalnog tretmana, mobilnih obilazaka radi redovitog praćenja stanja i potreba civilnih stradalnika iz Domovinskog rata te žurnih obilazaka i kriznih intervencija u slučajevima prosuicidalnih izjava, smrti, izrazito lošeg socijalno ekonomskog, stambenog i/ili zdravstvenog stanja civilnih stradalnika iz Domovinskog rata.

(3) Nositelj organizacije psihosocijalne pomoći je Ministarstvo.

(4) Psihosocijalna pomoć organizira se na lokalnoj odnosno županijskoj razini, stacionarno (u prostorijama područnih jedinica i centara za psihosocijalnu pomoć) i mobilno (putem organiziranih posjeta domu i obitelji).

(5) Psihosocijalnu pomoć pruža Ministarstvo putem stalno zaposlenih djelatnika područnih jedinica i vanjskih honorarnih suradnika centara za psihosocijalnu pomoć koje angažira temeljem ugovora o djelu s obzirom na njihova stručna znanja s područja skrbi za specifične potrebe osoba iz stavka 1. ovoga članka.

(6) Ministarstvo surađuje sa zdravstvenim i drugim ustanovama te udrugama građana radi što učinkovitijeg rješavanja problema odnosno pružanja odgovarajuće psihosocijalne pomoći.

(7) Ministarstvo u svrhu pružanja psihosocijalne pomoći angažira i druge vanjske suradnike temeljem ugovora o djelu.

(8) Na izdatke za vanjske suradnike iz stavaka 5. i 7. ovoga članka ne primjenjuje se ograničenje izdataka za pružatelje stručnih usluga izvan državne službe sukladno propisu kojim se uređuju prava i obveze državnih službenika.

ODJELJAK K

PRAVO NA PRAVNU POMOĆ

Članak 54.

(1) Civilni stradalnici iz Domovinskog rata imaju pravo na primarnu pravnu pomoć.

(2) Primarna pravna pomoć iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća pomoć u ostvarivanju prava iz ovoga Zakona:

- a) davanje općih pravnih informacija (opća i načelna pravna uputa) i
- b) davanje pravnih savjeta (uputa o načinu i mogućnostima rješavanja odnosno ostvarivanja prava).

(3) Primarnu pravnu pomoć iz stavaka 1. ovoga članka pruža Ministarstvo, područne jedinice Ministarstva, centri za psihosocijalnu pomoć i nadležno upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ostvarivanje prava iz ovoga Zakona.

(4) Osobe iz stavka 1. ovoga članka primarnu pravnu pomoć koja nije obuhvaćena ovim Zakonom i sekundarnu pravnu pomoć ostvaruju sukladno propisu kojim se uređuje ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć.

ODJELJAK L

POSEBNI STAŽ

Članak 55.

Civilnim invalidima iz Domovinskog rata iz članka 9. stavka 1. točke a) i članka 9. stavka 2. ovoga Zakona koji su kao zaposleni odvedeni u zatočeništvo, vrijeme provedeno u zatočeništvu računa se kao staž osiguranja u dvostrukom trajanju, a ako nisu bili zaposleni vrijeme provedeno u zatočeništvu računa se kao poseban staž u jednostrukom trajanju.

ODJELJAK M

OSLOBAĐANJE PLAĆANJA NAKNADE ZA PRENAMJENU POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Članak 56.

(1) Civilni invalidi iz Domovinskog rata imaju pravo na oslobođenje od plaćanja jednokratne naknade zbog umanjena vrijednosti i površine poljoprivrednog zemljišta kao dobra od interesa za Republiku Hrvatsku kada s pravnom osnovom na temelju građevinske dozvole ili drugog akta mijenjaju namjenu poljoprivrednog zemljišta tako da se ono više ne iskorištava za poljoprivrednu proizvodnju.

(2) Pravo iz stavka 1. ovoga članka može se ostvariti samo jednokratno.

ODJELJAK N

PRAVO NA TROŠKOVE PRIJEVOZA I UKOPA POSMRJNIH OSTATAKA

Članak 57.

(1) Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka ekshumiranih i identificiranih civilnih osoba nestalih u Domovinskom ratu na području Republike Hrvatske.

(2) Odredbe o načinu ostvarivanja prava iz stavka 1. ovoga članka razradit će se pravilnikom kojeg donosi ministar.

ODJELJAK O

OSLOBOĐENJE OD PLAĆANJA SUDSKIH, UPRAVNIH I JAVNOBILJEŽNIČKIH PRISTOJBI

Članak 58.

U postupku ostvarivanja prava iz ovoga Zakona stranke su oslobođene od plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status.

ODJELJAK P

PROJEKTI ZA POBOLJŠANJE KVALITETE ŽIVLJENJA CIVILNIH STRADALNIKA IZ DOMOVINSKOG RATA

Članak 59.

Ministarstvo razvija i provodi projekte i inicijative usmjerene povećanju kvalitete življenja civilnih stradalnika iz Domovinskog rata iz svoje nadležnosti te sudjeluje u provedbi istih pokrenutih od strane drugih nadležnih tijela.

POGLAVLJE IV.

SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA**Članak 60.**

Proračunska osnovica kao osnovica za utvrđivanje prava iz ovoga Zakona utvrđuje se svake godine zakonom kojim se uređuje izvršavanje državnog proračuna za tekuću godinu.

Članak 61.

Sredstva za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona, kao i sredstva koja čine razliku između prava koja su priznata po ovome Zakonu i prava koja bi pripadala po posebnim propisima, osiguravaju se iz državnog proračuna.

DIO ČETVRTI**EVIDENCIJA CIVILNIH STRADALNIKA IZ DOMOVINSKOG RATA****Članak 62.**

(1) Uspostavlja se Evidencija civilnih stradalnika iz Domovinskog rata (u daljnjem tekstu: Evidencija).

(2) Evidencija je službena evidencija osoba u koju se upisuju civilni invalidi iz Domovinskog rata i civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu.

Članak 63.

Evidenciju vodi Ministarstvo na temelju službenih podataka.

Članak 64.

Evidencija nije javno dostupna i koristi se u službene svrhe.

Članak 65.

Način vođenja, sadržaj, pristup i ostalo u vezi vođenja Evidencije uređuje se pravilnikom kojeg donosi ministar.

DIO PETI**POČETAK, TRAJANJE I PRESTANAK PRAVA****Članak 66.**

Osobna invalidnina, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, posebni dodatak, obiteljska invalidnina, povećana i uvećana obiteljska invalidnina, novčana naknada u iznosu obiteljske invalidnine, povećane i uvećane obiteljske invalidnine, novčana naknada za civilne stradalnike iz Domovinskog rata i dodatak za pripomoć u kući, pripadaju korisniku prava od prvog dana idućeg mjeseca od dana podnošenja urednog zahtjeva, ako su ispunjeni uvjeti za ostvarivanje prava te ako drugo nije propisano ovim Zakonom.

Članak 67.

Civilni invalidi iz Domovinskog rata koji za isto oštećenje organizma koriste pravo na novčanu naknadu za tjelesno oštećenje po propisima o mirovinskom osiguranju ne mogu koristiti pravo na invalidninu po ovom Zakonu.

Članak 68.

Korisnik dodatka za njegu i pomoć druge osobe koji ispunjava uvjete za ostvarivanje toga prava po drugim propisima ima pravo na razliku iznosa dodatka za njegu i pomoć druge osobe po ovom Zakonu, ako takva razlika postoji.

Članak 69.

Osobna invalidnina, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, posebni dodatak, obiteljska invalidnina, povećana i uvećana obiteljska invalidnina, novčana naknada u iznosu obiteljske invalidnine, povećane i uvećane obiteljske invalidnine, novčana naknada za civilne stradalnike iz Domovinskog rata i dodatak za pripomoć u kući isplaćuju se u mjesečnim iznosima i to unazad.

Članak 70.

(1) U slučaju smrti korisnika prava iz ovoga Zakona prestanak prava utvrđuje se zaključno sa zadnjim danom u mjesecu u kojem je korisnik umro.

(2) Dospjela novčana primanja iz ovoga Zakona koja nisu isplaćena zbog smrti korisnika isplatit će se nasljednicima korisnika prava, sukladno propisima o nasljeđivanju.

(3) Prava ostvarena temeljem ovoga Zakona ne mogu se prenijeti na drugu osobu i ne mogu se nasljeđivati, osim novčanih primanja iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 71.

(1) Bračni drug stupanjem u brak gubi prava iz ovoga Zakona koja je ostvario kao član obitelji.

(2) Bračni drug gubi prava iz ovoga Zakona i ako je napustio djecu s kojom koristi prava i zanemario njihovo uzdržavanje, podizanje i odgoj.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka prava iz ovoga Zakona mogu se ponovno uspostaviti ako bračni drug nastavi obavljati roditeljske dužnosti za vrijeme dok se djeca koriste pravima iz ovoga Zakona.

Članak 72.

(1) Prava po ovom Zakonu mogu se koristiti dok postoje ovim Zakonom propisani uvjeti za korištenje tim pravima.

(2) Korisnici prava iz ovoga Zakona dužni su u roku od 15 dana prijaviti nadležnom upravnom tijelu županije, odnosno Grada Zagreba svaku promjenu činjenica, koje utječu na gubitak pojedinog prava ili na smanjenje opsega korištenja tim pravom.

Članak 73.

U pogledu zastare isplate novčanih primanja po ovom Zakonu primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju obvezni odnosi.

DIO ŠESTI**POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA****Članak 74.**

(1) Nadležno upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ostvarivanje prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji je prvostupanjsko tijelo koje po zahtjevu stranke postupa u upravnim stvarima i rješava o pravima iz ovoga Zakona, ako nije drugačije propisano ovim Zakonom.

(2) Prvostupanjsko tijelo koje rješava o statusima i pravima iz ovoga Zakona za osobe koje nemaju prebivalište na državnom području Republike Hrvatske je nadležno upravno tijelo Grada Zagreba, ako nije drugačije propisano ovim Zakonom.

(3) Drugostupanjsko tijelo nadležno za postupanje po žalbama na rješenja javnopravnih tijela iz stavaka 1. i 2. ovoga članka je Ministarstvo, ako nije drugačije propisano ovim Zakonom.

(4) Prvostupanjsko tijelo nadležno za rješavanje o pravu na naknadu troškova prilagodbe osobnog automobila iz članka 19. ovoga Zakona je Ministarstvo.

(5) Protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor.

Članak 75.

Odredbe o načinu ostvarivanja statusa civilnog invalida iz Domovinskog rata i statusa člana obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu kao i odredbe o načinu ostvarivanja prava iz članka 11. i 21. ovoga Zakona, a osobito metodologija utvrđivanja statusa i prava iz članka 11. i 21. ovoga Zakona, sadržaj obrazaca za podnošenje zahtjeva te ostalo u svezi načina ostvarivanja statusa i prava iz članka 11. i 21. ovoga Zakona, sukladno uvjetima iz ovoga Zakona, razradit će se pravilnikom kojeg donosi ministar.

Članak 76.

(1) Činjenica da je rana ili ozljeda dobivena pod okolnostima iz članka 9. ovoga Zakona utvrđuje se ispravama.

(2) Ispravama u smislu stavka 1. ovoga članka za utvrđivanje činjenice da je rana ili ozljeda dobivena pod okolnostima iz članka 9. ovoga Zakona smatra se sljedeća dokumentacija izdana od nadležnih tijela Republike Hrvatske:

- a) potvrda o uzroku i okolnostima pod kojima se slučaj dogodio, izdana od nadležne policijske uprave i drugih nadležnih tijela i
- b) medicinska dokumentacija o liječenju neposredno nakon ranjavanja ili ozljeđivanja, a u slučaju ranjavanja ili ozljeđivanja pod okolnostima iz članka 9.

stavka 1. točaka a), b) i d) ovoga Zakona medicinska dokumentacija najkasnije od 30. rujna 1996.

(3) Osim dokumentacije iz stavka 2. ovoga članka, za utvrđivanje činjenice da je rana ili ozljeda dobivena pod okolnostima iz članka 9. ovoga Zakona pribavit će se i drugi dokazi propisani pravilnikom iz članka 75. ovoga Zakona.

Članak 77.

(1) Činjenica da je bolest nastala, pogoršala se, odnosno pojavila pod okolnostima iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona utvrđuje se na osnovi medicinske dokumentacije koja potječe iz vremena zlostavljanja odnosno otpusta iz zatočeništva ili iz vremena od trideset dana nakon zlostavljanja, odnosno otpusta iz zatočeništva i drugim dokazima propisanim pravilnikom iz članka 75. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka činjenica da je bolest psihe nastala, pogoršala se odnosno pojavila pod okolnostima iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona može se utvrditi na osnovi prve medicinske dokumentacije koja nije starija od dvije godine nakon zlostavljanja, odnosno otpusta iz zatočeništva.

Članak 78.

(1) Činjenica da je osoba od koje članovi obitelji izvode prava po odredbama ovoga Zakona poginula, umrla ili nestala pod okolnostima iz članka 9. ovoga Zakona utvrđuje se ispravama.

(2) Ispravama u smislu stavka 1. ovoga članka za utvrđivanje činjenice da je civilna osoba poginula, umrla ili nestala pod okolnostima iz članka 9. ovoga Zakona smatra se sljedeća dokumentacija izdana od nadležnih tijela Republike Hrvatske:

- a) potvrda o uzroku i okolnostima pod kojima se slučaj dogodio izdana od nadležne policijske uprave i drugih nadležnih tijela, odnosno rješenje općinskog suda o proglašenju nestale osobe umrlom i
- b) medicinska dokumentacija o liječenju, odnosno uzroku smrti osobe od koje se izvodi pravo, ako su iz te dokumentacije vidljive okolnosti stradavanja.

(3) Osim dokumentacije iz stavka 2. ovoga članka, za utvrđivanje činjenice da je civilna osoba poginula, umrla ili nestala pod okolnostima iz članka 9. ovoga Zakona pribavit će se i drugi dokazi propisani pravilnikom iz članka 75. ovoga Zakona.

Članak 79.

Činjenica o uzroku i postotku oštećenja organizma civilnog invalida iz Domovinskog rata, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na dodatak za njegu i pomoć druge osobe, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na ortopedski dodatak, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na dodatak za pripomoć u kući, činjenica oštećenja organizma radi ostvarivanja prava na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila i činjenica nesposobnosti za privređivanje utvrđuje se na temelju nalaza i mišljenja liječničkog povjerenstva iz članka 80. ovoga Zakona.

Članak 80.

(1) Nalaz i mišljenje u prvostupanjskom postupku daje prvostupanjsko liječničko povjerenstvo sastavljeno od triju liječnika specijalista (u daljnjem tekstu: PLP).

(2) Nalaz i mišljenje PLP-a, kojim su utvrđene činjenice za stjecanje prava prema ovom Zakonu, prije donošenja prvostupanjskog rješenja kojim se priznaje pravo iz ovoga Zakona, podliježe reviziji drugostupanjskog liječničkog povjerenstva sastavljenog od pet liječnika specijalista (u daljnjem tekstu: revizijsko DLP).

(3) Nalaz i mišljenje u drugostupanjskom postupku povodom izjavljene žalbe na prvostupanjsko rješenje daje drugostupanjsko liječničko povjerenstvo sastavljeno od pet liječnika specijalista (u daljnjem tekstu: žalbeno DLP).

(4) Predsjednike i članove vijeća liječničkih povjerenstava iz stavaka 1. do 3. ovoga članka imenuje odlukom ministar i određuje sjedište i područje rada povjerenstava.

(5) Ministar može imenovati više vijeća liječničkih povjerenstava iz stavaka 1. do 3. ovoga članka.

(6) Sastav liječničkih povjerenstava iz stavaka 1. do 3. ovoga članka ovisi o vrsti stradavanja, ranjavanju, ozljedi ili bolesti.

(7) U sastavu žalbenog DLP-a ne smiju biti osobe koje su bile u sastavu PLP-a i revizijskog DLP-a koje je dalo nalaz i mišljenje u postupku donošenja prvostupanjskog rješenja.

(8) Način imenovanja i metodologiju rada liječničkih povjerenstava iz stavaka 1. do 3. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom.

Članak 81.

(1) PLP donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda stranke, osim u postupku utvrđivanja činjenica o uzroku smrti civilne osobe poginule u Domovinskom ratu radi ostvarivanja prava članova civilne osobe poginule u Domovinskom ratu prema ovome Zakonu.

(2) Revizijsko DLP prilikom obavljanja revizije nalaza i mišljenja PLP-a donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda stranke odnosno nakon neposrednog vještačenja u kojem sudjeluje stranka u sljedećim slučajevima:

- a) kada je PLP oštećenje organizma ocijenilo sa do 80 % do 100 %
- b) u postupku ostvarivanja prava na dodatak za njegu i pomoć druge osobe ili
- c) kada revizijsko DLP ocijeni da je neposredan pregled potreban.

(3) U drugostupanjskom postupku, povodom izjavljene žalbe na prvostupanjsko rješenje, žalbeno DLP donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda stranke odnosno nakon neposrednog vještačenja u kojem sudjeluje stranka.

Članak 82.

(1) Nadležno prvostupanjsko tijelo, po službenoj dužnosti vodi postupak za donošenje novog rješenja o statusu i pravu koje je prethodnim rješenjem utvrđeno na određeni rok.

(2) Novo rješenje iz stavka 1. ovoga članka ima pravni učinak od prvog dana idućeg mjeseca nakon proteka roka određenog prethodnim rješenjem.

(3) Ako korisnik prava u postupku iz stavka 1. ovoga članka ne pristupi pregledu ili na drugi način onemogući tijelo vještačenja da donese nalaz i mišljenje, postupak će se obustaviti.

(4) Ako osoba, kojoj je postupak za donošenje novog rješenja obustavljen u smislu stavka 3. ovoga članka, podnese ponovni zahtjev za priznavanje statusa i prava po ovom Zakonu, status i prava utvrđena novim rješenjem pripadaju od prvog dana idućeg mjeseca od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Članak 83.

(1) Ako nakon izvršnosti rješenja o pravima iz ovoga Zakona kod civilnog invalida iz Domovinskog rata nastupe promjene, koje su od utjecaja na postotak oštećenja organizma utvrđenog izvršnim rješenjem, civilni invalid iz Domovinskog rata može, po isteku dvije godine od dana izvršnosti rješenja, podnijeti zahtjev za utvrđivanje novog postotka oštećenja organizma.

(2) Pravilnikom iz članka 80. stavka 8. ovoga Zakona propisat će se oštećenja organizma na osnovi kojih se zahtjev za utvrđivanje novog postotka oštećenja organizma može podnijeti i prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Odredba stavka 1. ovoga članka primjenjuje se i na osobu kojoj nije priznat status civilnog invalida iz Domovinskog rata zbog neudovoljavanja uvjeta propisanih ovim Zakonom za stjecanje tog statusa u pogledu postotka oštećenja organizma.

Članak 84.

(1) Rješenja kojima je, prema odredbama ovoga Zakona, priznato pravo na osobnu invalidninu, dodatak za njegu i pomoć druge osobe, ortopedski dodatak, posebni dodatak, obiteljsku invalidninu, uvećanu obiteljsku invalidninu, povećanu obiteljsku invalidninu, novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, povećane i uvećane obiteljske invalidnine, dodatak za pripomoć u kući, novčanu naknadu za civilne stradalnike iz Domovinskog rata, jednokratnu novčanu pomoć, pravo na troškove ukopa i pravo na naknadu troškova prijevoza izvršava nadležno prvostupanjsko tijelo.

(2) Iznimno od odredbe iz stavka 1. ovoga članka novčana primanja po ovom Zakonu korisnicima s prebivalištem u inozemstvu isplaćuje Ministarstvo.

(3) Ministarstvo i nadležno prvostupanjsko tijelo vodi evidenciju o izvršenim isplatama i o broju i strukturi korisnika.

Članak 85.

Pri ostvarivanju prava po ovom Zakonu ili po drugim propisima kao prihod od utjecaja na stjecanje ili opseg tog prava ne uzima se:

1. osobna invalidnina
2. dodatak za njegu i pomoć druge osobe
3. dodatak za pripomoć u kući
4. ortopedski dodatak
5. posebni dodatak
6. jednokratna novčana pomoć
7. obiteljska invalidnina, uvećana i povećana obiteljska invalidnina
8. novčana naknada u iznosu obiteljske invalidnine, uvećane i povećane obiteljske invalidnine
9. novčana naknada za civilne stradalnike iz Domovinskog rata
10. naknada za troškove ukopa
11. stipendija i
12. novčana protuvrijednost za besplatne udžbenike.

Članak 86.

(1) Pravo na naknadu troškova upravnog postupka za prijevoz u drugo mjesto ima stranka ako je od nadležnog upravnog tijela upućena, odnosno pozvana u drugo mjesto radi pregleda ili sudjelovanja u vještačenju pred tijelom vještačenja u slučaju kada je postupak pokrenut po službenoj dužnosti i kada je postupak pokrenut po zahtjevu stranke povoljno okončan.

(2) Korisnik prava po ovom Zakonu kojemu je određen pratitelj za putovanja radi pregleda pred tijelom vještačenja ima pravo na naknadu troškova prijevoza i za pratitelja kada osobno ostvari pravo na naknadu ovoga troška upravnog postupka.

(3) Troškovi prijevoza nadoknađuju se prema visini cijene karte za prijevoz autobusom odnosno drugim razredom željeznice ili brodom te sredstvima javnog gradskog prijevoza.

Članak 87.

Troškove postupka za ostvarivanje prava po ovom Zakonu snosi tijelo koje vodi postupak, ako drugim propisima nije drugačije propisano.

Članak 88.

(1) Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja Ministarstvo, tijelo državne uprave nadležno za znanost i obrazovanje i tijelo državne uprave nadležno za rad, mirovinski sustav i socijalnu politiku, svako u okviru svog djelokruga rada sukladno posebnim propisima.

(2) Inspeksijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona te pojedinačnim aktima, uvjetima i načinom rada nadziranih pravnih i fizičkih osoba provodi upravna inspekcija, tijelo državne uprave nadležno za inspekciju rada, prosvjetna inspekcija, inspektori i viši inspektori socijalne skrbi i tijelo državne uprave nadležno za rad i mirovinski sustav, svako u okviru svog djelokruga rada sukladno posebnim propisima.

DIO SEDMI

NAKNADA ŠTETE

Članak 89.

(1) Osoba koja je ostvarila pravo ili su joj isplaćena novčana primanja po ovom Zakonu na koja nije imala pravo dužna je nadoknaditi štetu za ostvareno nepripadajuće pravo odnosno vratiti primljene iznose:

- a) ako je na osnovi netočnih podataka za koje je znala ili morala znati da su netočni ili je na drugi protupravni način ostvarila neko pravo ili primanje po ovom Zakonu koje joj ne pripada ili je ostvarila u većem opsegu nego što joj pripada
- b) ako je ostvarila neko pravo ili primanje zbog toga što nije prijavila nastale promjene koje utječu na gubitak ili opseg nekog prava, a znala je ili morala znati za te promjene
- c) ako je primala novčane isplate u iznosu većem od onog koji joj je određen rješenjem nadležnog tijela ili
- d) ako nadležno tijelo pravomoćnom odlukom utvrdi da su činjenice u ispravama na temelju kojih je ostvareno neko pravo ili status neistinito potvrđene.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je nadoknaditi štetu za ostvareno nepripadajuće pravo ostvareno temeljem zakonitog rješenja i vratiti nepravilno isplaćena novčana primanja u iznosu primljenog, a najviše za posljednje tri godine računajući od posljednje isplate na koju nije imala pravo.

(3) Ako osoba iz stavka 1. ovoga članka ne nadoknadi štetu u roku što ga odredi nadležno tijelo, naknada štete odnosno povrat nepravilno primljenih iznosa ostvarit će se tužbom pri nadležnom sudu.

(4) Pri utvrđivanju naknade štete primjenjuje se propis kojim se uređuju obvezni odnosi, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

DIO OSMI

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 90.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. učenički i studentski domovi koji postupaju protivno članku 46. stavku 3. ovoga Zakona

2. pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sve pravne osobe s javnim ovlastima ako pri zapošljavanju putem javnog natječaja, oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način sukladno članku 48. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona ne daju prednost osobama iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona
3. pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sve pravne osobe s javnim ovlastima ako prilikom popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa sukladno članku 48. stavku 3. ovoga Zakona ne daju prednost osobama iz članka 48. stavka 1. ovoga Zakona
4. pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sve pravne osobe s javnim ovlastima ako sukladno članku 48. stavku 5. ovoga Zakona u roku od 15 dana od sklapanja ugovora s izabranim kandidatom o tome ne obavijeste osobu iz članka 48. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona
5. pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sve pravne osobe s javnim ovlastima ako sukladno članku 48. stavku 11. ovoga Zakona u roku od osam dana od otkaza ugovora ne sklopi ugovor o radu s osobom iz članka 48. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona u slučaju kada nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu s drugim kandidatom povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osoba iz članka 48. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona
6. pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sve pravne osobe s javnim ovlastima ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje ne pozovu osobe iz članka 48. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona da sukladno članku 49. stavku 2. ovoga Zakona dostave dokaze iz članka 49. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta
7. pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sve pravne osobe s javnim ovlastima ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, popunjavanju radnog mjesta temeljem internog oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenog na drugi način, objavljenog putem internetskih stranica, sukladno članku 49. stavku 3. ovoga Zakona ne objave poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju i
8. domovi socijalne skrbi ako sukladno članku 51. ovog Zakona pri smještaju ne daju prednost osobama iz članka 51. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. točaka 1. i 4. do 8. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. točaka 2. i 3. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 91.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u:

1. tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, tijelu državne vlasti i drugim državnim tijelima, upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje ne pozovu osobe iz članka 47. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona da sukladno članku 49. stavku 2. ovoga Zakona dostave dokaze iz članka 49. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju
2. tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, tijelu državne vlasti i drugim državnim tijelima, upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, objavljenog putem internetskih stranica sukladno članku 49. stavku 3. ovoga Zakona ne objave poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju i

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, tijelu državne vlasti i drugim državnim tijelima, upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom:

1. zapošljavanja na neodređeno vrijeme službenika i namještenika temeljem javnog natječaja ili prilikom zapošljavanja na određeno vrijeme temeljem oglasa sukladno članku 47. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona ne daju prednost pod jednakim uvjetima osobama iz članka 47. stavka 1. ovoga Zakona.
2. popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa sukladno članku 47. stavku 3. ovoga Zakona ne daju prednost pod jednakim uvjetima osobama iz članka 47. stavka 1. ovoga Zakona.

DIO DEVETI

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 92.

(1) Pravilnike iz članka 39., članka 42., članka 57. stavka 2., članka 65. i članka 75. ovoga Zakona ministar će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Pravilnik iz članka 44. stavka 5. ovoga Zakona ministar nadležan za obrazovanje će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Pravilnik iz članka 80. ovoga Zakona te odluku o imenovanju liječničkih povjerenstava iz članka 80. ovoga Zakona, ministar će donijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Odredbe Uredbe o metodologijama vještačenja (Narodne novine, br. 67/17 i 56/18), Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava redovitih studenata na subvencionirano stanovanje (Narodne novine, broj 63/19) i Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na državnu stipendiju na temelju socio-ekonomskoga statusa (Narodne novine, broj 83/18) uskladit će se s odredbama ovoga Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 93.

Zahtjevi za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu po osnovi osobe koja je od bolesti dobivene ili pogoršane pod okolnostima iz članka 9. stavka 2. ovoga Zakona umrla u roku od godine dana od dana zlostavljanja odnosno otpuštanja iz zatočeništva, podneseni nakon isteka roka iz članka 24. stavka 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (Narodne novine, broj 103/03), odbacit će se rješenjem.

Članak 94.

(1) Zahtjevi za priznavanje statusa, odnosno prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata po Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (Narodne novine, br. 33/92, 57/92, 77/92, 27/93, 58/93, 2/94, 76/94, 108/95, 108/96, 82/01,103/03 i 148/13) u povodu kojih, do stupanja na snagu ovoga Zakona nije doneseno izvršno rješenje, riješit će se prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva.

(2) Nalaz i mišljenje o oštećenju organizma za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona za zahtjeve podnesene do usklađivanja Uredbe o metodologijama vještačenja (Narodne novine, br. 67/17 i 56/18) s odredbama ovoga Zakona, donošenja pravilnika iz članka 80. ovoga Zakona i imenovanja liječničkih povjerenstava iz članka 80. ovoga Zakona dat će Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Članak 95.

(1) Stupanjem na snagu ovoga Zakona, civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata koji su korisnici prava na osobnu invalidninu, dodatka za njegu i pomoć druge osobe, ortopedskog dodatka, dodatka za pripomoć u kući i obiteljsku invalidninu sukladno Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (Narodne novine, br. 33/92, 57/92, 77/92, 27/93, 58/93, 2/94, 76/94, 108/95, 108/96, 82/01,103/03,148/13 i 98/19), po službenoj će se dužnosti odrediti novi iznos prava sukladno ovom Zakonu, ako je to za korisnika povoljnije.

(2) Prevođenje iz stavka 1. ovoga članka izvršit će po službenoj dužnosti nadležno upravno tijelo županije, odnosno Grada Zagreba.

(3) Kada se nakon prevođenja priznato pravo priznaje u većem opsegu, pravo se priznaje od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Prevođenje će se izvršiti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 96.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Članak 1.

Ovom odredbom propisuju se temeljne vrednote od kojih polazi ovaj Zakon i odakle se crpi polazište za propisivanje prava predviđenih ovim Zakonom.

Članak 2.

Ovom odredbom određeno je da prava prema ovome Zakonu mogu ostvariti državljani Republike Hrvatske, a strani državljani ako su u trenutku stradavanja imali prebivalište ili boravište na teritoriju Republike Hrvatske, odnosno ako je osoba iza koje podnose zahtjev za ostvarivanje prava prema ovome Zakonu imala prebivalište ili boravište na teritoriju Republike Hrvatske i ako ih ne ostvaruju od države čiji su državljani ili od države na čijem području imaju prebivalište u trenutku podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava prema ovome Zakonu, a državljani Republike Hrvatske koji imaju i strano državljanstvo ako ih ne ostvaruju od druge države čiji su državljani.

Članak 3.

U ovome članku taksativno su navedena prava koja po ovom Zakonu mogu ostvariti civilni stradalnici iz Domovinskog rata.

Članak 4.

Odredba upućuje na primjenu općih propisa, u dijelu koji nije propisan ovim Zakonom.

Članak 5.

S obzirom na temeljne vrednote od kojih polazi ovaj Zakon propisane člankom 1. Zakona, u ovoj odredbi se propisuju zapreke za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona za sve pripadnike, pomagače ili suradnike neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi, kao i za sve osobe koje su osuđene zbog ugrožavanja ustavnog poretka i sigurnosti Republike Hrvatske, a koje se kao takve nalaze u evidenciji Ministarstva pravosuđa. Radi se o kaznenim djelima: 1. Veleizdaja, 2. Priznavanje okupacije i kapitulacije, 3. Sprječavanje borbe protiv neprijatelja, 4. Služba u neprijateljskoj vojsci, 5. Pomaganje neprijatelju, 6. Podrivanje vojne i obrambene moći države, 7. Prisila prema najvišim državnim dužnosnicima Republike Hrvatske, 8. Odavanje tajnih podataka, 9. Špijunaža, 10. Povreda ugleda Republike Hrvatske i 11. Pripremanje kaznenih djela protiv Republike Hrvatske. Nadalje, zapreku za ostvarivanje prava prema ovom Zakonu predstavljaju kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva, a to su: 1. Genocid, 2. Zločin agresije, 3. Zločin protiv čovječnosti, 4. Ratni zločin, 5. Povreda pregovarača, 6. Zloupotreba međunarodnih znakova, 7. Neopravdana odgoda povratka ratnih zarobljenika, 8. Novačenje plaćenika, 9. Odgovornost zapovjednika, 10. Terorizam, 11. Financiranje terorizma, 12. Javno poticanje na terorizam, 13. Novačenje za terorizam, 14. Obuka za terorizam, 15. Terorističko udruženje, 16. Pripremanje kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, 17. Mučenje i drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje, 18. Ropstvo, 19. Trgovanje ljudima, 20. Trgovanje dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima, 21. Kloniranje i promjena ljudskog genoma 22. Zabrana miješanja ljudskih spolnih stanica sa životinjskim.

Status civilnog invalida utvrđuje se u upravnom postupku. Upravni postupak uređen je Zakonom o općem upravnom postupku. Člankom 9. ZUP-a određeno je da službena osoba u javnopravnome tijelu samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti u postupku te na temelju utvrđenih činjenica i okolnosti rješava upravnu stvar. Koje će činjenice i okolnosti uzeti za dokazane, utvrđuje službena osoba slobodnom ocjenom, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Osim toga, člankom 75. Nacrta prijedloga zakona previđeno je donošenje pravilnika kojim će se dodatno razraditi način ostvarivanja prava i statusa civilnog invalida iz Domovinskog rata, a sukladno uvjetima određenim ovim Zakonom i u postupku propisanim ZUP-om.

Članak 6.

U ovoj odredbi dane su definicije određenih pojmova u smislu ovoga Zakona.

Članak 7.

Sukladno Jedinstvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor (Narodne novine, broj 74/15) radi jasnoće, manjeg opterećenja i izbjegavanja nepotrebne duljine teksta propisa, posebnom odredbom dano je određenje korištenja pojmova s rodnim značenjem.

Članak 8.

U ovom članku određeno je tko se smatra civilnim stradalnikom iz Domovinskog rata

Članak 9.

U ovom članku definirano je tko može ostvariti status civilnog invalida iz Domovinskog rata. Određeno je da je civilni invalid iz Domovinskog rata civilna osoba kojoj je organizam oštećen za najmanje 20 % uslijed rane ili ozljede zadobivene u svezi okolnosti iz Domovinskog rata, a ako se radi o bolesti tada oštećenje organizma mora biti najmanje 60%. Vještačenje obavlja liječničko povjerenstvo osnovano u okviru Ministarstva hrvatskih branitelja.

Odredbom su definirane i okolnosti uslijed kojih oštećenje treba biti zadobiveno, da bi se ostvario status civilnog invalida iz Domovinskog rata prema ovom Zakonu i pripadajuća prava.

Tako se u obzir uzimaju rane ili ozljede koju zadobivene uslijed zatočenja u logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu od strane pripadnika, pomagača, suradnika neprijateljskih vojnih i paravojnih formacija u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996., odnosno drugih događaja lišenja slobode u vezi s okolnostima iz Domovinskog rata.

Nadalje u obzir se uzimaju rane ili ozljede zadobivene u vezi s ratnim događajima iz Domovinskog rata, od eksplozije minsko-eksplozivnih sredstava zaostalih nakon završetka ratnih operacija u Domovinskom ratu ili uslijed eksplozije minsko-eksplozivnih sredstava ili uporabe vatrenog oružja, u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996., izvan ratnih operacija, ali u vezi s okolnostima iz Domovinskog rata.

Članak 10.

Definirano je tko su civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu temeljem čijeg stradavanja članovi njihovih obitelji mogu ostvariti prava prema ovome Zakonu.

Članak 11.

Navedena su prava po osnovi oštećenja organizma koja može ostvariti civilni invalid iz Domovinskog rata. Način ostvarivanja statusa civilnog invalida Domovinskog rata i pripadajućih prava propisanih ovim Zakonom će se dodatno razraditi pravilnikom iz članka 75., a sukladno uvjetima određenim ovim Zakonu i postupku određenim Zakonom o općem upravnom postupku.

Članak 12.

Civilni invalidi iz Domovinskog rata prema utvrđenom postotku oštećenja organizma razvrstavaju se u deset skupina.

Članak 13.

Ovim se člankom osnovica za ostvarivanje prava na osobnu invalidninu povećava na 115 % (3.824,90 kuna) proračunske osnovice. Naime, civilni stradalnici iz Domovinskog rata dosad su prema Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata prava ostvarili prema osnovici od 100 % proračunske osnovice (3.326,00 kuna).

Članci 14. i 15.

Uređeno ostvarivanje prava na dodatak za njegu i pomoć druge osobe koji će se određivati od osnovice koja iznosi 115 % proračunske osnovice (prema Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata osnovica je bila 100 % proračunske osnovice).

Članci 16. i 17.

Uređeno ostvarivanje prava na ortopedski dodatak koje će se određivati od osnovice koja iznosi 115 % proračunske osnovice (prema Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata osnovica je bila 100 % proračunske osnovice).

Članak 18.

Ovim člankom je određeno da pravo na posebni dodatak imaju korisnici osobne invalidnine u iznosu od 50% pripadajućeg iznosa osobne invalidnine ako nisu u radnom odnosu, ne primaju mirovinu i naknadu plaće od dana stjecanja prava na profesionalnu rehabilitaciju kao i tijekom profesionalne rehabilitacije.

Iznimno, civilni invalidi iz Domovinskog rata koji su u trenutku stradavanja bili maloljetni ovo pravo mogu ostvariti bez obzira na prethodno navedene uvjete i bez obzira na stupanj oštećenja organizma u iznosu od 1.912,45 kuna.

Članak 19.

Propisuje pravo na prilagodbu automobila za civilne invalide iz Domovinskog rata I. do IV. skupine koji imaju takvo oštećenje zbog kojeg ne mogu koristiti standardni osobni automobil, te su im potrebne određene prilagodbe osobnog automobila. Stoga se ovim člankom propisuje

pravo na mogućnost ostvarivanja novčane naknade i za te korisnike, u visini obavljene prilagodbe i to direktno na račun izvršitelja usluge.

Članak 20.

Odredbom se propisuje ostvarivanje prava na profesionalnu rehabilitaciju.

Članak 21.

U članku su navedena prava koja mogu ostvariti članovi obitelji civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu. Radi dodatne razrade, člankom 75. predviđeno je donošenje pravilnika kojim će se dodatno razraditi način ostvarivanja ovih prava, a sukladno uvjetima određenim ovim Zakonu i postupku određenim Zakonom o općem upravnom postupku.

Članak 22.

U odnosu na Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, dobna granica za ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu s 55 za žene, odnosno 65 za muškarce snižena je na 50 godina starosti.

Nadalje, propisana je mogućnost korištenja prava u slučaju da osoba zbog bolesti nije mogla redovno obavljati svoje školske/studentske obveze, ali usprkos tome nije imala prekid obrazovanja prema službenoj odluci škole/sveučilišta/veleučilišta. Ona će ipak moći pravo naknadno koristiti kao da je imala prekid, odnosno period korištenja prava produžiti će se za ono vrijeme za koje nije bila u mogućnosti redovno izvršavati svoje školske/studentske obveze. Ovo je propisano kao zaštita djece koja, iako imaju problema (najčešće zdravstvenih), ali im škole/učilišta izlaze u susret i, ukoliko ikako mogu ispunjavati svoje obveze, ne prekidaju im školovanje, čime ih istovremeno potiču na aktivan trud i rad, te brže ozdravljenje. Međutim, upravo jer ne mogu ispunjavati svoje obveze kao ostala djeca, školovanje im traje duže, a umjesto nagrade za svoju upornost i vrijedan trud, onda ostanu bez potrebne obiteljske invalidnine.

Osim toga, zapreka za ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu više nije radni odnos, privredna ili profesionalna djelatnost ni mirovina.

Članak 23.

Odredbom se određuje tko se smatra nesposobnim za privređivanjem u smislu ovoga Zakona. Pojam je potrebno razlikovati od pojma nesposobnosti za rad.

Članak 24.

Člankom je određeno da roditelji imaju pravo na obiteljsku invalidninu iako su članovi uže obitelji ostvarili to pravo te uvjeti pod kojima očuh, maćeha i posvojitelji stradale osobe mogu ostvariti pravo na obiteljsku invalidninu.

Članak 25.

Ovim se člankom osnovica za ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu određuje u iznosu od 115 % proračunske osnovice (3.824,90 kuna).

Obiteljska invalidnina za jednog člana obitelji iznosi 1529,60 kuna.

Članak 26.

Ovim člankom određuje se ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu u slučajevima kada pravo ostvaruje više sukorisnika, kada se pravo ostvaruje iza više članova obitelji i kada je korisnik obiteljske invalidnine ujedno korisnik osobne invalidnine.

Članak 27.

Ovim je člankom određeno tko može ostvariti pravo na povećanu obiteljsku invalidninu.

Članci 28. i 29.

Ovim je člankom određeno tko može ostvariti pravo na uvećanu obiteljsku invalidninu.

Članci 30. do 33.

Ovim odredbama propisuje se ostvarivanje prava na obiteljsku invalidninu iz smrti civilnog invalida iz Domovinskog rata I. do IV. skupine koji je do smrti bio korisnik dodatka za njegu i pomoć druge osobe.

Članci 34. i 35.

Ovim člancima se propisuje ostvarivanje prava na novčanu naknadu u iznosu obiteljske invalidnine, povećane i uvećane obiteljske invalidnine za članove obitelji nestalih civila u Domovinskom ratu.

Naime, prema Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, članovi obitelji nestalih u Domovinskom ratu, prije proglašenja nestale osobe umrlom, ne mogu ostvariti nikakva prava.

Članci 36. do 39.

Novčana naknada za civilne stradalnike iz Domovinskog rata uvodi se pod sličnim uvjetima i iznosima kao i nekadašnja opskrbnina koja je ukinuta Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (Narodne novine, broj 148/13).

Članci 40. do 42.

Člankom se propisuju uvjeti za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć.

Članak 43.

Pravo na dodatak za pripomoć u kući, pod uvjetima određenim ovim Zakonom, omogućava se civilnim invalidima iz Domovinskog rata i korisnicima obiteljske invalidnine koji su korisnici zajamčene minimalne naknade prema Zakonu o socijalnoj skrbi ili novčane naknade za civilne stradalnike iz Domovinskog rata prema ovome Zakonu.

Članak 44.

Ovim je člankom propisano ostvarivanje prava na besplatne udžbenike.

Članak 45.

Ovime je propisano ostvarivanje prava na stipendiju.

Članak 46.

Ovime je propisano ostvarivanje prava na prednost pri smještaju u učeničke i studentske domove za korisnike iz ovoga Zakona.

Članci 47. do 50.

Ovim odredbama regulirano je ostvarivanje prava na prednost pri zapošljavanju pod jednakim uvjetima.

Pravo prednosti odnosi se i na popunjavanje radnog mjesta putem internog oglasa. Osim toga, pravo prednosti pri zapošljavanju mogu koristiti i zaposlene osobe koje su zaposlene na radnom mjestu koje ne odgovara njihovoj stručnoj spremi. Ovo budući da se zbog današnje situacije na tržištu rada velik broj osoba, pogotovo djece s određenom stručnom spremom, iz raznih razloga ne može zaposliti na odgovarajuće radno mjesto. Stoga, da bi se ostvarili na tržištu rada i osigurali si kakva – takva primanja, primorani su prihvaćati druge poslove na kojima ne stječu radno iskustvo struke za koju su školovani. To ih onda sprječava u apliciranju za poslove gdje će stjecati daljnje radno iskustvo u svojoj struci za koje im zakon omogućava ostvarivanje zakonski zajamčenog prava prednosti.

Članak 51.

Ovom odredbom je propisano ostvarivanje prava na prednost pri smještaju u ustanove socijalne skrbi.

Članak 52.

Člankom je uređeno ostvarivanje prava na korištenje usluga veteranskih centara. Veteranski centar je javna ustanova za pružanje podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji, a čije osnivanje i rad je reguliran Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (Narodne novine, br. 121/17 i 98/19) i Zakonom o ustanovama (Narodne novine, br. 76/93, 29/97, 47/99, 35/08 i 127/19). Osnivač veteranskih centara je Republika Hrvatska, a u ime osnivača osnivačka prava obavlja Ministarstvo hrvatskih branitelja.

Članak 53.

Člankom se propisuje i detaljno razrađuje pravo na psihosocijalnu pomoć. Iako se psihosocijalna pomoć do sada pružala pripadnicima ove populacije, ista nikada nije na ovaj način bila uređena zakonskim odredbama. Uvođenjem ove odredbe jasno je propisan opseg prava, način organizacije te pomoći, te mjesta gdje se pravo ostvaruje.

Članak 54.

Člankom se propisuje pravo na pravnu pomoć, krug korisnika i opseg prava. Također se propisuje i način organizacije te pomoći, odnosno način i mjesto gdje se ista ostvaruje.

Članak 55.

Zaposlene civilne osobe koje su za vrijeme Domovinskog rata odvedene u zatočeništvo, vrijeme provedeno u zatočeništvu računa se kao staž osiguranja u dvostrukom trajanju, a ako nisu bile zaposlene vrijeme provedeno u zatočeništvu računa se kao poseban staž u jednostrukom trajanju.

Članak 56.

Odredbom se propisuje ostvarivanje prava na oslobođenje naknade za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta.

Članak 57.

Ovim člankom uređuje se pravo na troškove ukopa ekshumiranih i identificiranih nestalih civilnih osoba u Domovinskom ratu, a koje će se razraditi pravilnikom.

Članak 58.

Ovim člankom je određeno da su stranke u postupku ostvarivanja prava iz ovoga Zakona oslobođene od plaćanja sudskih, upravnih i javnobilježničkih pristojbi na temelju odgovarajućih isprava kojima dokazuju svoj status.

Članak 59.

Predviđeno da Ministarstvo razvija i provodi projekte i inicijative usmjerene povećanju kvalitete življenja civilnih stradalnika Domovinskog rata korištenjem sredstava strukturnih i investicijskih fondova Europske unije te drugih međunarodnih i europskih instrumenata iz svoje nadležnosti, te sudjeluje u provedbi istih pokrenutih od strane drugih nadležnih tijela.

Članci 60. i 61.

Sredstva za provedbu ovoga Zakona osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Članci 62. do 65.

Ovim odredbama propisuje se ustrojavanje Evidencije civilnih stradalnika Domovinskog rata, a čiji način vođenja, pristup i ostalo u svezi vođenjem Evidencije će se razraditi pravilnikom.

Članci 66. do 73.

Odredbama se propisuje početak, trajanje i prestanaka prava predviđenih ovim Zakonom.

Članak 74.

Određuje se prvostupanjsko i drugostupanjsko tijelo koje provodi postupak za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona.

Članak 75.

Člankom je predviđeno donošenja pravilnika kojim će se dodatno razraditi odredbe o načinu ostvarivanja statusa i prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata, a sukladno uvjetima određenim ovim Zakonom.

Članci 76. do 78.

Propisuje se način dokazivanja činjenica o kojima ovisi ostvarivanje prava iz ovoga Zakona.

Članak 79.

Odredbom je propisano da se činjenica o uzroku i postotku oštećenja organizma civilnog invalida iz Domovinskog rata, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na dodatak za njegu i pomoć druge osobe, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na ortopedski dodatak, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na dodatak za pripomoć u kući i činjenica nesposobnosti za privređivanje utvrđuje na temelju nalaza i mišljenja liječničkog povjerenstva koje imenuje ministar.

Naime, uz donošenje Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata, u tijeku je postupak izmjene Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji. Glavni razlog izmjena navedenog Zakona je postupak ostvarivanja statusa HRVI iz Domovinskog rata u kojem trenutačno postoje normativni i organizacijski problemi koji utječu na trajanje postupka daleko izvan zakonskih rokova, a tiču se većinom provođenja stručne procjene u zdravstvenim ustanovama (nedostatak liječnika, upućivanje branitelja u udaljene bolnice koje raspolažu s ljudstvom i kapacitetima...) i vještačenja u Zavodu za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Prema rezultatima sustavnog praćenja stanja rješavanja zahtjeva za priznavanje statusa HRVI, postupak traje u prosjeku godinu i pol dana što je neprihvatljivo sa zakonskog i moralnog gledišta, a pogotovo imajući u vidu podatke o smrtnosti hrvatskih branitelja. Od 2017. u prosjeku je godišnje umrlo 4600 hrvatskih branitelja. Samo u prva tri mjeseca 2020. umrlo je 1360 hrvatskih branitelja. Značajan udio hrvatskih branitelja koji su podnijeli zahtjev za rješavanje statusa HRVI taj status nisu dočekali.

S obzirom na prethodno navedeno, izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji ukida se prethodna stručna procjena te se uvodi novi model vještačenja prema kojem vještačenja umjesto Zavoda za vještačenje profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom provode liječnička povjerenstva koje imenuje ministar hrvatskih branitelja.

Navedena liječnička povjerenstva obavljat će vještačenja u svim postupcima ostvarivanja prava iz Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji za koje je potrebno utvrđivanje uzročno-posljedične veze između bolesti, rane ili ozljede i sudjelovanja u Domovinskom ratu.

S obzirom na prethodno navedeno, i na srodnost, ovim Zakonom je također predviđeno da ista Povjerenstva vještače u predmetima iz ovoga Zakona.

Članak 80.

Odredbom je propisano da nalaz i mišljenje u prvostupanjskom postupku daje prvostupanjsko liječničko povjerenstvo, a ukoliko su tim nalazom i mišljenjem utvrđene činjenice za stjecanje prava, prije donošenja prvostupanjskog rješenja kojim se priznaje pravo iz ovoga Zakona, taj nalaz i mišljene podliježe reviziji drugostupanjskog liječničkog povjerenstva. Nalaz i mišljenje u drugostupanjskom postupku u slučaju izjavljene žalbe daje drugostupanjsko liječničko povjerenstvo. Kako bi se osigurao što veći stupanj objektivnosti, propisano je da sastav povjerenstva koje će davati mišljenje u drugostupanjskom postupku ne smije biti u istom sastavu kao povjerenstvo koje je obavljalo reviziju u prvostupanjskom postupku. Način imenovanja i metodologiju rada povjerenstava propisuje ministar hrvatskih branitelja pravilnikom.

Članak 81.

U članku se propisuje kada liječničko povjerenstvo donosi nalaz i mišljenje isključivo nakon neposrednog pregleda stranke.

Članak 82.

Ovom odredbom uređuje se donošenje novog rješenja u slučajevima nakon isteka roka određenog rješenjem u kojem je oštećenje organizma i status određen privremeno do određenog roka.

Članak 83.

Propisuje se postupanje u slučajevima kada kod civilnog invalida iz Domovinskog rata nastupe promjene od utjecaja na postotak oštećenja organizma.

Članak 84.

Člankom je propisana nadležnost za izvršavanje rješenja te da prvostupanjsko tijelo vodi evidenciju o izvršenim isplatama i broju korisnika.

Članak 85.

Člankom se propisuju primanja koja ne ulaze u prihodovni cenzus u ostvarivanju prava iz ovoga Zakona ili prava iz drugih propisa te koja su izuzeta od ovrhe. U izračun prihodovnog cenzusa ne uzimaju se prava po osnovi teške materijalne i životne situacije, smrti, bolesti ili ozljede, a koje ograničenje je u skladu sa samom prirodom tih prava.

Članak 86.

Propisuje se pravo na povrat troškova prijevoza kada je nužan prijevoz korisnika prava iz ovoga Zakona u drugo mjesto radi ostvarivanja prava iz ovoga Zakona.

Članak 87.

Odredba u svezi troškova postupka.

Članak 88.

Propisana je nadležnost za provođenje upravnog i inspekcijskog nadzora nad provedbom ovoga Zakona.

Članak 89.

Propisuje se naknada štete u slučaju ostvarivanja prava ili isplate novčanih primanja po ovom Zakonu na koju stranka nije imala pravo.

Članci 90. i 91.

Propisuju se šire i preciznije odredbe glede prekršaja za nepoštivanje odredbi ovoga Zakona (u odnosu na važeći Zakon), posebno u odnosu na ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju.

Članak 92.

Člankom su propisani rokovi za donošenje novih i usklađivanje postojećih provedbenih propisa.

Članak 93.

S obzirom da se ovim Zakonom stavljaju van snage odredbe Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata u dijelu koji se odnosi na civilne stradalnike iz Domovinskog rata, a da se ovim Zakonom ne otvara rok za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu po osnovi bolesti koji je zatvoren navedenim zakonom, odredbu je potrebno propisati ovim Zakonom.

Članak 94.

Postupci za ostvarivanje statusa i prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata započeti po Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata (Narodne novine, br. 33/92, 57/92, 77/92, 27/93, 58/93, 2/94, 76/94, 108/95, 108/96, 82/01,103/03 i 148/13), a neriješeni do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, završit će se prema propisu po kojem su započeti.

Članak 95.

S obzirom da je ovim Zakonom predviđeno povećanje osnovice za ostvarivanje prava na osobnu i obiteljsku invalidninu te ortopedskog dodatka i dodatka za njegu i pomoć druge osobe, ovom odredbom je propisano prevođenje postojećih korisnika po službenoj dužnosti na nove iznose prema ovom Zakonu.

Članak 96.

Propisano je stupanje na snagu ovoga Zakona.

PRILOG - Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Nacrt prijedloga zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo hrvatskih branitelja
Svrha dokumenta	javno savjetovanje
Datum dokumenta	2.12.2020.
Verzija dokumenta	I.
Vrsta dokumenta	izvješće
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	106.
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	Ministarstvo hrvatskih branitelja
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrt?	Predstavnici udruga civilnih stradalnika iz Domovinskog rata
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Na mrežnoj stranici https://esavjetovanja.gov.hr od 14. listopada do 14. studenoga 2020.
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	U prilogu.
ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI Primjedbe koje su prihvaćene Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje	U prilogu.

Troškovi provedenog savjetovanja	Nema troškova.

Izvješće o provedenom savjetovanju - Nacrt prijedloga zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata

Redni broj	Korisnik/Sekcija/Komentar	Odgovor
1	<p>Pravobranitelj za osobe s invaliditetom NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA Pozdravljamo donošenje ovog zakona koji predstavlja pravedno obeštećenje civilnih invalida Domovinskog rata i članova obitelji civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu priznavanjem autonomnih naknada za stradavanje u ratu. Naime i ranije je Pravobranitelj za osobe s invaliditetom više puta predlagao izmjene i dopune Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata glede ukidanja prava na opskrbninu kao i pitanja civilnih invalida rata koji nisu na vrijeme podnijeli zahtjev za ostvarivanje svojih prava. Stoga predlažemo pojedine nadopune članaka: Predlažemo da se u prvom dijelu kod općih odredaba dodaju definicije i pojmovi pa tako i pojam civilnih stradalnika iz Domovinskog rata, dok bi prava koja ostvaruju po ovom zakonu trebalo radi jasnoće samog zakona pozicionirati iza članaka 8. i 9.</p>	<p>Nije prihvaćen Pojam civilnih stradalnika iz Domovinskog rata riješen je člancima 8.-10. Nacrta prijedloga zakona, a prava su razvrstana po poglavljima i odjeljcima, ovisno po kojoj se osnovi ostvaruju.</p>
2	<p>Centar za mirovne studije NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA Pozdravljamo donošenje zakona koji će regulirati status civilnih žrtva rata čime će država uvažiti činjenicu da su civilne žrtve rata osobe koje su stradale, a da nisu sudjelovale u ratnim događanjima. U svrhu donošenja što kvalitetnijeg zakona smatramo nužnim upozoriti na to da je nužno da ovaj zakon jamči ostvarivanje prava svih civilnih žrtva rata bez diskriminacije na osnovi toga gdje su se te osobe u ratu zatekle i od koje strane su zadobile ozljede. Uz to, napominjemo da je radi usklađivanja razine zaštite pravne sigurnosti i socijalnih prava ovoga zakona potrebno uskladiti isti sa Zakonom o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu (NN 64/15, 98/19). Također, potrebno je usklađivanje ovoga zakona s odredbama međunarodnog humanitarnog prava u obliku Ženevske konvencije i dopunskih protokola, s odredbama Rimskog statuta kao i Zakona o općem oprostumu (NN 80/96). Kako bi zakon bio što obuhvatniji i omogućio svim žrtvama rata dugo očekivano obeštećenje i priznanje njihove žrtve, smatramo potrebnim utemeljiti zakon ponajprije na Ustavu Republike Hrvatske umjesto na saborskoj Deklaraciji o Domovinskom ratu, koja kao politički, ali i kontroverzan dokument ne čini pravni temelj našega multinacionalnog društva.</p>	<p>Nije prihvaćen Zakon o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu (NN 64/15, 98/19) je poseban zakon kojim se uređuju prava žrtava seksualnog nasilja u Domovinskom ratu, a u kojem se zbog osjetljivosti i zaštite žrtava predviđa poseban postupak ostvarivanja statusa, a prava su predviđena i prilagođena potrebama ove skupine korisnika. Zakon se temelji na Ustavu Republike Hrvatske. U uvodnoj odredbi navode se temeljne vrednote od kojih polazi ovaj Zakon, a koja je sukladna Deklaraciji o Domovinskom ratu koja je na snazi.</p>
3	<p>Inicijativa mladih za ljudska prava NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA Vrijednim smatramo da je predlagatelj prepoznao</p>	<p>Nije prihvaćen Radi se o Zakonu koji donosi Hrvatski sabor odnosno Zakonu RH-e i koji po svojoj naravi ne može djelovati eksteritorijalno. Prava po Nacrtu prijedloga zakona</p>

<p>potrebu da se novim zakonskim rješenjem regulira sve ono što dosadašnjim zakonima nije učinjeno, a to je sveobuhvatnije, kvalitetnije te efikasnije ostvarivanja prava civilnih žrtava ratova devedesetih. Važno je da ovim zakonom kao lex specialis-om bude regulirano čime više materijalnih prava te procedura za ostvarenje kako bi se čim manje ratnih reparacija propuštalo u opće odredbe ostvarivanja naknade štete upravo zbog specifičnosti gubitaka koje se preživjele žrtve te članovi njihovih obitelji. Isto tako, imajući u vidu da je nacionalna ravnopravnost ustavni temelj Republike Hrvatske, da su prava nacionalnih manjina regulirana Ustavnim zakonom, da Republiku Hrvatsku obvezuju međunarodni dokumenti i protokoli u okviru međunarodnog humanitarnog prava te ratificiranih i potpisanih konvencija potrebno je da prava propisana ovim zakonom budu primjenjivana na sve civilne žrtve rata neovisno o njihovom etničkom podrijetlu ili nacionalnoj pripadnosti. Također, ovaj zakon trebao bi omogućiti ostvarivanje reparacija i svim civilnim žrtvama rata koje trenutno ovim aktom nisu obuhvaćane, a to su: izbjeglice, povratnici te civili stradali od strane pripadnika Hrvatske vojske i Hrvatskog vijeća obrane na području teritorija države Bosne i Hercegovine) Vremenski determinirano ograničenje kao karakteristiku civilne žrtva rata trebalo bi maknuti ili korigirati imajući u vidu da su stradanja i posljedice ratnih zbivanja građani snosili i nakon lipnja 1996.g., odnosno godinu dana nakon kako predlagatelj navodi, primjerice stradavanjem od nagaznih mina, a koja su također rezultat ratnog djelovanja. Konačno, potrebno je da predlagatelj, Vlada te Sabor prepoznaju i potrebu donošenja Nacionalne strategije za provedbu mehanizama tranzicijske pravde i pratećeg Akcijskog plana kako bi ostvarenje prava žrtava u cijelosti dobilo svoju unaprijed strukturiranu te razrađenu provedbu koja bi poslužila i kao cjeloviti okvir iskrene političke želje najodgovornijih za ostvarenjem mira te pomirenja.</p>	<p>ostvaruju državljani Republike Hrvatske, a strani državljani pod uvjetima propisanim u članku 2. stavku 2. Nacrta prijedloga zakona.</p>
<p>4 Vesna Teršelič NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA Poštovani, U Documenti prije svega pozdravljamo otvaranje javne rasprave i nadamo se skorom donošenju Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata. Pitamo se je li nakon usvajanja Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu koji je stupio na snagu 18.6.2015. i prosvjeda branitelja okupljenih u šatoru na Savskoj, trebalo proći više od pet godina do objelodanjivanja ovog prijedloga. Na žalost zbog posljedica rata i narušenog zdravlja, puno civila koji su se borili za status svih stradalih više nisu među nama. Pravo na zaštitu civilnih žrtava rata definirano je s slijedećim temeljnim zakonima: Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata koji omogućava ostvarenje određenih socijalnih prava civilnim invalidima rata te bliskim srodnicima poginulih ili nestalih civila, Zakonom o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu koji omogućava ostvarenje prava žrtvama seksualnog nasilja, Zakonom o</p>	<p>Djelomično prihvaćen Odredbe o psihosocijalnoj pomoći civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata biti će ugrađene u Nacrt prijedloga Zakona. Dalje, radi se o Zakonu koji donosi Hrvatski sabor odnosno o Zakonu RH i koji po svojoj naravi ne može djelovati eksteritorijalno. Prava po Nacrtu prijedloga zakona ostvaruju državljani Republike Hrvatske, a strani državljani pod uvjetima propisanim u članku 2. stavku 2. NPZ. Izbjeglice, prognanici, raseljene osobe, povratnici i naknada štete njihove imovine nisu predmet ovoga Zakona.</p>

odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija koji omogućava naknade štete oštećenima te Zakonom o odgovornosti RH za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata, ali i Zakonom o novčanoj naknadi žrtvama kaznenih djela. Na međunarodnom planu, pored brojnih međunarodno pravnih zaštitnih mehanizama, iznimno je važno donošenje Rezolucije temeljna načela i smjernice o pravu na pravni lijek i reparaciju za žrtve teških kršenja međunarodnog prava o ljudskim pravima i ozbiljnih povreda međunarodnog humanitarnog prava. Pored toga, Vijeće za ljudska prava UN-a ustanovilo je poziciju Posebnog/e izvjestitelja/ice za promociju istine, pravde, obeštećenja i garancije neponavljanja. Usprkos postojećim zakonskim rješenjima, ali i nedostatno učinkovitim, nezavisnom i transparentom radu pravosuđa i državnih institucija, mnogi su i danas, godinama nakon završetka rata obespravljeni, a puno ostvarenje mira, demokracije i vladavine prava daleko je ispred nas. Više od 29 godina od početka rata tek manji dio njih imaju status civilne žrtve rata i time ostvaruju pripadajuća socijalna prava (invalidnina, opskrbnina, tuđa njega i pomoć u kući i sl.), a ne postoje čak ni ozbiljniji pokušaji statističke analize i evidencije civilnih žrtava rata. Većina stradalnika nema informaciju o pravima i mogućnostima ostvarivanja socijalnih prava. Članovi obitelji ubijenih i nestalih još uvijek čekaju na procesuiranje zločina počinjenih u ratu. Mada prijedlog uključuje veći dio skupina koje do sada nisu mogle ostvariti status civilnog stradalnika želimo naglasiti da nisu uključene sve žrtve koje su pojedinačno ili unutar skupine pretrpjele određenu štetu. Prema smjernicama Ujedinjenih naroda štetom se nazivaju fizičke i mentalne povrede, emotivna patnja, materijalni gubici ili druge ozbiljne povrede njihovih prava putem akata ili propusta koji predstavljaju teška kršenja međunarodnog prava o ljudskim pravima ili ozbiljne povrede međunarodnog humanitarnog prava. Pojam žrtve uključuje i članove uže obitelji ili štíćenike neposredne žrtve i osobe koje su pretrpjele štetu u nastojanju da pomognu žrtvama u nevolji ili da spriječe njihovu viktimizaciju. Pošto nisu uključene sve žrtve mučenja i žrtve lišene slobode predložimo i razmatranje prava državljana RH koji su stradali u logorima na cijelom području bivše Jugoslavije. Ovo je prilika za priznanje patnje svih zatočenika bez obzira jesu li bili žrtve torture u logorima Manjača ili Heliodromu u Bosni i Hercegovini, logoru Stajičevo ili Sremska Mitrovica u Srbiji, logoru Morinj u Crnoj Gori i brojnim drugim pritvorima, zatvorima i logorima. Kako su Zakonom o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji koji je stupio na snagu 14. prosinca 2017. uređena prava iz mirovinskog osiguranja pripadnika Hrvatskog vijeća obrane (u daljnjem tekstu: HVO) i članova njihovih obitelji bilo bi dobro razmotriti da i ovaj zakon statusom i pravima obuhvati žrtve zlostavljanja u zatvorima, pritvorima, logorima, pod ingerencijom HVO-a, a koji su danas državljani RH. Postavljamo i pitanje prava civila stradalih nakon 30. lipnja 1996., koji su bili

<p>izloženi nasilju i pljački uslijed čega su neki i usmrćeni, primjerice u Istočnoj Slavoniji koja nije integrirana u ustavno pravni poredak Republike Hrvatske do 15. siječnja 1998. U Zakon nisu uključene, ni izbjeglice, interno raseljena lica/prognanici i povratnici. U brojnim slučajevima nisu uspjeli ostvariti pravo na obnovu u ratu razrušenih kuća na područjima gdje su se odvijale ratne operacije pa predlažemo i razmatranje priznavanja njihovih prava, ukoliko nisu ostvarili pravo na obnovu po drugom zakonu. Upozoravamo i na neriješeno pitanje nakanada šteta za uništenu imovinu terorističkim terorističkim aktima počinjenima u razdoblju 1991. - 1995. po, do danas nepoznatim počiniteljima koji su postavljanjem eksplozivnih naprava ili paljenjem uništili ili oštetili velik broj objekata (obiteljskih kuća, vikend objekata, poslovnih prostora, gospodarskih objekata, tovilišta sa stokom, osobnih i teretnih vozila, poljoprivredne mehanizacije i dr.) hrvatskih građana u područjima na kojima se nisu odvijale ratne operacije. Problematika civilnih žrtava rata jedna je od najozbiljnijih nepravdi hrvatskoga društva. Unatoč velikom broju društvenih problema i marginaliziranih društvenih skupina, ova je skupina osobito marginalizirana s obzirom na visoke brojke i nanesenu štetu. Žrtve traže priznanje patnje. Mnogi od njih imaju duboku i dugotrajnu potrebu za psihosocijalnom podrškom. Većina preživjelih treba društvenu solidarnost. Trebaju moralno i materijalno obeštećenje. Odavanje počasti žrtvama rata te osiguranje satisfakcije, minimum su prava i standarda koji zemlja stradalnika treba osigurati svojim građanima. Naposljetku, radi se o nužnom civilizacijskom iskoraku. Hrvatska ne treba propustiti ovu priliku za osiguranje odgovarajućih kompenzacija i razvijanje reparacijskog mehanizma za civilne žrtve rata. Upozoravamo da je u dobivanju statusa prema sadašnjem Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata prepreka često bila nedostatak pisane dokumentacije. Trebalo bi omogućiti dokazivanje činjeničnog stanja ne samo javnom ispravom nego i drugim sredstvima (ispravama, saslušanjem svjedoka, pribavljanjem mišljenja vještaka, očevidom...). Također, ne bi trebalo propustiti priliku za unaprjeđenje sustava psihosocijalne podrške žrtvama. Trebalo bi predložiti sustavnu podršku podnositeljima zahtjeva za status civilne žrtve rata, kroz osnaživanje mreže besplatne pravne pomoći. S poštovanjem, Vesna Teršelić Voditeljica Documente – Centra za suočavanje s prošlošću</p>	
<p>5 Pravobranitelj/ica za ravnopravnost spolova NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA Poštovani, Vezano uz Nacrt prijedloga Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata (dalje u tekstu: Nacrt), Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova svakako pohvaljuje donošenje navedenog zakona te daje svoje mišljenje kako slijedi u nastavku. Naime primjedba Pravobraniteljice odnosi se na odredbu članka 22.st.1.toč.1. Nacrta koja glasi: „(1) Nesposobnima za privređivanje prema ovom Zakonu smatraju se: 1.žena kad navrší 40 godina</p>	<p>Nije prihvaćen Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno naveden, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>

života ili muškarac kad navršši 50 godina života odnosno za mlađe osobe kod kojih se utvrdi nesposobnost za privređivanje koju utvrđuje tijelo vještačenja iz članka 75. ovoga Zakona, a prema kriterijima medicinske znanosti imajući u vidu zanimanje i godine života.“ Navedena odredba je u uskoj vezi sa člankom 21.st.1.toč.1. Nacrta prema kojem osobe (bračni/izvanbračni drug), bez obzira na spol, stječu pravo na obiteljsku invalidninu kada navršše 50 godina odnosno ranije ako su nesposobni za privređivanje. Dakle vidljivo je da se kod određivanja nesposobnosti za privređivanje, a time i stjecanja prava na obiteljsku invalidninu, određuje različita životna dob za žene (navršenih 40 godina života) i muškarce (navršenih 50 godina života) pa se postavlja pitanje povrede načela ravnopravnosti spolova. S tim u vezi, svakako bi trebalo imati u vidu kako je ranije važeći Zakon o mirovinskom osiguranju sadržavao odredbe koje su propisivale različitu životnu dob žena i muškaraca prilikom odlaska u mirovinu, a radi čega je Ustavni sud Republike Hrvatske dana 18. travnja 2007. godine, svojom Odlukom broj U-I-1152/2000, U-I-1814/2001, U-I-1478/2004, U-I-3137/2004 i U-I-3760/2005 (Narodne novine, br. 43/07), utvrdio neustavnost odredaba tada važećeg Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, br. 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04 i 92/05), prema kojima su muškarci i žene mogli ostvariti pravo na mirovinu pod različitim uvjetima starosne dobi. U navedenoj odluci Ustavni sud RH je ukinuo osporene članke tadašnjeg Zakona o mirovinskom osiguranju zbog njihove nesuglasnosti s člancima 3. i 14. Ustava RH. Dakle došlo je od izjednačavanja uvjeta za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja s obzirom na spol (takav je i važeći Zakon o mirovinskom osiguranju). Naime, Ustav Republike Hrvatske u članku 3. kao jednu od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava navodi ravnopravnost spolova. U čl.14.st.1. Ustava RH propisano je slijedeće: „Svatko u Republici Hrvatskoj ima prava i slobode, neovisno o njegovoj rasi, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, imovini, rođenju, naobrazbi, društvenom položaju ili drugim osobinama.“ Nadalje, Pravobraniteljica ukazuje i kako se Zakonom o ravnopravnosti spolova (Narodne novine, broj 82/08, 69/17) utvrđuju opće osnove za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova kao temeljne vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske, te definira i uređuje način zaštite od diskriminacije na temelju spola i stvaranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce (st.1.). Ravnopravnost spolova znači da su žene i muškarci jednako prisutni u svim područjima javnog i privatnog života, da imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata (čl.5.). Prema čl.6. st.1. Zakona o ravnopravnosti spolova, diskriminacija na temelju spola označava svaku razliku, isključenje ili ograničenje učinjeno na osnovi spola kojemu je posljedica ili svrha ugrožavanje ili onemogućavanje priznanja, uživanja ili korištenja ljudskih prava i

osnovnih sloboda u političkom, gospodarskom, društvenom, obrazovnom, socijalnom, kulturnom, građanskom ili drugom području na osnovi ravnopravnosti muškaraca i žena. Pravobraniteljica ističe kako je Zakon o ravnopravnosti spolova organski zakon kojim se provodi ustavno jamstvo jednakosti žena i muškaraca. Na temelju članka 4. Zakona, njegove odredbe ne smiju se tumačiti niti primjenjivati na način koji bi ograničio ili umanjio sadržaj jamstava o ravnopravnosti spolova koja izvire iz općih pravila međunarodnog prava, pravne stečevine Europske zajednice, te Konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije žena i Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. Stoga bi svakako navedenu odredbu čl.22.st.1.toč.1. Nacrta trebalo još jednom preispitati i to s aspekta povrede načela ravnopravnosti spolova prilikom ostvarivanja prava na obiteljsku invalidninu. Pored navedenog, Pravobraniteljica želi ukazati i na odredbu čl.6.st.1. Nacrta koji govori o članovima obitelji te propisuje: „1) Članovima obitelji, u smislu ovoga Zakona, smatraju se bračni ili izvanbračni drug i djeca (članovi uže obitelji) te roditelji (članovi šire obitelji).“ Dakle, iz navedenog proizlazi kako su životni i neformalni životni partneri izostavljeni iz definicije obitelji te, kao takvi, ne mogu ostvarivati niti prava koja prema tom Zakonu mogu ostvarivati bračni i izvanbračni drug. S tim u vezi, Pravobraniteljica je svjesna kako se Zakon primjenjuje, osim na civilne osobe koje su poginule, umrle ili su nestale u Domovinskom ratu - a koje nisu mogle biti u životnom i neformalnom životnom partnerstvu obzirom na tadašnje važeće zakonodavstvo (Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola donesen je 2014. godine) – i na civilne invalide iz Domovinskog rata koji su živi i koji stoga mogu sklapati životno i neformalno životno partnerstvo, sukladno važećem Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola. Također, Pravobraniteljica je svjesna kako i prava koja pripadaju civilnim invalidima iz Domovinskog rata su osobne prirode odnosno neprenosiva (sukladno čl.66.st.1., „U slučaju smrti korisnika prava iz ovoga Zakona prestanak prava utvrđuje se zaključno sa zadnjim danom u mjesecu u kojem je korisnik umro“), radi čega definicija člana obitelji ne bi bila od značaja (nikakva prava u tom slučaju nemaju niti bračni i izvanbračni drug). Međutim, Pravobraniteljica ipak želi na načelnoj razini ukazati na predmetnu problematiku (životnih i neformalnih životnih partnera kao članova obitelji) imajući u vidu širi preventivni kontekst, a koji proizlazi iz odredbe čl. 6. Zakona o ravnopravnosti spolova prema kojem je zabranjena diskriminacija temeljem spolne orijentacije. Također, i čl.6.st.3. Zakona o životnom partnerstvu osoba istog spola (Narodne novine, broj 92/14, 98/19) propisuje: „Zabranjen je svaki oblik diskriminacije, izravne i neizravne, temeljem sklopljenog životnog partnerstva, seksualne orijentacije i rodnog identiteta.“ Stoga bi svakako trebalo imati u vidu i navedeno, a kako u budućoj primjeni Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata ne bi dolazilo do potencijalnih diskriminirajućih situacija na štetu životnih i neformalnih životnih partnera, posebice ukoliko se

	<p>navedenim Zakonom u buduće budu civilnim invalidima priznavala i određena druga prava (koja će biti prenosiva na bračne i izvanbračne drugove). S poštovanjem, PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA Višnja Ljubičić, dipl. iur.</p>	
<p>6</p>	<p>Ured pučke pravobraniteljice NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA Civilne žrtve rata, čiji broj još nije službeno utvrđen, no prema podacima organizacija civilnog društva procjenjuje se da ih je između 4.000 i 8.000, do sada u RH nisu imale zasluženu pažnju, a postojeći mehanizmi obeštećenja i podrške nisu obuhvatili sve kategorije stradalnika. Osobe koje su proživjele nasilje imaju pravo na pravdu, podršku i poštovanje društva, na pravičnu i adekvatnu kompenzaciju za pretrpljene strahote, psihološku, medicinsku i pravnu pomoć, a ponajviše pravo na društveno priznanje patnje, pogotovo ako se ima na umu da počinitelji zločina uglavnom nisu kazneno odgovarali. Civilni stradalnici i 20-ak godina nakon Domovinskog rata nisu uopće ili nisu na zadovoljavajući način riješili svoj status i pripadajuća prava. Ovako stanje ne iznenađuje s obzirom da je Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, kojim su trenutačno regulirana prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata do sada mijenjan 12 puta, no nije uspio obuhvatiti sve kategorije ratnih stradalnika, niti zadovoljiti njihove potrebe i očekivanja, radi čega podržavamo donošenje novog, sveobuhvatnog zakona, na čiju smo potrebu donošenja kontinuirano upozoravali proteklih godina kroz preporuke u godišnjim izvješćima. Sveobuhvatno rješavanje pitanja civilnih žrtava rata treba biti u skladu s temeljnim načelima i smjernicama o pravu na pravni lijek i reparaciju za žrtve teških kršenja međunarodnih ljudskih prava i ozbiljnih povreda međunarodnog humanitarnog prava UN-a te Rezolucijom Opće skupštine UN-a koja se odnosi na kompenzaciju, restituciju, rehabilitaciju, rješavanje sudbine nestalih, simboličke reparacije i garanciju neponavljanja zločina. Uvažavajući činjenicu da se ovim zakonom nastoje iznaći sveobuhvatna i dugoročno održiva rješenja, kao i činjenicu da se pučka pravobraniteljica kontinuirano zalaže za zaštitu i promicanje prava civilnih žrtava, smatramo potrebnim naglasiti da se pri izradi Konačnog prijedloga Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata s osobitom pozornošću razmotre svi prijedlozi zainteresirane javnosti, a osobito stradalničkih organizacija civilnog društva da bi se zakonom doista, u odnosu na sve stradalnike, konačno riješili svi izazovi nastali u vremenu tijekom i nakon Domovinskog rata. Naime, odgovori na nasljeđe prošlosti, reparacije žrtvama, briga za one koji su direktno pretrpjeli, ili i danas trpe posljedice rata i ratnih zločina, kažnjavanje odgovornih za počinjene zločine trebaju biti trajni izazov iz kojeg treba izvući poruke o vrijednosti ljudskog dostojanstva i ljudskih prava.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
<p>7</p>	<p>Zoran Vranjican NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

<p>U Članku 1. navodi se više mitomanskih nacionalističkih ideoloških fraza kojima nije mjesto u ozbiljnom zakonu. Osim toga taj članak je u suprotnosti s Ustavom u kojemu se (u: I Izvorišne osnove) navodi više temelja Republike Hrvatske. U točki b) članka 1. navodi se da su "hrvatski branitelji poštovali najveću razinu etike ratovanja i načela ratnog prava". Neki nesumnjivo jesu, ali činjenica je da nisu svi, pa nije jasno zašto se ta pogrešna konstatacija tamo našla i koja joj je svrha. Svrha zakona nije da u svojim člancima propisuje arbitrarne ideološke postulate ili povijesne istine oko kojih među povjesničarima, političarima, ili u društvu općenito ionako ne postoji konsenzus, osim ako nije namjera da se tim upitnim i problematičnim postavkama opravdavaju pojedine odredbe zakona, što vjerujem da ipak nije slučaj.</p>	
<p>8 IGOR DUH NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA Poštovani, 1. U Zakonu se ne spominje stambeno zbrinjavanje? Iz svog slučaja, maloljetni sam civilni stradalnik Domovinskog rata, Hrvatski Branitelj, Dragovoljac maloljetnik. Može li se tada uzeti u obzir da se stavke iz Zakona o Hrvatskim Braniteljima kombiniraju sa stavkama ovog zakona, te povećaju prava takvih pojedinaca kao ja, te eventualno omoguću veća naknada i stambeno zbrinjavanje? 2. Može li tko staviti članak u zakon, na koji način, ako osoba Civilni stradalnik Domovinskog rata i Branitelj Domovinskog rata imaju posljedice, te pogoršanje zdravstvenog stanja, na koju komisiju spadaju? Da li će ti ljudi spadati na komisiju za Branitelje i invalide Domovinskog rata ili pod komisiju za Civilne invalide Domovinskog rata? Ako je ista komisija, na koji segment će se to rješenje odnositi? 3. U članku 35/4 i čl. 40/3, "oni i članovi njihova kućanstva nisu vlasnici ili korisnici motornog vozila koje ne služi podmirenju osnovnih životnih potreba." Trebalo bi pojasniti, ako ste vlasnik motornog vozila, kakvo je to vozilo koje služi podmirenju osnovnih životnih potreba. Ista stvar je u Zakonu o Hrvatskim braniteljima i radi takve stvari, ljudi ne mogu ostvariti prava jer svako tumači taj stavak kako njemu odgovara, i u svim slučajevima tvrde da nemate pravo na ništa jer posjedujete motorno vozilo. Motorno vozilo nije nikakav luksuz i svi ga imaju za osnovne životne potrebe.</p>	<p>Djelomično prihvaćen 1. Stambeno zbrinjavanje nije moguće ugraditi u Zakon, jer bi to iziskivalo znatno povećanje sredstava za provedbu Zakona, a što bi u ovome trenutku zaustavilo postupak donošenja Zakona. 2. Navedeni problem je propisan člankom 12. stavkom 2. Nacrta prijedloga zakona, a detaljnije će biti razrađen Pravilnikom iz članka 11. stavka 2. NPZ-a. 3. Pitanje koje navodite rješava se Pravilnikom iz članka 38. NPZ-a.</p>
<p>9 Akica Jozić NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA Potpuno se slažem sa člankom 3c u kojemu stoji: c)Ostala prava: 4.pravo na besplatne udžbenike 5.pravo na stipendiju 6.prednost pri smještaju u učeničke, odnosno studentske domove Držim da se ovim pravom iskazuje civilizacijski iskorak prema djeci civilnih žrtava u pozitivnom smislu. Naime, roditelj civilni stradalnik često zbog invalidnosti nema dostatnih sredstava za školovanje djece, za kupnju udžbenika, smještaj u đačke i studentske domove te je u neravnopravnom položaju u odnosu na djecu branitelja. Ovim im se koliko – toliko omogućuje da u odgoju i školovanju budu ravnopravni i jednaki u</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>

	šansama s ostalom djecom.	
10	<p>Ivan Zidarević NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA U mnogim člancima PZ o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata nije usaglašen sa organskim Zakonom o životnom partnerstvu osoba istog spola. Od 2014. godine u Republici Hrvatskoj na snazi je ZŽP koji u članku 2. definiše da su osobe istog spola, koje sklope životno partnerstvo, u obiteljskoj zajednici! U Pripćenju ustavnog suda RH, o narodnom ustavotvornom referendumu o definiciji braka, navedeno je i sledeće: "Ustavni sud na kraju smatra potrebnim istaknuti sljedeće: eventualna dopuna Ustava odredbom prema kojoj je brak životna zajednica žene i muškarca ne smije imati nikakvog utjecaja na daljnji razvitak zakonskih okvira instituta izvanbračne i istospolne zajednice u skladu s ustavnim zahtjevom da svatko u Republici Hrvatskoj ima pravo na poštovanje i pravnu zaštitu svoga osobnog i obiteljskog života te svoga ljudskog dostojanstva." U presudi Schalk i Kopf protiv Austrije (2010.), ESLJP je prvi put priznao da stabilne veze kohabitacije istospolnih parova potpadaju pod pojam "obiteljskog života" u smislu članka 8. Konvencije. To je otvorilo mogućnost da se sudskim pravorijekom utvrdi kako su istospolni parovi diskriminirani po spolu u svom pravu na poštovanje osobnog i obiteljskog života (članak 14. u vezi s člankom 8. Konvencije). U svim člancima neophodno je navesti i životne partnere kako PZ ne bi bio neustavan.</p>	<p>Nije prihvaćen Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno naveden, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
11	<p>Milan Drača NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI Pored niže iznijetog predlažem u članku 48. u stavku 2. dodati podstavak kojim bi se omogućilo i osobama koje su zaposlene na određeno vrijeme da se mogu pozvati na pravo prednosti pri zapošljavanju na neodređeno vrijeme i u slučaju da se radi o radnom mjestu za koje je propisan isti stupanj obrazovanja kao i za mjesto na kojem su zaposlene. Nastavno na navedeno, ukazala bi se potreba usklađenja odredbe čl. 49. st. 4. u slučaju prihvaćanja spomenute izmjene. Nadalje, predlažem dopunu čl. 48. st. 12. (novi st. 13.) kako osobe koje su zaposlene na mandatnim radnim mjestima ne bi bile u diskriminirajućem položaju; ukoliko dobro iščitavam odredbe ovog zakona kao i Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji niti jedan ravnatelj, direktor i sl. za čijeg mandata se raspisuje natječaj za (re)izbor nije u mogućnosti pozvati se na pravo prednosti pri zapošljavanju jer je u tom trenutku zaposlen na radnom mjestu koje odgovara njegovoj stručnoj spremi slijedom čega predlažem da se odredbe ovog zakona (a što bi valjalo primijeniti i u nekim budućim izmjenama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji) ne odnose na zapošljavanje (izbor) na tim radnim</p>	<p>Nije prihvaćen Intencija ove odredbe Zakona je propisati pravo na prednost pri zapošljavanju prvenstveno nezaposlenim osobama.</p>

	mjestima. (vidjeti komentar uz naznačene članke)	
12	<p>Zajedničko vijeće općina NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI Slažemo se s prijedlogom Srpskog narodnog vijeća.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
13	<p>Milan Drača NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI Prilikom javnog e-Savjetovanja vezano uz donošenje Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji od strane više zainteresiranih strana iznijete su primjedbe i prijedlozi vezano uz propisivanje prava prednosti pri zapošljavanju. S obzirom da ovaj zakon pretpostavke za ostvarenje prava prednosti pri zapošljavanju u nekim pojednostima preciznije određuje, što je za pohvalu, u odnosu na odredbe spomenutog zakona a one, nazovimo ih "problematične" su praktično neizmijenjene prenijete iz istog koristim priliku pa za potrebe ovog savjetovanja citiram najrelevantniju opasku iz naznačenog savjetovanja: " Ured pučke pravobraniteljice 18.07.2017 13:18 0 0 Pravo prednosti pri zapošljavanju do sada je bilo jako teško ostvariti. Zakonske odredbe ne primjenjuju se dosljedno, a ovlaštenici prava niti poslodavci nisu dovoljno educirani o njihovim zakonskim pravima i obavezama. Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti i druga državna tijela te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, obvezni su prilikom zapošljavanja službenika i namještenika dati prednost nezaposlenom hrvatskom branitelju iz Domovinskog rata ako ispunjava tražene uvjete iz natječaja, a prednost u odnosu na ostale kandidate ima samo pod jednakim uvjetima, što često branitelje dovodi u zabludu. Zbog toga, potrebno je preciznije odrediti što se smatra jednakim uvjetima, a selekcijske procese standardizirati i učiniti transparentnijim i objektivnijim, radi smanjenja mogućnosti manipuliranja rezultata testiranja/intervjua. Osim toga, treba predvidjeti primjerene i odvraćujuće sankcije za kršenje ovog prava." Odgovor je bio sljedeći: "Za preciznije određenje ovoga pojma nema potrebe, obzirom je sudska praksa popunila ovu pravnu prazninu." Kako sam upravo prošao postupak javnog natječaja, pozvao se na pravo prednosti, podnio zahtjev za nadzor i u drugom stupnju sam odbijen - upravni spor je pokrenut; s malim izgledima za uspjeh, a da se osjećam dobro namagarčen, primjerenije rečeno - ponižen, ovdje iznosim svoj stav kao i prijedlog izmjene članaka 48. ovog prijedloga (dopunom, novi stavak 4., vidjeti komentar na čl. 48.). Sve u svrhu preveniranja da se drugim ljudima ne dogode slična bolna iskustva. Uz dužno poštovanje, gore citiran</p>	<p>Nije prihvaćen Ustavom Republike Hrvatske propisano je da svatko slobodno bira poziv i zaposlenje i svakomu je pod jednakim uvjetima dostupno svako radno mjesto i dužnost. Budući da svi zakoni moraju biti u skladu Ustavom, ne može se ići u šire tumačenje pojma "pod jednakim uvjetima" kojim bi se izlazilo izvan okvira tog pojma. "Pod jednakim uvjetima" znači da osoba iz stavka 1. članka 47. i 48. Zakona ima prednost pri zapošljavanju, u odnosu na ostale kandidate, samo ako je na provjeri stručnih znanja, sposobnosti i vještina te razgovoru ostvarila jednak broj bodova kao najbolje ocijenjen kandidat. Način i postupak na koji će pojedine pravne osobe provoditi navedene provjere i ocjenjivanja ne može biti predmet ovoga Zakona.</p>

	<p>odgovor na primjedbu Ureda Pučke pravobraniteljice smatram neprimjerenim, U zemlji kontinentalnog prava sudska praksa je tek orijentir, a kako je navedeno postoji pravni vakuum koji je s istom popunjavan. S obzirom na činjenicu da postoji određena sudska praksa nema razloga da se uočeno kroz istu ne kodificira - višestruka je korist. Ono što je jasno definirano zakonom, vidljivo je svakom, otklanja nedorečenost i nesigurnost, i smanjuje pritisak na institucije i nepotrebno trošenje resursa - povećava se ekonomičnost u svakom pogledu. Meritum mog prijedloga je da se uvažavajući činjenicu da posebni zakoni propisuju postupak prijema u službu iz članka 47., u članku 48. koji se odnosi na javne ustanove i poduzeća (i dr.) propiše postupak u dijelu kako ga navodim ili i detaljnije što bi trebalo rezultirati time da potencijalni kandidati s pravom prednosti jasno znaju imaju li uopće šanse da svoje statusno pravo konzumiraju ili ne kao i smanjenjem manipulacije koja je na terenu više nego prisutna. Jasno je da se gotovo svaki zakon da izigrati pa i ovdje će biti moguće elegantno zaobići smisao odredbe tog novog stavka 4. (ukoliko prihvatite prijedlog i ugradite ga) a da se formalno ispoštuju, ali ne baš ovako (nije primjereno napisati kako je bilo u mom slučaju pa ispuštam). Uvijek netko iz povjerenstva može ili povjerenstvo pod pritiskom nekom dati trideset pitanja da ih nauči napamet i drugi kandidati sigurno neće odgovoriti jednako dobro prilikom pisanog testiranja, ali to je barem prema vani izvan arbitrarnog, diskrecijskog prava i ove sramote koja se dogodila meni. A famozni intervju ne može niti smije imati prevagu nad stečenim znanjem koje dokazujete ispravama neutralnih državnih ili od države priznatih obrazovnih ustanova, pokazanim znanjem na pisanom testu i/ili provjeri praktičnog rada i životopisa koji "priča umjesto vas". Razgovor je - dojam, odnosno skup dojmova.</p>	
14	<p>Srpsko narodno vijeće NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA, II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI Vezano za viktimološki aspekt, pretrpljene posljedice i štetu, smatramo da je bolje koristiti izraz civilna žrtva. Urediti zakonski tekst na način da niti jedna žrtva, koja ne ulazi u pojam stradalnika, ne bude izostavljena Izvor definicije stradalnik: Zakon o hrvatskim braniteljima: Osoba koja ima status stradalnika rata (dijete, udovac/ica i roditelj smrtno stradalog, zatočenog ili nestaloga hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata i/ili njegovo dijete, ratni i civilni invalid rata, dijete civilnog invalida Domovinskog rata, dijete poginulog, umrlog ili nestaloga ratnog i civilnog invalida rata).</p>	<p>Nije prihvaćen S obzirom da je ovo dio procesa uređenja svih stradalnika rata, a započet donošenjem Zakona o hrvatskom braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, a u kojem se koristi izraz stradalnik, radi ujednačenosti izraza, i u ovom Zakonu koristi se izraz stradalnik.</p>
15	<p>Srpsko narodno vijeće NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O CIVILNIM STRADALNICIMA IZ DOMOVINSKOG RATA, III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA</p>	<p>Djelomično prihvaćen U nenormativnom dijelu dodat će se podaci o trenutnom broju korisnika prema Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata.</p>

<p>PROVEDBU OVOG ZAKONA U uvodnom dijelu ocjene stanja radi boljeg sagledavanja potrebe novog zakona, trebalo bi dati statistike trenutno registriranih civilnih invalida koji ostvaruju prava, te obiteljskih invalidnina, kao i broj do sada pristiglih zahtjeva, odbijenih radi problema dokazivanja, propuštanja rokova i sl. Prema starim podacima zdravstvenih ustanova iz 1999. godine u RH za vrijeme rata poginulo je 9.533 osoba, od kojih 4.137 civila (43,3%), ranjeno 33.943 osobe, od kojih 9.816 civila. Prema podacima iz 2013, status civilnih invalida iz Domovinskog rata ostvarilo je 2.306 osoba. 349 korisnika obiteljske invalidnine iza civilne žrtve rata.</p>	
<p>16 Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 1. Budući da je Deklaracija o Domovinskom ratu politički dokument i deklaracija, predlažemo izmijenu formulacije Čl. 1. koja je usklađena s Ustavom Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10, 05/14). Prema Čl. 15. Ustava RH, Republika Hrvatska "jamči (...) ravnopravnost pripadnicima svih nacionalnih manjina" koji zajedno s hrvatskim narodom čine hrvatsko društvo. Prema tome, hrvatsko društvo čine uz hrvatski narod i sve priznate nacionalne manjine, a koje su državaljani Republike Hrvatske. Budući da je Republika Hrvatska u međunarodnoj zajednici prepoznata kao država koja ima izrazito visoku zakonsku zaštitu nacionalnih manjina, apeliramo na korištenje inkluzivnog jezika kako bi se uvažila nacionalna raznolikost koja čini hrvatsko društvo. Uz to, predlažemo usklađivanje Zakona s najvišim međunarodnim standardima i definicijama važećeg humanitarnog prava, a to su Ženevske konvencije i dopunski protokoli, a posebno Konvencija o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata te Dopunski protokol I. Takav pravni temelj sazdan na Ustavu RH te važećim međunarodnim humanitarnopravnim konvencijama ujedno povećava legitimitet ovog Zakona i izbjegava utemeljenje istog na političkoj deklaraciji bez pravne težine.</p>	<p>Primljeno na znanje Zakonom je omogućeno ostvarivanje prava bez obzira na nacionalnu pripadnost.</p>
<p>17 Inicijativa mladih za ljudska prava IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 1. Kako predlagatelj ne bi izuzeo određenu skupinu civilnih žrtava iz primjene ovog zakona važno je da se kao vrijednosti navedu i pravomoćne presude Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju s kojim je suradnja regulirana ustavnim zakonom a koje obuhvaćaju i civile stradale od strane pripadnika hrvatskih snaga.</p>	<p>Nije prihvaćen Navođenje presuda Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju ne može biti predmet ovoga Zakona, niti u njegovoj preambuli.</p>
<p>18 Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 3. Predlažemo dodatak: c) točka br. 13. "pravo na psihosocijalnu pomoć i podršku"; točka br. 14. "ostala prava: naknada troškova za sudske predmete članova obitelji nestalih, ubijenih i stradalih civila u proteklom ratu vođenih u svrhu utvrđivanja statusa civilnih žrtava rata prije donošenja ovoga zakona".</p>	<p>Djelomično prihvaćen Pravo na psihosocijalnu i primarnu pravnu pomoć će se ugraditi u Zakon. Pravo na sekundarnu pravnu pomoć ostvaruje se sukladno općem propisu, odnosno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći (NN, 80/11, 34/12, 98/19)</p>

<p>19 Vesna Teršelič IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 3. Dodati: - Prednost pri stambenom zbrinjavanju - Pravo na obnovu ukoliko nije ostvarena drugim zakonom na područjima na kojima su se odvijale ratne operacije - Pravo na naknadu štete za uništenu imovinu terorističkim terorističkim aktima počinjenima u razdoblju 1991. - 1995. po, do danas nepoznatim počiniteljima koji su postavljanjem eksplozivnih naprava ili paljenjem uništili ili oštetili velik broj objekata hrvatskih građana u područjima na kojima se nisu odvijale ratne operacije. - Povrat ili naknadu parničnih troškova civilnim žrtvama koje su izgubile parnice u postupcima protiv RH temeljem Zakona o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga za vrijeme domovinskog rata, zbog povrede prava članka 6. stavka 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, u pogledu prava podnositelja zahtjeva na pristup sudu. Brojne žrtve koje su pokrenule sudski postupak za naknadu nematerijalne štete zbog smrti bliske osobe, istu nisu ostvarile, platile su visoke parnične troškove. U presudi Europskog suda za ljudska prava u predmetu CINDRIĆ i BEŠLIĆ PROTIV REPUBLIKE HRVATSKE (Zahtjev br. 72152/13) sud traži "razuman odnos razmjernosti upotrebljenih sredstva i cilja koji se nastoji postići" i "priznaje da bi se nalog podnositeljima zahtjeva da plate troškove zastupanja države mogao tumačiti kao ograničenje koje narušava pravo na pristup sudu" te ističe povredu "članka 6. stavka 1. Konvencije u pogledu prava podnositelja zahtjeva na pristup sudu" i određuje iznos koji "tužena država treba splatiti podnositeljima zahtjeva solidarno, na ime neimovinske štete; na ime imovinske štete i na ime troškova i izdataka". U duhu te presude prijedlog Zakona bi trebalo omogućiti podnošenje zahtjeva zbog povrede prava podnositelja zahtjeva na pristup sudu.</p>	<p>Nije prihvaćen Stambeno zbrinjavanje u ovom trenutku nije moguće ugraditi u Zakon, jer bi to iziskivalo znatno povećanje sredstava za provedbu Zakona, a što bi u ovome trenutku zaustavilo postupak donošenja Zakona. Ostala navedena prava nisu predmet ovoga Zakona, već drugih pozitivnih propisa RH.</p>
<p>20 Općina Majur IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 3. Potrebno je proširiti prava Civilnih stradalnika iz Domovinskog rata i na slijedeće: 1. Pravo na jednokratnu novčanu pomoć za sve civilne osobe poginule ili nestale u Domovinskom ratu 2. Pravo na obnovu obiteljske kuće za sve civilne osobe poginule ili nestale u Domovinskom ratu koje to pravo nisu ostvarile po drugom zakonu (Navest ćemo primjer sela Kostriči gdje je izvršen genocid. Dana 15. studenog 1991. godine ubijeni su svi stanovnici sela Kostriči, njih 16, od najstarijeg Petra Bašića (93 godine) do najmlađih Tomislava i Darija Jurić, starih 2 i 5 godina. Većinom se radilo o starijim osobama, čija su djeca, već punoljetna živjela u drugim mjestima te nisu imali pravo na obnovu iza smrti roditelja. Kao nasljednici, naslijedili su zgarišta obiteljskih kuća, a nisu pronašli niti kosti svojih najmilijih. Od 16 osoba ubijenih u selu, nakon Domovinskog rata obnovu su ostvarile samo dvije obitelji. Danas je selo pusto i u njemu nitko ne živi. Smatramo da se takva nepravda mora ispraviti! Na</p>	<p>Djelomično prihvaćen Prvi prijedlog će se ugraditi na način da će se ostvarivanje prava na JNP omogućiti civilnim invalidima iz Domovinskog rata i članovima obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu, kojima je priznat status prema ovom Zakonu. Drugi prijedlog nije moguće riješiti ovim Zakonom, već je navedeno regulirano posebnim propisima.</p>

	ovaj način vratili bi život u Kostrice i slična mjesta.	
21	<p>Ured pučke pravobraniteljice IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 3.</p> <p>U odnosu na članak 3. Nacrta prijedloga zakona kojim su određena prava koja mogu ostvariti Civilni stradalnici iz Domovinskog rata, predlažemo proširiti katalog jamčenih prava u skladu s njihovim stvarnim potrebama i to prije svega u područjima ostvarivanja prava na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila, pravo na psihosocijalnu pomoć, pravo na pravnu pomoć te prava iz zdravstvenog osiguranja. Naime, smatramo da bi se u traženju modela za obeštećenje žrtava i određivanja opsega jamčenih prava zakonodavac trebao voditi načelima društvene solidarnosti i pravednosti. Civilni stradalnici iz Domovinskog rata nemaju odgovarajuću institucionalnu, psihosocijalnu, pravnu i drugu potporu iako Ministarstvo hrvatskih branitelja provodi Nacionalni program psihosocijalne i zdravstvene pomoći sudionicima i stradalnicima iz Domovinskog rata, Drugog svjetskog rata i mirovnih misija. Budući da postojeći kapaciteti nisu dovoljni kako bi zadovoljili potrebe svih ciljanih skupina predlažemo u Nacrtu prijedloga zakona dodati nove članke kojima će se preciznije regulirati prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata na psihosocijalnu i pravnu pomoć. Psihosocijalna pomoć trebala bi se sastojati od individualnog psihosocijalnog savjetovanja, grupnog psihosocijalnog tretmana, mobilnih obilazaka radi redovitog praćenja stanja i potreba te žurnih obilazaka i kriznih intervencija u slučajevima suicidalnih izjava, smrti, izrazito lošeg socijalno ekonomskog, stambenog i/ili zdravstvenog stanja i biti organizira na lokalnoj odnosno županijskoj razini, stacionarno (u prostorijama već postojećih područnih jedinica i centara za psihosocijalnu pomoć) i mobilno (putem organiziranih posjeta domu i obitelji). Civilni invalidi iz Domovinskog rata, djeca civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu bračni, odnosno izvanbračni drugovi i roditelji civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu trebali bi imati i pravo na primarnu pravnu pomoć koja bi obuhvaćala pomoć u ostvarivanju prava iz ovog zakona, i to kroz davanje općih pravnih informacija i davanje pravnih savjeta, odnosno uputa o ostvarivanja prava. Primarnu pravnu pomoć trebalo bi pružati Ministarstvo hrvatskih branitelja, područne jedinice Ministarstva, centri za psihosocijalnu pomoć i nadležno upravno tijelo županija odnosno Grada Zagreba, u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ostvarivanje prava civilnih stradalnika iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, dok bi primarnu pravnu pomoć koja nije obuhvaćena ovim Zakonom i sekundarnu pravnu pomoć civilni stradalnici ostvarivali sukladno propisima kojima se uređuje ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć. Civilni stradalnici iz Domovinskog rata, imaju drugačije i specifičnije potrebe vezano uz opseg zdravstvene zaštite radi čega smo mišljenja da bi im se trebalo omogućiti obavezno zdravstveno osiguranje ukoliko isto nemaju po nekoj drugoj</p>	<p>Djelomično prihvaćen</p> <p>Pravo na naknadu troška prilagodbe za civilne invalide I. do IV. supine, pravo na psihosocijalnu i primarnu pravnu pomoć će se ugraditi u Zakon. Pravo na sekundarnu pravnu pomoć ostvaruje se sukladno općem propisu, odnosno Zakonu o besplatnoj pravnoj pomoći (NN, 80/11, 34/12, 98/19). Člankom 7. stavkom 1. točkom 18. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju već je određeno da se na obvezno zdravstveno osiguranje prema tom Zakonu obvezno osiguravaju i stječu status osiguranika osobe s prebivalištem te stranci s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kojima je priznato svojstvo ratnog vojnog ili civilnog invalida rata i mirnodopskog vojnog invalida, odnosno status korisnika obiteljske invalidnine sukladno Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, ako pravo na obvezno zdravstveno osiguranje ne mogu ostvariti po drugoj osnovi. U pogledu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu izvan standarda tog prava prema propisima obznog zdravstvenog osiguranja, ističemo da navedene odredbe u ovom trenutku nije moguće ugraditi u Zakon.</p>

	<p>osnovi osiguranja utvrđenoj zakonom kojim se uređuje obvezno zdravstveno osiguranje, a koje bi obuhvaćalo i oslobađanje od sudjelovanja u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja. Također, osim prava na obavezno zdravstveno smatramo potrebnim urediti i okvir ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu izvan standarda tog prava prema propisima obveznog zdravstvenog osiguranja. Člankom 12. Nacrta prijedloga zakona, radi ostvarivanja pripadajućih prava civilni invalidi iz Domovinskog rata razvrstani su prema utvrđenom postotku oštećenja organizma, u deset skupina. Smatramo da bi se osobama koje imaju status civilnog invalida iz Domovinskog rata od I do III skupine trebalo omogućiti pravo na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila u njihovu vlasništvu, a radi veće uključenosti u društvo i lakšeg i jednostavnijeg zadovoljavanja osnovnih životnih potreba. Način i kriterije ostvarivanja prava na naknadu troška prilagodbe osobnog automobila trebao bi propisati ministar pravilnikom.</p>	
22	<p>Zajedničko vijeće općina IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 3. Slažemo se s prijedlogom Srpskog narodnog vijeća.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
23	<p>Srpsko narodno vijeće IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 3. Dodati: 13 . prednost u programima stambenog zbrinjavanja</p>	<p>Djelomično prihvaćen U postupku donošenja propisa kojima se uređuje stambeno zbrinjavanje prema općim propisima, Ministarstvo hrvatskih branitelja će predložiti navedeno nadležnim tijelima.</p>
24	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 5. Predlažemo potpuno brisanje stavka 1. ovog članka budući da niže navedeni članci ovog zakona isključuju osobe koje ne mogu ostvariti prava utvrđena ovim zakonom. Uz to, formulacija "pripadnici, pomagači ili suradnici" izuzetno je široka i nedovoljno definirana što otvara prostor za neusklađeno i/ili pogrešno tumačenje ove odredbe kao i malverzacije. Također, upozoravamo na poštivanje obveza preuzetih potpisivanjem Temelnog sporazuma o području istočne Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema te Zakona o općem oprost. Za kraj, tražimo brisanje dijela rečenice "kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradavanja" jer je diskriminirajuća i time u sukobu s odredbama Zakona o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12), a koji sukladno čl. 1. uređuje zaštitu od diskriminacije, između ostalog, i na osnovi socijalnog podrijetla te bračnog ili obiteljskog statusa. Uz to, budući da je Republika Hrvatska, između ostalog, ratificirala Europsku konvenciju o ljudskim pravima i temeljnim slobodama, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Međunarodni pakt o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima te druge relevantne međunarodne ugovore poput Povelje Europske unije o temeljnim pravima, Ugovora o Eurospkoj uniji i dr., načelo antidiskriminacije sadržano u svim međunarodnim dokumentima ratifikacijom postalo je i jedno od temeljnih načela hrvatskog zakonodavstva.</p>	<p>Nije prihvaćen S obzirom na temeljne vrednote od kojih polazi ovaj Zakon propisane člankom 1. Zakona, u ovoj odredbi se propisuju zapreke za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona za sve pripadnike, pomagače ili suradnike neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi.</p>

25	<p>Inicijativa mladih za ljudska prava IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 5. Dodati: Kaznena djela iz Glave 2. Kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva: genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin.</p>	<p>Prihvaćen Prijedlog se prihvaća.</p>
26	<p>igor baruškin IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 5. Prava ne mogu ostvariti niti pripadnici, pomagači neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi koji su amnestirani sukladno Zakonu o općem oprost. Činjenica se dokazuje podacima iz evidencije ministarstva pravosuđa.</p>	<p>Nije prihvaćen S obzirom na temeljne vrednote od kojih polazi ovaj Zakon propisane člankom 1. Zakona, u ovoj odredbi se propisuju zapreke za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona za sve pripadnike, pomagače ili suradnike neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi. Status civilnog invalida utvrđuje se u upravnom postupku. Upravni postupak uređen je Zakonom o općem upravnom postupku. Člankom 9. ZUP-a određeno je da službena osoba u javnopravnome tijelu samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti u postupku te na temelju utvrđenih činjenica i okolnosti rješava upravnu stvar. Koje će činjenice i okolnosti uzeti za dokazane, utvrđuje službena osoba slobodnom ocjenom, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Osim toga, člankom 11. stavkom 2. Nacrta prijedloga zakona previđeno je donošenje pravilnika kojim će se dodatno razraditi način ostvarivanja prava i statusa civilnog invalida iz Domovinskog rata, a sukladno uvjetima određenim ovim Zakonom i u postupku propisanim ZUP-om.</p>
27	<p>Nataša Šantić IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 5. Kako će se utvrditi tko su bili pripadnici, pomagači i suradnici neprijateljskih snaga? To treba precizirati. Iako svi jako dobro znamo tko su bili navedeni. Predlažem da svatko tko traži status mora dostaviti potvrdu lokalne samouprave, da se utvrdi iz predmeta o abolaciji, iz dosjea, da ne kažem iz izjava svjedoka. Zna se točno tko je bio na kojoj strani, gdje i kada. Mislim da će ovdje najlošije proći prave civilne žrtve, a agresori će ponovno "profitirati" i rugati se ovoj napačenoj i krvlju natopljenoj zemlji!</p>	<p>Nije prihvaćen Status civilnog invalida utvrđuje se u upravnom postupku. Upravni postupak uređen je Zakonom o općem upravnom postupku. Člankom 9. ZUP-a određeno je da službena osoba u javnopravnome tijelu samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti u postupku te na temelju utvrđenih činjenica i okolnosti rješava upravnu stvar. Koje će činjenice i okolnosti uzeti za dokazane, utvrđuje službena osoba slobodnom ocjenom, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Osim toga, člankom 11. stavkom 2. Nacrta prijedloga zakona previđeno je donošenje pravilnika kojim će se dodatno razraditi način ostvarivanja prava i statusa civilnog invalida iz Domovinskog rata, a sukladno uvjetima određenim ovim Zakonom i u postupku propisanim ZUP-om.</p>
28	<p>Ured pučke pravobraniteljice IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 5. U odnosu na članak 5. stavak 1. točka 1. Nacrta prijedloga zakona kojim je određeno da prava utvrđena ovim Zakonom ne mogu ostvariti pripadnici, pomagači ili suradnici neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi koji su sudjelovali u oružanoj agresiji na Republiku Hrvatsku, kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradanja, smatramo potrebnim preciznije odrediti pojmove pomagača ili suradnika neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi, kao i u kojem postupku i temeljem kakve odluke će se utvrditi da je neka osoba bila pomagač ili suradnik neprijateljskih vojnih i paravojnih postrojbi koje su sudjelovale u oružanoj agresiji na Hrvatsku, kako bi se izbjeglo arbitranje</p>	<p>Nije prihvaćen Status civilnog invalida utvrđuje se u upravnom postupku. Upravni postupak uređen je Zakonom o općem upravnom postupku. Člankom 9. ZUP-a određeno je da službena osoba u javnopravnome tijelu samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti u postupku te na temelju utvrđenih činjenica i okolnosti rješava upravnu stvar. Koje će činjenice i okolnosti uzeti za dokazane, utvrđuje službena osoba slobodnom ocjenom, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Osim toga, člankom 11. stavkom 2. Nacrta prijedloga zakona previđeno je donošenje pravilnika kojim će se dodatno razraditi način ostvarivanja prava i statusa civilnog invalida iz Domovinskog rata, a sukladno uvjetima određenim ovim Zakonom i u postupku</p>

	pri odlučivanju i ocjeni dokaza od strane nadležnog tijela koja će odlučivati o ovim pitanjima.	propisanim ZUP-om.
29	<p>Zajedničko vijeće općina IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 5.</p> <p>Sam prijedlog zakonske odredbe je vrlo širok i određuje pripadnike, pomagače i suradnike neprijateljskih vojnih ili paravojnih postrojbi. Dakle, ne samo pripadnike, već i pomagače i suradnike što je vrlo široko određenje koje može stvarati probleme kod dokazivanja takvog statusa ili suprotnog dokazivanja, odnosno da netko nije u tom statusu, a sve ukoliko se status bude preširoko tumačio. Zbog navedenog postoji bojazan da bi po prijedlogu novog zakona svi koji nisu stradali od neprijatelja biti izloženi beskrajnim procedurama dokazivanja načina na koji su stradali i slobodnoj ocjeni tih dokaza od strane nadležnog tijela.</p>	<p>Nije prihvaćen</p> <p>Status civilnog invalida utvrđuje se u upravnom postupku. Upravni postupak uređen je Zakonom o općem upravnom postupku. Člankom 9. ZUP-a određeno je da službena osoba u javnopravnome tijelu samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti u postupku te na temelju utvrđenih činjenica i okolnosti rješava upravnu stvar. Koje će činjenice i okolnosti uzeti za dokazane, utvrđuje službena osoba slobodnom ocjenom, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Osim toga, člankom 11. stavkom 2. Nacrta prijedloga zakona previđeno je donošenje pravilnika kojim će se dodatno razraditi način ostvarivanja prava i statusa civilnog invalida iz Domovinskog rata, a sukladno uvjetima određenim ovim Zakonom i u postupku propisanim ZUP-om.</p>
30	<p>Srpsko narodno vijeće IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 6.</p> <p>Shodno razvoju ljudskih prava u RH, u člana uže obitelji uvrstiti i istospolne partnere.</p>	<p>Nije prihvaćen</p> <p>Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno navedeno, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
31	<p>Ivan Zidarević IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 6.</p> <p>Ovim putem ističem kako je trenutni članak 6. PZ nepotpun. Od 2014. godine u Republici Hrvatskoj na snazi je organski Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola koji navodi da je životno partnerstvo obiteljska zajednica osoba istog spola (čl. 2.). Izuzimanjem životnih partnera vrši se direktna diskriminacija, prema obiteljskom statusu, čime se dovodi u pitanje ustavnost PZ. Iz tog razloga treba uneti i "formalni životni partneri".</p>	<p>Nije prihvaćen</p> <p>Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno navedeno, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
32	<p>Nataša Šantić IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 7.</p> <p>Ovdje se navode civilni stradalnici koji su bili zatočeni u logoru, zatvoru itd...Potpuno podržavam da budu materijalno oštećeni. Vjerujem da imate mehanizme dokazivanja postojanja tih logora i da će na temelju izjave svjedoka biti dovoljno da se utvrdi taj status, jer nažalost ni na jednom takvom objektu nije pisalo logor ili zatvor. Znano kako je to funkcioniralo. Ovdje također imam pitanje: što će biti sa svim onim stradalnicima Domovinskog rata koji su morali živjeti "pod okupacijom" zbog nemogućnosti odlaska na slobodni teritorij RH? Imam konkretnu situaciju: s 14, 5 godina sa svojom obitelji ostala sam na okupiranom području u selu kraj Iloka. Jednostavno nismo mogli izići, slobodno se kretati. Živjeli smo pod strašnim terorom. Propala mi je i školska godina - 1. r. srednje u Osijeku jer nisam mogla otići u Osijek. Doživjela sam strašne psihičke traume od kojih i danas nemam mira.. noćne more, lupanje srca, depresija.... pogotovo oko obljetnica. Nakon godinu dana okupacije jedva sam izvukla živu</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>U stavku 1. točki a) navedeno je: "... odnosno drugih događaja lišenja slobode u svezi s okolnostima iz Domovinskog rata" kako bi se obuhvatili svi slučajevi koje je unaprijed nemoguće predvidjeti, a uz ispunjenje ostalih Zakonom propisanih uvjeta.</p>

	<p>glavu i doslovce pobjegla preko Srbije u slobodni dio RH. Ali ostatak obitelji nije mogao izići. Ostali su pod okupacijom još 3 godine. Mjesecima nisam znala što je s njima, a i sami su prošli strašne torture u vlasitoj kući. Jedva sam ih uspjela izvući preko UNPROFOR-a jer su im prijetili smrću. Članovi moje obitelji imaju psihičke posljedice.... Ali to nikoga nije briga!!! Nije bilo isto biti Hrvat ili Srbin i živjeti u tzv. "SAO Krajini"! Nije li i prisilno zadržavanje na okupiranom području, ali u vlastitoj kući na neki način život u kućnom pritvoru?? Dakle, mala djeca, roditelji i baka! Nismo mogli napustiti kuću i otići, a doživljavali smo svakodnevne psihičke i fizičke torture, prijetnje....Imam pisane dokaze (privatni dnevnik o tom vremenu!)Molim da se i ovo definira! U ovoj državi sve manjine ostvaruju svoja prava! Svaka čast! I treba! Nisam protiv ničijih prava! No, pitam se gdje su moja, naša prava!?! Prava Hrvata, Slovaka koji su jedva izvukli živu glavu silom prilika i zbog nemogućnosti izbora ostavši na svom ognjištu? Dakle, nismo bili u "službenim zatvorima, logorima, nismo ranjeni... Ali danonočno smo maltretirani psihički i fizički. I sada proživljavamo sjećanja na dane provedene pod okupacijom, na neki način vidljive su posljedice i nekakav oblik PTSP-a! No, mene životnije mazio ni pitao ili rekao da čekam ovaj zakon, kao ni moju obitelj. Nego smo se morali boriti za budućnost, goli život..bez obzira na sve doživljeno... Kad me netko vidi, vidi sada odraslu ženu, intelektualku, vanjštinu. Ali ne vidi nutrinu, noćne more u kojima ponovno proživljavam krvavi nož četnika koji mi ga struže pod vratom, noćna upadanja jugovojske i paravojnih formacijija, pretresanje, postojavanje na streljanje itd). Sve to doživljeno tijekom okupacije. A nije pisalo zatvor, logor!</p>	
33	<p>Ured pučke pravobraniteljice IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 8. U odnosu na članak 8. Nacrta prijedloga zakona predlažemo dodati novi stavak kojim bi bilo određeno tijelo koje će utvrđivati status civilnog stradalnika iz Domovinskog rata po zahtjevu stranke nakon provedenoga upravnog postupka, a to iz razloga jer iz teksta Nacrta prijedloga zakona nije vidljivo čime se dokazuje status civilnog stradalnika iz Domovinskog rata, a niti kako se utvrđuje.</p>	<p>Nije prihvaćen Člankom 70. Nacrta prijedloga zakona propisano je nadležno prvostupanjsko tijelo za podnošenje zahtjeva i rješavanje o pravima iz ovoga Zakona. Člankom 75. NPZ-a je određeno da se činjenica o uzroku i postotku oštećenja organizma civilnog invalida iz Domovinskog rata, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na dodatak za njegu i pomoć druge osobe, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na ortopedski dodatak, činjenica postojanja oštećenja organizma radi priznavanja prava na dodatak za pripomoć u kući i činjenica nesposobnosti za privređivanje utvrđuje se na temelju nalaza i mišljenja liječničkog povjerenstva iz članka 76. ovoga Zakona koje imenuje ministar.</p>
34	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 9. Predlažemo obuhvatniju formulaciju stavke 1. a) i stavke 2. tako da se iz rečenice brišu pojmovi "neprijateljskom" i "neprijateljskih". Naime, takva bi formulacija obuhvatila i one logore, zatvore ili druge objekte od strane pripdnika HV-a i HVO-a. Upozoravamo da bi sadašnja formulacija inače isključila one žrtve koje su bile zatočene od strane hrvatskih vojnih ili paravojnih formacija, a koje su</p>	<p>Nije prihvaćen U stavku 1. točki a) navedeno je: "... odnosno drugih događaja lišenja slobode u svezi s okolnostima iz Domovinskog rata" kako bi se obuhvatili svi slučajevi koje je unaprijed nemoguće predvidjeti, a uz ispunjenje ostalih Zakonom propisanih uvjeta.</p>

	<p>uglavnom bošnjačke, srpske ili druge nacionalnosti bivše Jugoslavije. Dakle, imajući u vidu presude nacionalnih sudova za Loru, Kerestinec, Pakračku poljanu i Velesajam upozoravamo na nužnost formulacije odredbe, a koja reflektira presudama utvrđenu činjenicu da su i hrvatske vojne ili paravojne snage ne-hrvatske civile zatočile u logoru ili iste na druge načine lišile slobode u vezi s okolnostima rata devedesetih. Naglašavamo da civilne žrtve rata prvenstveno nemaju nacionalnost i da priznavanje stradanja civila ne smije ovisiti o njihovom etnicitetu. Apeliramo na izmjenu ovog članka kako bi se prevenirala diskriminatorska formulacija zakonske odredbe i daljna viktimizacija i traumatizacija ne-hrvatskih civilnih žrtava rata.</p>	
35	<p>Inicijativa mladih za ljudska prava IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 9. S obzirom da interpretacija "neprijateljskog" proizlazi iz čl.1., ovdje predlažemo izbacivanje riječi "neprijateljski" kako ne bi iz mogućnosti ostvarenja prava temeljem ovog zakona bile izuzete osobe koje su zadržavane i mučene u zatočeničkim objektima pod kontrolom hrvatskih snaga kao što su Vojno-istražni centar Lora, Kerestinec te Zagrebački Velesajam.</p>	<p>Nije prihvaćen U stavku 1. točki a) navedeno je: "... odnosno drugih događaja lišenja slobode u svezi s okolnostima iz Domovinskog rata" kako bi se obuhvatili svi slučajevi koje je unaprijed nemoguće predvidjeti, a uz ispunjenje ostalih Zakonom propisanih uvjeta.</p>
36	<p>Ured pučke pravobraniteljice IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 9. U odnosu na članak 9. Nacrta prijedloga zakona predlažemo da se u cijelom članku 9. Nacrta prijedloga zakona datum „17. kolovoza 1990.“ zamijeni s datumom „5. kolovoza 1990.“, budući da je u članku 3. stavak 2. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (NN 121/17, 98/19) navedeno da se pod sudjelovanjem u obrani neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta Republike Hrvatske, odnosno vrijeme neposredne ugroženosti suvereniteta Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: obrana suvereniteta Republike Hrvatske), u smislu stavka 1. ovoga članka, podrazumijeva se oružani otpor agresoru i djelovanje u izravnoj svezi s tim otporom (odlazak u postrojbu, na borbeni položaj i povratak te obuka i priprema za odlazak na bojište) u vremenu od 5. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996.</p>	<p>Nije prihvaćen U Ustavu Republike Hrvatske i Deklaraciji o Domovinskom ratu, trajanje Domovinskog rata određeno je razdoblju od 1991-1995. godine bez navođenja točnog datuma. U Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, datum početka i kraja Domovinskog rata nije određen već je određeno da se pod sudjelovanjem u obrani neovisnosti, teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta Republike Hrvatske, odnosno vrijeme neposredne ugroženosti suvereniteta Republike Hrvatske podrazumijeva oružani otpor agresoru i djelovanje u izravnoj svezi s tim otporom u vremenu od 5. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. godine. Naime 5. kolovoza 1990. godine osnovana je prva legalna oružana postrojba u Domovinskom ratu te je stoga taj datum određen kao početni datum za priznavanje statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata. U zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata također nije definiran početak i kraj Domovinskog rata već se samo određuje da je civilni invalid osoba kojoj je organizam oštećen za najmanje 20% zbog rane, povrede ili ozljede koju je dobila zlostavljanjem, odnosno lišenjem slobode od strane terorista ili pripadnika Jugoslavenske narodne armije od 17. kolovoza 1990. godine kada je izbila tzv. "Balvan revolucija". S obzirom da ovim Zakonom izdvajaju civilni stradalnici iz Domovinskog rata, vrijedi isto obrazloženje kao i za Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rat.</p>
37	<p>Zajedničko vijeće općina IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 9. Slažemo se s prijedlozima Srpskog narodnog vijeća.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
38	<p>Srpsko narodno vijeće IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 9.</p>	<p>Nije prihvaćen Prava žrtava seksualnog nasilja u Domovinskom ratu uređena su Zakonom o pravima žrtava seksualnog</p>

	Dodati: e) žrtve seksualnog nasilja u ratu, čija su njihova prava i postupak ostvarivanja određena posebnim propisom	nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu (NN 64/15, 98/19)
39	<p>Srpsko narodno vijeće IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 9. 1) a: Žrtve mučenja – su građani i građanke Republike Hrvatske koji su bili/bile zatočene, lišene slobode u logorima i drugim zatvorskim i pritvorskim ustanovama tijekom ratnih okolnosti u periodu od 18. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996., na teritoriju RH ili tijekom zatočeništva u neprijateljskom logoru ili zatvoru izvan područja Republike Hrvatske Prema UN Konvenciji protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka (1984), te Aneksu 1 od 1996, žrtve mučenja i ostalih vidova okrutnog, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja moraju imati pristup pravdi, reparaciji, a zemlja mora imati adekvatan sistem zaštite žrtava.</p>	<p>Nije prihvaćen U stavku 1. točki a) navedeno je: "... odnosno drugih događaja lišenja slobode u svezi s okolnostima iz Domovinskog rata" kako bi se obuhvatili svi slučajevi koje je unaprijed nemoguće predvidjeti, a uz ispunjenje ostalih Zakonom propisanih uvjeta.</p>
40	<p>Pravobranitelj za osobe s invaliditetom IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 10. U članku 10. stavak b) predlažemo dodati, "... a iznimno i nakon navedenog roka ako se na temelju medicinske i/ili druge dokumentacije na nedvojben način može utvrditi uzročnu-posljedičnu vezu između smrti i navedenih okolnosti."</p>	<p>Nije prihvaćen Prijedlog se ne prihvaća jer rok od godinu dana je upravo i propisan kako bi se na nedvojben način mogla utvrditi uzročno-posljedična veza između smrti i navedenih okolnosti.</p>
41	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 10. Budući da postoje fizički i psihički faktori koji se ispoljavaju i nakon perioda od godinu dana, a koji uzrokuju povrede, ozljede ili bolesti, apeliramo da ovaj period bude što dulji, a najmanje 5 godina, kako bi se omogućila što obuhvatnija pravna sigurnost svim civilnim žrtvama rata.</p>	<p>Nije prihvaćen Prijedlog se ne prihvaća jer rok od godinu dana je propisan kako bi se sa što većom sigurnošću i na nedvojben način mogla utvrditi uzročno-posljedična veza između smrti i navedenih okolnosti.</p>
42	<p>Ured pučke pravobraniteljice IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 10. U odnosu na članak 10. Nacrta prijedloga zakona kojim se određuje tko su civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu, predlažemo nadopuniti definiciju iz točke b) navedenog članka na način da se civilnim osobama koje su poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu smatraju i civilne osobe koja su od rane, povrede, ozljede ili bolesti dobivene pod okolnostima iz članka 9. ovoga Zakona umrle u roku od godinu dana od dana prestanka neprijateljstva, doda i nakon navedenog datuma, ukoliko je medicinskom dokumentacijom moguće nesporno utvrditi uzročno-posljedičnu vezu između smrti i navedenih okolnosti.</p>	<p>Nije prihvaćen Prijedlog se ne prihvaća jer rok od godinu dana je propisan kako bi se sa što većom sigurnošću i na nedvojben način mogla utvrditi uzročno-posljedična veza između smrti i navedenih okolnosti.</p>
43	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 11. Predlažemo dodatak st. 1. f) psihosocijalnu pomoć.</p>	<p>Prihvaćen Prijedlog se prihvaća.</p>
44	<p>IGOR DUH IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 18. Poštovani, Čl.18, stavak 2. Može li se definirati da li su to stalna prava koja ostaju kao doživotna, te da neće biti podležna budućim promjenama zakona?</p>	<p>Nije prihvaćen U zakon nije mogu ugraditi odredbu kojim bi se isključila izmjena Zakona.</p>

	<p>Već da mogu biti podložna promjenama samo u pogledu poboljšanja, a ne eventualnog ukidanja kad i ako se bude mijenjao zakon u budućnosti. Molio bi vas da se ovaj članak svakako uvede i misli na maloljetne stradalnike..</p>	
45	<p>ROBERTO POSAVEC IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 20. Nadam se da se pravilnik spomenut u čl. 11. st 2, čl. 20. st. 4 i na još mjesta, neće čekati mjesecima i mjesecima nakon izglasavanja ovog Zakona.</p>	<p>Primljeno na znanje Bez obzira na to kada provedbeni propisi budu doneseni, korisnicima se pravo priznaje sukladno članku 63., odnosno od prvog dana idućeg mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.</p>
46	<p>Ivan Zidarević IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 20. Ovim putem ističem kako je trenutni članak 20. PZ nepotpun. Od 2014. godine u Republici Hrvatskoj na snazi je organski Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola koji navodi da je životno partnerstvo obiteljska zajednica osoba istog spola (čl. 2.). Izuzimanjem životnih partnera vrši se direktna diskriminacija, prema obiteljskom statusu, čime se dovodi u pitanje ustavnost PZ. Iz tog razloga treba uneti i "formalni životni partneri". 1</p>	<p>Nije prihvaćen Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno navedeno, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
47	<p>Ivan Zidarević IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 21. Ovim putem ističem kako je trenutni članak 21. PZ nepotpun. Od 2014. godine u Republici Hrvatskoj na snazi je organski Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola koji navodi da je životno partnerstvo obiteljska zajednica osoba istog spola (čl. 2.). Izuzimanjem životnih partnera vrši se direktna diskriminacija, prema obiteljskom statusu, čime se dovodi u pitanje ustavnost PZ. Iz tog razloga treba uneti i "formalni životni partneri". 1</p>	<p>Nije prihvaćen Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno navedeno, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
48	<p>Pravobranitelj za osobe s invaliditetom IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 22. U članku 22. stavak 1. točka 2. predlažemo jasnije definirati način utvrđivanja nesposobnosti za samostalan život i rad, odnosno koje tijelo i u kojem postupku utvrđuje ove činjenice.</p>	<p>Nije prihvaćen U Zakonu je već navedeno tko se smatra nesposobnim za privređivanjem, a za osobe mlađe od dobi propisane zakonom nesposobnost utvrđuje povjerenstvo iz članka 75. ovoga Zakona, a prema kriterijima medicinske znanosti imajući u vidu zanimanje i godine života. Osim toga predviđeno je donošenje pravilnika kojim će se urediti metodologija rada povjerenstva.</p>
49	<p>Ivan Zidarević IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 22. Ovim putem ističem kako je trenutni članak 22. PZ nepotpun. Od 2014. godine u Republici Hrvatskoj na snazi je organski Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola koji navodi da je životno partnerstvo obiteljska zajednica osoba istog spola (čl. 2.). Izuzimanjem životnih partnera vrši se direktna diskriminacija, prema obiteljskom statusu, čime se dovodi u pitanje ustavnost PZ. Iz tog razloga treba uneti i "formalni životni partneri".</p>	<p>Nije prihvaćen Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno navedeno, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
50	<p>Pravobranitelj za osobe s invaliditetom IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 26. Predlažemo razmotriti sažimanje članaka 26. i 27. koji se odnose na uvećanje/povećanje obiteljske invalidnine, odnosno spajanje pojmova povećane i</p>	<p>Nije prihvaćen S obzirom na postojeću praksu iz Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, gdje su ova dva prava odvojena, prijedlog se ne prihvaća.</p>

	uvećane obiteljske invalidnine.	
51	<p>Inicijativa mladih za ljudska prava IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 26.</p> <p>Predlažemo izmjenu i objedinjavanje točaka 1. i 2. te proširivanja prava korištenja obiteljske invalidnine na svakog roditelja čije je dijete poginulo i umrlo u ratu neovisno o tome radi li se o jedinom djetetu.</p>	<p>Nije prihvaćen</p> <p>S obzirom na postojeću praksu iz Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji, gdje su ova dva prava odvojena, prijedlog se ne prihvaća.</p>
52	<p>Ivan Zidarević IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 27.</p> <p>Ovim putem ističem kako je trenutni članak 27. PZ nepotpun. Od 2014. godine u Republici Hrvatskoj na snazi je organski Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola koji navodi da je životno partnerstvo obiteljska zajednica osoba istog spola (čl. 2.). Izuzimanjem životnih partnera vrši se direktna diskriminacija, prema obiteljskom statusu, čime se dovodi u pitanje ustavnost PZ. Iz tog razloga treba uneti i "formalni životni partneri".</p>	<p>Nije prihvaćen</p> <p>Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno navedeno, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
53	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 28.</p> <p>Predlažemo izmjenu i objedinjavanje točaka 1. i 2. te proširivanja prava korištenja obiteljske invalidnine na svakog roditelja čije je dijete poginulo i umrlo u ratu neovisno o tome radi li se o jedinom djetetu.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Navedeno je već predviđeno u članku 23.</p>
54	<p>Ivan Zidarević IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 29.</p> <p>Ovim putem ističem kako je trenutni članak 29. PZ nepotpun. Od 2014. godine u Republici Hrvatskoj na snazi je organski Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola koji navodi da je životno partnerstvo obiteljska zajednica osoba istog spola (čl. 2.). Izuzimanjem životnih partnera vrši se direktna diskriminacija, prema obiteljskom statusu, čime se dovodi u pitanje ustavnost PZ. Iz tog razloga treba uneti i "formalni životni partneri".</p>	<p>Nije prihvaćen</p> <p>Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno navedeno, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
55	<p>Pravobranitelj za osobe s invaliditetom IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 35.</p> <p>U članku 35. u stavku 1. predlažemo dodati: - da oni i članovi njihovog kućanstva nemaju registrirano trgovačko društvo ili obrt - da nisu korisnici mirovine veće od 33 % proračunske osnovice</p>	<p>Djelomično prihvaćen</p> <p>Registrirano trgovačko društvo i obrt ne pretpostavljaju u svakom slučaju prihod i dobit, a cenzus novčanih prihoda biti će utvrđen Pravilnikom iz članka 38. Zakona.</p>
56	<p>Ivan Zidarević IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 37.</p> <p>Ovim putem ističem kako je trenutni članak 37. PZ nepotpun. Od 2014. godine u Republici Hrvatskoj na snazi je organski Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola koji navodi da je životno partnerstvo obiteljska zajednica osoba istog spola (čl. 2.). Izuzimanjem životnih partnera vrši se direktna diskriminacija, prema obiteljskom statusu, čime se dovodi u pitanje ustavnost PZ. Iz tog razloga treba uneti i "formalni životni partneri".</p>	<p>Nije prihvaćen</p> <p>Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno navedeno, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
57	<p>Ured pučke pravobraniteljice IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 39.</p>	<p>Primljeno na znanje</p> <p>Člankom 8. Zakona je određeno da su civilni stradalnici iz Domovinskog rata, u smislu ovoga</p>

	<p>U odnosu na članak 39. Nacrta prijedloga zakona kojim je određeno da pravo na jednokratnu novčanu pomoć zbog nemogućnosti podmirenja osnovnih životnih potreba mogu ostvariti korisnici osobne invalidnine iz ovoga Zakona, korisnici obiteljske invalidnine iz ovoga Zakona i korisnici novčane naknade u iznosu obiteljske invalidnine iz ovoga Zakona uz ispunjavanje određenih uvjeta, mišljenja smo da bi jednokratnu novčanu pomoć zbog nemogućnosti podmirenja osnovnih životnih trebalo omogućiti i civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata koji nisu korisnici osobne invalidnine i korisnici obiteljske invalidnine obzirom da se i civilni stradalnici iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji nalaze u teškoj ekonomskoj i socijalnoj situaciji.</p>	<p>Zakona, civilni invalidi iz Domovinskog rata i civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu temeljem čijeg stradavanja članovi njihovih obitelji ostvaruju prava prema ovom Zakonu. Osnovno pravo svih civilnih invalida iz Domovinskog rata je osobna invalidnina, tako da svi civilni invalidi iz Domovinskog rata, pod uvjetima određenim ovim Zakonom mogu ostvariti JNP. Članovi uže i šire obitelji civilnih osoba poginulih ili umrlih u Domovinskom ratu imaju, uz uvjete propisane ovim Zakonom, pravo na obiteljsku invalidninu, povećanu obiteljsku invalidninu i uvećanu obiteljsku invalidninu.</p>
<p>58</p>	<p>Ured pučke pravobraniteljice IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 47. U odnosu na Odjeljak H Nacrta prijedloga zakona u kojemu se razrađuje pravo na prednost pri zapošljavanju i popunjavanju radnog mjesta (članci 47. do 50. Nacrta prijedloga zakona) predlažemo dodati još jedan članak kojim bi bila određena fiskalna olakšica za zapošljavanje civilnih stradalnika iz Domovinskog rata. Mišljenja samo da bi se uvođenjem fiskalne olakšice pri zapošljavanju poslodavci u većoj mjeri zapošljavali civilne stradalnike iz Domovinskog rata.</p>	<p>Nije prihvaćen S obzirom na fiskalni učinak ove odredbe, prijedlog u ovom trenutku nije moguće prihvatiti.</p>
<p>59</p>	<p>Ivan Zidarević IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 47. Ovim putem ističem kako je trenutni članak 47. PZ nepotpun. Od 2014. godine u Republici Hrvatskoj na snazi je organski Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola koji navodi da je životno partnerstvo obiteljska zajednica osoba istog spola (čl. 2.). Izuzimanjem životnih partnera vrši se direktna diskriminacija, prema obiteljskom statusu, čime se dovodi u pitanje ustavnost PZ. Iz tog razloga treba uneti i "formalni životni partneri".</p>	<p>Nije prihvaćen Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno navedeno, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
<p>60</p>	<p>Milan Drača IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 48. (1)Pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te sve pravne osobe s javnim ovlastima prilikom zapošljavanja temeljem javnog natječaja, oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način obvezne su prilikom tog zapošljavanja dati prednost pod jednakim uvjetima nezaposlenom, prema sljedećem redoslijedu: 1.djetetu civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu 2.civilnom invalidu iz Domovinskog rata 3.bračnom, odnosno izvanbračnom drugu i roditelju civilnih osoba poginulih, umrlih ili nestalih u Domovinskom ratu. (2)Prednost iz stavka 1. ovoga članka mogu ostvariti i zaposlene osobe iz stavka 1. ovoga članka ako su zaposlene na poslovima za koje je uvjet niži stupanj obrazovanja od onog kojeg imaju, a prijavljuju se na javni natječaj ili oglas za radno mjesto za koje je uvjet viši stupanj obrazovanja. Prednost iz stavka 1.</p>	<p>Nije prihvaćen Intencija ove odredbe Zakona je propisati pravo na prednost pri zapošljavanju prvenstveno nezaposlenim osobama. "Pod jednakim uvjetima" znači da osoba iz stavka 1. članka 47. i 48. Zakona ima prednost pri zapošljavanju, u odnosu na ostale kandidate, samo ako je na provjeri stručnih znanja, sposobnosti i vještina te razgovoru ostvarila jednak broj bodova kao najbolje ocijenjen kandidat. Način i postupak na koji će pojedine pravne osobe provoditi navedene provjere i ocjenjivanja ne može biti predmet ovoga Zakona.</p>

ovoga članka mogu ostvariti i zaposlene osobe iz stavka 1. ovoga članka ako su zaposlene na određeno vrijeme na poslovima za koje je uvjet jednak stupanj obrazovanja onom kojeg imaju, a prijavljuju se na javni natječaj za radno mjesto za koje je uvjet jednak ili viši stupanj obrazovanja, odnosno pri zapošljavanju na neodređeno vrijeme.

(3)Pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka obvezne su i prilikom popunjavanja slobodnog radnog mjesta temeljem internog oglasa dati prednost pod jednakim uvjetima zaposlenim osobama iz stavka 1. ovoga članka prema redoslijedu određenom stavkom 1. ovoga članka ako ispunjavaju sve propisane uvjete za slobodno radno mjesto.

(4)U slučaju da posebnim zakonom, podzakonskim aktom ili kolektivnim ugovorom kojim se uređuje određena djelatnost nije drugačije definirano prilikom provedbe javnog natječaja ili oglasa vrši se provjera znanja kandidata koja se obavlja putem pisanog testiranja, strukturiranog razgovora (intervjua), a po potrebi i putem provjere praktičnog rada na određenim poslovima. Za svaki dio provjere iz prethodne točke kandidatima se dodjeljuje određen broj bodova i to: - od 1 do 40 bodova za pisano testiranje, - od 1 do 10 bodova za strukturirani razgovor (intervju) i - od 1 do 40 bodova za provjeru praktičnog rada . Intervju se provodi s najviše 10 kandidata koji su ostvarili najmanje 50% bodova iz svakog dijela provjere znanja i sposobnosti odnosno na provedenom testiranju i provjeri praktičnog rada, ako je ta provjera provedena, Izbor kandidata za zasnivanje radnog odnosa obavlja se između najviše 3 kandidata koji su postigli najbolje rezultate na provedenom testiranju, strukturiranom razgovoru (intervjuu) i provjeri praktičnog rada, ako je ta provjera provedena, a odluka o izboru mora biti obrazložena. Prilikom provedbe javnog natječaja ili oglasa može se dodatno provesti i psihološko testiranje kandidata u kom slučaju će se pri izboru kandidata uzeti u obzir i psihološka procjena.

(5)Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga članka provodi nadležna inspekcija koja je po posebnim propisima ovlaštena za nadzor u vezi sa zapošljavanjem po službenoj dužnosti, na zahtjev osobe iz stavaka 1. do 3. ovoga članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju.

(6)Pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je u roku od 15 dana nakon sklapanja ugovora o radu s izabranim kandidatom o tome obavijestiti osobu iz stavaka 1. do 3. ovoga članka koja je po raspisanom javnom natječaju ili oglasu podnijela prijavu odnosno ponudu za to radno mjesto.

(7)Osoba iz stavaka 1. do 3. ovoga članka kojoj nije dana prednost pri zapošljavanju može podnijeti zahtjev nadležnoj inspekciji za provedbu nadzora u roku od 30 dana od dana dostave obavijesti iz stavka 6. ovoga članka ili u roku od 30 dana od saznanja o sklapanju ugovora o radu s izabranim kandidatom, a najkasnije u roku od šest mjeseci od sklapanja ugovora o radu s drugim kandidatom.

(8)U slučaju zasnivanja radnog odnosa sklapanjem ugovora o radu, nadležna inspekcija obvezna je razmotriti zahtjev iz stavka 7. ovoga članka i u roku od 60 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva donijeti rješenje i dostaviti ga stranci.

(9)Ako nadležna

	<p>inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osobe iz stavaka 1. do 3. ovoga članka, rješenjem će utvrditi povredu prava prednosti. (10)Pravomoćno rješenje iz stavka 9. ovoga članka predstavlja opravdan razlog za otkaz ugovora o radu čijim sklapanjem je to pravo povrijeđeno. (11)U slučaju iz stavka 9. ovoga članka, pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka obvezna je s osobom iz stavaka 1. do 3. ovoga članka, kojoj je rješenjem iz stavka 9. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, sklopiti ugovor o radu u roku od osam dana od otkaza ugovora, čijim sklapanjem je povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju. (12)Ako pravna osoba iz stavka 1. ovoga članka u roku iz stavka 11. ovoga članka ne sklopi ugovor o radu s osobom iz stavaka 1. do 3. ovoga članka kojoj je rješenjem iz stavka 9. ovoga članka utvrđena povreda prava prednosti pri zapošljavanju, smatra se da je ugovor o radu sklopljen po sili zakona i to od prvoga dana idućeg mjeseca od dana pravomoćnosti rješenja iz stavka 9. ovoga članka. (13)Pravo prednosti pri zapošljavanju iz ovoga članka ne odnosi se na zapošljavanje putem mjere javnih radova niti pri zapošljavanju na mandatnim radnim mjestima.</p>	
61	<p>Ivan Zidarević IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 48. Ovim putem ističem kako je trenutni članak 48. PZ nepotpun. Od 2014. godine u Republici Hrvatskoj na snazi je organski Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola koji navodi da je životno partnerstvo obiteljska zajednica osoba istog spola (čl. 2.). Izuzimanjem životnih partnera vrši se direktna diskriminacija, prema obiteljskom statusu, čime se dovodi u pitanje ustavnost PZ. Iz tog razloga treba uneti i "formalni životni partneri".</p>	<p>Nije prihvaćen Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno naveden, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
62	<p>Milan Drača IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 49. U slučaju prihvaćanja izmjena i dopuna članka 48. potrebno bi bilo uskladiti odredbu stavka 1. točke 4.</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
63	<p>Ivan Zidarević IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 51. Ovim putem ističem kako je trenutni članak 51. PZ nepotpun. Od 2014. godine u Republici Hrvatskoj na snazi je organski Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola koji navodi da je životno partnerstvo obiteljska zajednica osoba istog spola (čl. 2.). Izuzimanjem životnih partnera vrši se direktna diskriminacija, prema obiteljskom statusu, čime se dovodi u pitanje ustavnost PZ. Iz tog razloga treba uneti i "formalni životni partneri".</p>	<p>Nije prihvaćen Prema Zakonu o životnom partnerstvu osoba istog spola (NN 92/14, 98/19) životno partnerstvo ima ista prava i obveze kao i bračna zajednica u pogledu bilo koje zakonom ili podzakonskim propisom propisane obveze, prava ili povlastice. S obzirom na prethodno naveden, nema potrebe isto navoditi i u ovom Zakonu.</p>
64	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 58. Zanima nas na koji način planirate izraditi tj. stvoriti Evidenciju civilnih stradalnika i je li planirate u istu uključiti samo osobe koje ostvaruju prava prema ovom zakonu?</p>	<p>Primljeno na znanje U Evidenciji će se nalaziti svi civilni stradalnici iz Domovinskog rata kojima je sukladno ovom Zakonu priznat status.</p>

65	<p>Inicijativa mladih za ljudska prava IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 58. Predlažemo da se Evidencija civilnih stradalnika učini djelomično javno dostupnom, poštujući sve potrebne zaštite osobnih podataka vezane uz Opću odredbu o zaštiti osobnih podataka.</p>	<p>Nije prihvaćen Navedeno nije moguće prihvatiti sukladno Općoj odredbu o zaštiti osobnih podataka.</p>
66	<p>Vesna Teršelič IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 58. U Documenti pozdravljamo uspostavljanje Evidencije civilnih stradalnika. Međutim, također je potrebno, radi odavanja pijeteta prema svim žrtvama rata, te pružanja objektivne, činjenično utemeljene osnove za razumijevanje opsega rata, uspostaviti javnu evidenciju osoba stradalih i nestalih u ratu, koja sadrži osnovne osobne informacije, kao i informacije o stradanju, neovisno o tome radi li se o stradanju ili nestanku, statusu (civilni/vojnici) te strani rata.</p>	<p>Primljeno na znanje U Evidenciji će se nalaziti svi civilni stradalnici iz Domovinskog rata kojima je sukladno ovom Zakonu priznat status.</p>
67	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 62. Zanima nas je li planirano uvesti mehanizam koji bi na transparentan, usklađen i pravedan način utvrđivao ispunjenje uvjeta za ostvarivanje prava ovim Zakonom?</p>	<p>Primljeno na znanje Status civilnog invalida iz domovinskog rata i status člana obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu utvrđuje se u upravnom postupku. Upravni postupak uređen je Zakonom o općem upravnom postupku. Člankom 9. ZUP-a određeno je da službena osoba u javnopravnome tijelu samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti u postupku te na temelju utvrđenih činjenica i okolnosti rješava upravnu stvar. Koje će činjenice i okolnosti uzeti za dokazane, utvrđuje službena osoba slobodnom ocjenom, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Osim toga, člankom 11. stavkom 2. Nacrta prijedloga zakona predviđeno je donošenje pravilnika kojim će se dodatno razraditi način ostvarivanja prava i statusa iz ovoga zakona, a sukladno uvjetima određenim ovim Zakonom i u postupku propisanim ZUP-om.</p>
68	<p>Pravobranitelj za osobe s invaliditetom IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 63. U članku 63. predlažemo da se odredba definira na način da civilni invalid iz Domovinskog rata može ostvariti pravo na razliku od iznosa naknade za tjelesno oštećenje ostvarene po propisima o mirovinskom osiguranju i osobne invalidnine po ovom Zakonu ako takva razlika postoji.</p>	<p>Nije prihvaćen Korisnik se uvijek može odreći ostvarivanja prava prema ovom Zakonu (uz zadržavanje statusa) te prijeći na ostvarivanje povoljnijeg prava.</p>
69	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 71. Zbog nepredvidive, traumatične i brutalne prirode rada ne smatramo realnim da su sve civilne žrtve rata u roku od trideset dana nakon zlostavljanja imale priliku doći do medicinske dokumentacije. To vrijedi napose za one civilne žrtve rata, koje su za vrijeme rata bile na teritoriju koji privremeno nije bio pod jurisdikcijom Republike Hrvatske (bivše UNPA zone), ali i žrtve na teritoriju BiH, primjerice iz Ahmića koje su stradale od strane strane HVO-a. Stoga predlažemo uvođenje alternativnih načina koji nedvojbeno pokazuju način nastanka traume/ozljeda poput iskaza svjedoka, medijskih zapisa, izvještaja međunarodnih i nevladinih organizacija i sl. Naime,</p>	<p>Nije prihvaćen Točkom c) već je propisano "c) dokumentacija propisana pravilnikom iz članka 11. stavka 2. ovoga Zakona. Zbog protoka vremena potrebno je imati medicinsku dokumentaciju koja potječe iz vremena stradanja, kako bi se rana ili ozljeda mogla dovesti u svezu s Domovinskim ratom. Svaka osoba koja je koja je uistinu bila ranjena ili ozlijeđena uslijed okolnosti iz Domovinskog rata mora imati barem neki pisani trag o tome.</p>

	<p>zbog i dalje postojećih mnogih bolnih pitanja vezanih uz prošli rat, apeliramo na potrebu omogućavanja utvrđivanja činjenica i drugim metodama uz isprave, primjerice poput svjedočanstava i drugih dokaza, a u svrhu smanjenja stresa i povećanja pravednosti ovoga zakona jer će neke žrtve, a posebno srpski civili, u nekim slučajevima teško "papirnatim" putem moći dokazati da ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava sukladno ovom zakonu.</p>	
70	<p>Općina Majur IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 71. U pojedinim slučajevima civilni stradalnici iz Domovinskog rata nisu mogli ostvariti svoje pravo prema Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata upravo zbog toga što nisu mogli pribaviti dokumentaciju koja se navodi i u ovom Zakonu (izdana od vojne jedinice, policijske uprave ili medicinsku dokumentaciju) budući da su iste uništene tijekom Domovinskog rata. Potrebno je utvrditi isprave i dokaze za takve slučaje ili priznati izjave svjedoka.</p>	<p>Nije prihvaćen Točkom c) već je propisano "c) dokumentacija propisana pravilnikom iz članka 11. stavka 2. ovoga Zakona. Zbog protoka vremena potrebno je imati medicinsku dokumentaciju koja potječe iz vremena stradanja, kako bi se rana ili ozljeda mogla dovesti u svezu s Domovinskim ratom. Svaka osoba koja je koja je uistinu bila ranjena ili ozlijeđena uslijed okolnosti iz Domovinskog rata mora imati barem neki pisani trag o tome.</p>
71	<p>Ured pučke pravobraniteljice IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 71. U odnosu na članak 71. stavak 2. Nacrta prijedloga zakona predlažemo odrediti i iznimke da isprave koje služe za utvrđivanje činjenice da je rana ili ozljeda dobivena pod okolnostima iz članka 9. Nacrta prijedloga zakona (potvrde o uzroku i okolnostima pod kojima se slučaj dogodio izdane od nadležne vojne jedinice ili ustanove, odnosno od nadležne policijske uprave i drugih nadležnih tijela te medicinska dokumentacija o liječenju neposredno nakon ranjavanja ili ozljeđivanja, a najkasnije tri mjeseca od dana prestanka neprijateljstava). Nedopuštanjem iznimki postoji bojazan kako će zakon staviti u nejednak položaj pojedine kategorije stradalnika zavisno o nacionalnom ili etničkom podrijetlu, političkoj pripadnosti te drugim razlikovnim obilježjima, načinima stradanja u ratu i sl. Osim navedenoga, u članku 71. stavak 2. Nacrta prijedloga zakona predlažemo brisati točku c) kojom je određeno da se ispravama za utvrđivanje činjenice da je rana ili ozljeda dobivena pod okolnostima iz članka 9. Nacrta prijedloga zakona smatra i druga dokumentacija propisana pravilnikom iz članka 11. stavka 2. Nacrta prijedloga zakona jer smo mišljenja kao je postupak ostvarivanja prava te propisane uvjete potrebno detaljno urediti zakonom, a ne pravilnikom kojega donosi ministar.</p>	<p>Nije prihvaćen Datum izdane medicinske dokumentacije koja se uzima kao dokaz ne može s dovođiti u svezu s nacionalnim ili etničkim podrijetlom, političkoj pripadnosti te drugim razlikovnim obilježjima, načinima stradanja u ratu i sl. Člankom 71. stavkom 2. točkom c) nije predviđeno propisivanje uvjeta za ostvarivanje statusa i prava već način dokazivanja, a u svrhu lakšeg i ujednačenog vođenja upravnog postupka prvostupanjskim tijelima. Osim toga, člankom 58. ZUP-a je propisano da službena osoba u postupku utvrđuje činjenično stanje svim sredstvima prikladnim za dokazivanje te u tu svrhu može pribaviti isprave, saslušati svjedoke, pribaviti nalaz i mišljenje vještaka i obaviti očevid.</p>
72	<p>Srpsko narodno vijeće IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 71. Predlažemo da dokazivanje bude istovjetno kao dokazivanje u Zakonu o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu: U postupku za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona primjenjuje se Zakon o općem upravnom postupku. Prema dosadašnjem Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, prepreka za ostvarivanje prava civilnim žrtvama je bio nedostatak pisane dokumentacije, a</p>	<p>Nije prihvaćen Upravo zbog protoka vremena potrebno je imati medicinsku dokumentaciju koja potječe iz vremena stradanja, kako bi se rana ili ozljeda mogla dovesti u svezu s Domovinskim ratom. Svaka osoba koja je koja je uistinu bila ranjena ili ozlijeđena uslijed okolnosti iz Domovinskog rata mora imati barem neki pisani trag o tome.</p>

	nije realno zadržati problematičnu normu 25 godina nakon završetka rata.	
73	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 72.</p> <p>Komentar na st. 1: Zbog nepredvidive, traumatične i brutalne prirode rada ne smatramo realnim da su sve civilne žrtve rata u roku od trideset dana nakon zlostavljanja imale priliku doći do medicinske dokumentacije. To vrijedi napose za one civilne žrtve rata, koje su za vrijeme rata bile na teritoriju koji privremeno nije bio pod jurisdikcijom Republike Hrvatske (bivše UNPA zone), ali i žrtve na teritoriju BiH, primjerice iz Ahmića koje su stradale od strane strane HVO-a. Stoga predlažemo uvođenje alternativnih načina koji nedvojbeno pokazuju način nastanka traume/ozljeda poput iskaza svjedoka, medijskih zapisa, izvještaja međunarodnih i nevladinih organizacija i sl. Naime, zbog i dalje postojećih mnogih bolnih pitanja vezanih uz prošli rat, apeliramo na potrebu omogućavanja utvrđivanja činjenica i drugim metodama uz isprave, primjerice poput svjedočanstava i drugih dokaza, a u svrhu smanjenja stresa i povećanja pravednosti ovoga zakona jer će neke žrtve, a posebno srpski civili, u nekim slučajevima teško "papieratim" putem moći dokazati da ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava sukladno ovom zakonu. Komentar na st. 2: Psihičke posljedice zatočeništva i zlostavljanja mogu nastati i dugo nakon isteka roka od dvije godine nakon zlostavljanja. Stoga predlažemo produljenje ovog roka na najmanje 5 godina nakon zlostavljanja, a za osobe stradale od minsko - eksplozivnih sredstava neograničeno tj. do danas, budući da na teritoriju Republike Hrvatske i dalje postoje minska polja.</p>	<p>Nije prihvaćen Ovaj članka ne odnosi se na ozljede i rane nastale uslijed stradanja od minsko - eksplozivnih sredstava.</p>
74	<p>Srpsko narodno vijeće IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 72.</p> <p>U postupku za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona primjenjuje se Zakon o općem upravnom postupku. Prema dosadašnjem Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, prepreka za ostvarivanje prava civilnim žrtvama je bio nedostatak pisane dokumentacije, a nije realno zadržati problematičnu normu 25 godina nakon završetka rata</p>	<p>Nije prihvaćen Upravo zbog proteka vremena potrebno je imati medicinsku dokumentaciju koja potječe u određenom kraćem razdoblju od zlostavljanja, odnosno zatočenja, kako bi se bolest mogla dovesti u svezu s tom okolnosti.</p>
75	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 73.</p> <p>Zbog nepredvidive, traumatične i brutalne prirode rada ne smatramo realnim da su sve civilne žrtve rata u roku od trideset dana nakon zlostavljanja imale priliku doći do medicinske dokumentacije. To vrijedi napose za one civilne žrtve rata, koje su za vrijeme rata bile na teritoriju koji privremeno nije bio pod jurisdikcijom Republike Hrvatske (bivše UNPA zone), ali i žrtve na teritoriju BiH, primjerice iz Ahmića koje su stradale od strane strane HVO-a. Stoga predlažemo uvođenje alternativnih načina koji nedvojbeno pokazuju način nastanka traume/ozljeda poput iskaza svjedoka, medijskih zapisa, izvještaja međunarodnih i nevladinih organizacija i sl. Naime, zbog i dalje postojećih mnogih bolnih pitanja vezanih uz prošli rat, apeliramo na potrebu omogućavanja</p>	<p>Ne postoji odgovor</p>

	<p>utvrđivanja činjenica i drugim metodama uz isprave, primjerice poput svjedočanstava i drugih dokaza, a u svrhu smanjenja stresa i povećanja pravednosti ovoga zakona jer će neke žrtve, a posebno srpski civili, u nekim slučajevima teško "papirnatim" putem moći dokazati da ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava sukladno ovom zakonu.</p>	
76	<p>Ured pučke pravobraniteljice IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 73. U odnosu na članak 73. Nacrta prijedloga zakona kojim je određeno da se činjenica da je osoba od koje članovi obitelji izvode prava po odredbama ovoga Zakona poginula ili umrla ili nestala pod okolnostima iz članka 9. ovoga Zakona utvrđuje ispravama iskazujemo iste prijedloge i primjedbe navedene za članak 71. stavak 1. i 2. Nacrta prijedloga uz istovjetno obrazloženje.</p>	<p>Nije prihvaćen Datum izdane medicinske dokumentacije koja se uzima kao dokaz ne može s dovoditi u svezu s nacionalnim ili etničkim podrijetlom, političkoj pripadnosti te drugim razlikovnim obilježjima, načinima stradavanja u ratu i sl. Stavkom 2. točkom c) nije predviđeno propisivanje uvjeta za ostvarivanje statusa i prava već način dokazivanja, a u svrhu lakšeg i ujednačenog vođenja upravnog postupka prvostupanjskim tijelima. Osim toga, člankom 58. ZUP-a je propisano da službena osoba u postupku utvrđuje činjenično stanje svim sredstvima prikladnim za dokazivanje te u tu svrhu može pribaviti isprave, saslušati svjedoke, pribaviti nalaz i mišljenje vještaka i obaviti očevid.</p>
77	<p>Zajedničko vijeće općina IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 73. Prijedlog zakonske odredbe propisuje da se sve utvrđuje ispravama (pisanim dokazima) i definira tko izdaje te isprave što može biti otežavajuće, ako ne i nemoguće za osobe koje nisu mogle doći do takvih pisanih dokaza. Prema predloženim odredbama nema dokazivanja stradavanja putem primjerice svjedoka, očevida, nalaza i mišljenja vještaka ili drugih pisanih dokaza osim isprava kako je predloženo u tekstu (potvrde nadležne vojne jedinice ili ustanove, odnosno od nadležne policijske uprave i drugih nadležnih tijela državne uprave Republike Hrvatske), što je u suprotnosti s Osnovnim pitanjima koje treba urediti Zakonom.</p>	<p>Nije prihvaćen Status člana obitelji civilne osobe poginule, umrle ili nestale u Domovinskom ratu utvrđuje se u upravnom postupku. Upravni postupak uređen je Zakonom o općem upravnom postupku. Člankom 9. ZUP-a određeno je da službena osoba u javnopravnome tijelu samostalno utvrđuje činjenice i okolnosti u postupku te na temelju utvrđenih činjenica i okolnosti rješava upravnu stvar. Koje će činjenice i okolnosti uzeti za dokazane, utvrđuje službena osoba slobodnom ocjenom, na temelju savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno te na temelju rezultata cjelokupnog postupka. Osim toga, člankom 11. stavkom 2. Nacrta prijedloga zakona predviđeno je donošenje pravilnika kojim će se dodatno razraditi način ostvarivanja prava i statusa, a sukladno uvjetima određenim ovim Zakonom i u postupku propisanim ZUP-om.</p>
78	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 74. Radi što neovisnijeg stručnog djelovanja povjerenstva, u isto trebaju biti uključeni predstavnici zainteresiranih skupina i stručnjaci iz ovog područja.</p>	<p>Nije prihvaćen Nalaz i mišljenje o stupnju oštećenja organizma mogu dati samo liječnici specijalisti.</p>
79	<p>Centar za mirovne studije IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 76. Predložimo dodatak "civilnog invalida rata" u st. 2. ovog članka.</p>	<p>Prihvaćen Prijedlog se prihvaća, radi se o greški u pisanju.</p>
80	<p>Ured pučke pravobraniteljice IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 76. U odnosu na članak 76. Nacrta prijedloga zakona o kojemu se određuje na koji način prvostupanjsko liječničko povjerenstvo donosi nalaz i mišljenje navedeni su termini „hrvatski branitelj“ i „hrvatski ratni vojni invalid“, a obzirom na sadržaj pitanja koja se trebaju urediti ovim zakonom trebalo bi dodati i „civilni stradalnik“, odnosno „civilni invalid rata“.</p>	<p>Prihvaćen Prijedlog se prihvaća, radi se o greški u pisanju.</p>
81	<p>Srpsko narodno vijeće</p>	<p>Prihvaćen</p>

	<p>IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 76. Pretpostavljamo da se radi o pogrešci te da umjesto hrvatskog invalida treba stajati civilnog invalida ili civilne žrtve rata.</p>	Prijedlog se prihvaća, radi se o greški u pisanju.
82	<p>Pravobranitelj za osobe s invaliditetom IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 78. U članku 78. stavak 1. predlažemo da se odredba definira na način da se ne ograničava mogućnost podnošenja zahtjeva tek nakon dvije godine, već da se omogući i ranije podnošenje novog zahtjeva za utvrđivanje postotka oštećenja organizma, odnosno od trenutka nastanka promjena koje utječu na postotak oštećenja organizma koje mogu nastupiti i ranije.</p>	<p>Nije prihvaćen Zdravstveno stanje u pravilu se ne može zbog iste bolesti u kratkom razdoblju značajnije pogoršati i završiti liječenje, a često podnošenje zahtjeva nije čimbenik na temelju kojeg bi se steklo pravo, već nastanak oštećenja organizma nakon završenog liječenja, te zahtjev ne treba nepotrebno podnositi dok liječenje nije završeno. Slično ograničenje postoji i u postupku ostvarivanja prava na invalidsku mirovinu prema ZOMO i u Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.</p>
83	<p>Zajedničko vijeće općina IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 78. Slažemo se s prijedlogom Srpskog narodnog vijeća.</p>	<p>Nije prihvaćen Zdravstveno stanje u pravilu se ne može zbog iste bolesti u kratkom razdoblju značajnije pogoršati i završiti liječenje, a često podnošenje zahtjeva nije čimbenik na temelju kojeg bi se steklo pravo, već nastanak oštećenja organizma nakon završenog liječenja, te zahtjev ne treba nepotrebno podnositi dok liječenje nije završeno. Slično ograničenje postoji i u postupku ostvarivanja prava na invalidsku mirovinu prema ZOMO i u Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.</p>
84	<p>Srpsko narodno vijeće IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 78. Smatramo nezakonitim ograničiti ponovno podnošenje zahtjeva rokom od dvije godine, normalno je podnošenje novog zahtjeva s obzirom na pogoršanje zdravlja i postotak invalidnosti.</p>	<p>Nije prihvaćen Zdravstveno stanje u pravilu se ne može zbog iste bolesti u kratkom razdoblju značajnije pogoršati i završiti liječenje, a često podnošenje zahtjeva nije čimbenik na temelju kojeg bi se steklo pravo, već nastanak oštećenja organizma nakon završenog liječenja, te zahtjev ne treba nepotrebno podnositi dok liječenje nije završeno. Slično ograničenje postoji i u postupku ostvarivanja prava na invalidsku mirovinu prema ZOMO i u Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.</p>
85	<p>Srpsko narodno vijeće IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 79. Zalažemo se za dokazivanje shodno odredbi: Članak 58. Dokazi, ZOUPD (1) Službena osoba u postupku utvrđuje činjenično stanje svim sredstvima prikladnim za dokazivanje te u tu svrhu može pribaviti isprave, saslušati svjedoke, pribaviti nalaz i mišljenje vještaka i obaviti očevid. (2) Nije potrebno dokazivati činjenice o kojima javnopravna tijela vode službenu evidenciju, općepoznate činjenice, činjenice koje su poznate službenoj osobi ni činjenice koje propis pretpostavlja, ali je dopušteno dokazivati nepostojanje tih činjenica.</p>	<p>Prihvaćen U svakom upravnom postupku primjenjuje se Zakon o općem upravnom postupku.</p>
86	<p>Milan Drača IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 86. U slučaju da se prihvati dopuna članka 48. potrebno je usklađenje,</p>	<p>Primljeno na znanje Primljeno na znanje.</p>
87	<p>ROBERTO POSAVEC IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 88. Postoje realne šanse da će se kasniti s donošenjem Pravilnika iz članka 11. stavka 2., članka 38., članka 41., članka 53. stavka 2., članka 61. i članka 75.</p>	<p>Primljeno na znanje Svaka stranka zahtjeve za ostvarivanje prava prema ovom Zakonu može podnijeti odmah nakon stupanja Zakona na snagu. Neovisno o trenutku stupanja Pravilnika na snagu, sukladno članku 62. Nacrta rješenja Zakona, uz ispunjenje Zakonom</p>

	<p>ovoga Zakona. Tijekom ovih 6 mjeseci čekanja (ili duže, ako Pravilnik bude kasnio), stradalnici i njihove obitelji neće moći ostvarivati svoja prava niti podnositi Zahtjeve. Molim razmotriti da se ODMAH po donosenju Zakona omogući predaja "bjanko" Zahtjeva za određenim pravom iz ovog Zakona, kako se ne bi čekao Pravilnik i kako time korisnici ne bi gubili sredstva na koja imaju pravo odmah po donošenju Zakona. Po donošenju Pravilnika, Zahtjevi se mogu dopuniti.</p>	<p>propisanih uvjeta, prava pripadaju prvoga dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva.</p>
<p>88</p>	<p>Srpsko narodno vijeće IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, Članak 90. Nejasan smisao ove odredbe, srodnici žrtve torture, koja je uslijed posljedica umrla godinu dana nakon puštanja iz zatvora/logora/pritvora i koji do sada nisu ostvarili prava jer su propustili rok, nemaju mogućnost stjecanja prava po ovom Zakonu?</p>	<p>Primljeno na znanje S obzirom da se ovim Zakonom stavljaju van snage odredbe Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata u djelu koji se odnosi na civilne stradalnike iz Domovinskog rata, a da se ovim Zakonom ne otvara rok za priznavanje prava na obiteljsku invalidninu po osnovi bolesti koji je zatvoren navedenim zakonom, odredbu je potrebno propisati ovim Zakonom.</p>
<p>89</p>	<p>Zdenko Ondrašek IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, OBRAZLOŽENJE Prijedlog za zakon Predlažem da se u vezi novog zakona o civilnim žrtvama rata ostvari pravo na dodjelu dionica članovima poginulim civilima u Domovinskom ratu. To pravo se moglo ostvariti kroz zakon o dodjeli dionica bez naplate u kuponskoj privatizaciji koja je ukinuta u rujnu 1998. godine. Naime, prema odredbama članka 21. stavka 1. točke 4. i članka 23. stavka 2. Zakona o privatizaciji (Narodne novine, broj: 21/96, 71/97, 16/98 i 73/00) članovi obitelji poginulih, zatočenih ili nestalih civila nakon 17-tog kolovoza 1990. godine, iz prvog i drugog nasljednog reda prema propisima o nasljeđivanju, imali su pravo na dodjelu dionica bez naplate u najvećem iznosu utvrđenom člankom 19. stavkom 1. Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća (Narodne novine, broj: 19/91, 83/92, 94/93, 2/94, 9/95 i 118/99). Naime, civilna žrtva živjela je u obitelji sa svojom sestrom. Nakon pogibije nije mogla ostvariti to pravo jer na njezinu zamolbu dobiven je samo djelomičan odgovor iz Ministarstva branitelja. Uskraćena je u svome pravu iako je zamolbu poslala 1997. godine. I danas kad je nema, ja kao njezin nasljednik (nećak) osjećam se poniženo, izigrano jer nismo dobili prave informacije od Ministarstva branitelja koje je bilo dužno da nas uputi na sva naša prava. Predlažem da navedeno pravo bude na nasljednike jer sigurno da danas to pravo ne bi moglo biti osobno jer su osobe koje su to pravo imale umrle. Odgovorom Centra za restrukuiranje i prodaju kojeg smo dobili samo je potvrđeno naše nezadovoljstvo i razočarenje. Zakon u upravljanju državnom imovinom (Narodne novine, broj: 52/18) koji je nastupio na snagu 2018. godine, nije utvrđeno pravo na ustup dionica članovima obitelji poginulih, zatočenih i nestalih civila u Domovinskom ratu.</p>	<p>Nije prihvaćen Članovi obitelji poginulih, zatočenih i nestalih civila u Domovinskom ratu ostvarivali su pravo na besplatnu dodjelu dionica sukladno Zakonu o privatizaciji (NN 21/96, 71/97 i 73/00). Navedeno pravo je bilo osobno, a dionice su glasile na ime. Prema podacima Centra za restrukuiranje i prodaju kuponska privatizacija se odvijala po propisanom terminskom planu i okončana je u rujnu 1998. godine. Budući da je kuponska privatizacija okončana, nema materijalne osnove za ponovno propisivanje ovoga prava. Ovim Zakonom nije moguće retroaktivno rješavati pojedinačne slučajeve započete po propisima koji su ranije bili na snazi.</p>